

POROČILO MONITORINGA S PREGLEDNICO KAZALNIKOV

OBDOBJE od 1. januarja 2019 do 30. junij 2022

LIFE-IP CARE4CLIMATE (LIFE 17IPC/SI/000007)

Poročilo je pripravljeno v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE: Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom na 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in v blaženje podnebnih sprememb usmerjene rabe zemljišč z namenom prehoda v nizkoogljično družbo (Boosting greenhouse gas emissions reduction by 2020 with a view to 2030 promoting sustainable transport, energy efficiency, renewable energies and sustainable, climate protecting land use in the transition to low carbon society).

Projekt izvaja konzorcij, ki ga vodi Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije, s partnerji: Inštitut Jožef Stefan (IJS), D'Agencija, d. o. o. (D'Agency), Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS), Focus – Društvo za sonaraven razvoj, Gradbeni Inštitut ZRMK (GI ZRMK), d. o. o., Gozdarski inštitut Slovenije (GIS), Univerza v Mariboru, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo (UMFG), Zavod za gradbeništvo Slovenije (ZAG), Inštitut za politike prostora (IPOP), Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU), ZUM urbanizem planiranje, projektiranje, d. o. o. (ZUM), Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad (EKO SKLAD), Ministrstvo za infrastrukturo Republike Slovenije (MZI).

Akcija: D1 Poročilo monitoringa projekta s preglednico kazalnikov

ŠT. POROČILA/REPORT No.:

Poročilo št. 3

DATUM/DATE:

oktober 2022

AVTOR/AUTHOR:

Nataša Kebe, Ministrstvo za okolje in prostor RS, Nives Nared (MOP), sodelujejo: Matej Cerovšek (MOP), mag. Barbara Petelin Visočnik, Luka Tavčar, dr. Gašper Stegnar, mag. Damir Staničič, mag. Tomaž Fatur (vsi IJS), dr. Marjana Šijanec Zavrl, mag. Miha Tomšič (oba GI ZRMK), dr. Boštjan Mali (GIS), Jelena Mugoša (D'Agency), Lara Habič (MOP), Luka Mladenovič (UIRS), Beno Mesarec (UMG), Barbara Kvac (Focus), Aidan Cerar (IPOP), dr. Janez Berdavs (MOP), Mateja Kukovec (ZUM).

REPORT TITLE/NASLOV POROČILA:

Poročilo monitoringa s preglednico kazalnikov

Monitoring Report, Including Life Performance Indicators Table

LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007) je integralni projekt, sofinanciran s sredstvi evropskega programa LIFE, sredstvi sklada za podnebne spremembe in partnerjev projekta.

Za več informacij obiščite www.care4climate.si.

Vsak partner v projektu Life IP CARE4CLIMATE je odgovoren za strokovnost vsebin in sporočila v dokumentih in stališčih, ki jih pripravi oziroma izrazi v okviru navedenega projekta.

Kazalo vsebine

English summary	5
Povzetek.....	6
1. Monitoring prispevka projekta k izvajanju Celovitega nacionalno energetskega in podnebne načrta RS (NEPN) (Akcija D2).....	7
1.1 Monitoring učinkov zelenega javnega naročanja (ZeJN) in prispevek k izvajanju NEPN (akcija D2.1)	8
1.1.1 Analiza učinkov zelenega javnega naročanja v RS	11
1.1.2 Stalna strokovna pomoč – »help desk«	14
1.1.3 Prispevek projekta Life IP CARE4CLIMATE k izvajanju NEPN	15
1.2 Monitoring učinkov krepitev zmogljivosti (Akcija D2.2)	16
1.2.1 Steber 1: Krepitev zmogljivosti MOP	17
1.2.2 Steber 2: Prehod v NOD	21
1.2.3 Steber 3: Trajnostna mobilnost	34
1.2.4 Steber 4: Energetska učinkovitost v stavbah	35
1.2.5 Steber 6: LULUCF	36
1.2.6 Prispevek projekta Life IP CARE4CLIMATE k izvajanju NEPN	39
1.3 Monitoring učinkov projekta na mobilizacijo drugih finančnih sredstev (Akcija D2.3).....	40
1.3.1 Komplementarne akcije	41
1.3.2 Viri komplementarnih sredstev	41
2. Monitoring učinka projekta na zmanjšanje emisij TGP (akcija D3).....	45
2.1 Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov – CO₂	45
2.1 Sekvestracija ogljika.....	55
3. Monitoring učinkov ozaveščevalnih aktivnosti projekta (Akcija D4)	56
3.1 Aktivnosti informiranja in ozaveščanja	56
3.1.1 Spletne strani in platforme, socialna omrežja	56
3.1.2 Kampanje, dogodki, razstave	57
3.1.3 Drugi mediji (video, oddaje, letaki).....	64
3.1.4 Tiskani mediji in socialna omrežja	66
3.1.5 Poročila	66
3.1.6 Promocijski material	68
4. Socio-ekonomski učinki (Akcija D5).....	69
5. Vrednotenje ugotovitev in rezultatov izvedenih aktivnosti, vključno s stroškovno učinkovitostjo ter prenosom uspešnih pilotnih aktivnosti (akcija D6)	70
5.1 Pilotni projekti	70
5.1.1 Regionalni pilotni projekt CPS na primeru koroške regije	70
5.1.2 Akcijski načrt za upravljanje mestne logistike v mestu Piran ter spremljanje in vrednotenje ukrepov	71
5.1.3 Projekti za upravljanje (zelene) mestne logistike v Novi Gorici	72
5.1.4 Pilotni projekt celovite energetske prenove večstanovanjskih stavb s pomočjo novih finančnih instrumentov	73
5.1.5 Platforma mobilnost kot storitev MaaS (Mobiity as a service).....	73
5.1.6 Pilotni projekti optimizacije delovanja energetskih sistemov	73
5.2 Demonstracijski projekti	74
5.2.1 Demo 1: Mobilnostni načrti ob večjih gradbenih delih v mestnem središču.....	74

5.2.2 Demo 2: Mobilnostni načrt ob večjih gradbenih posegih na daljinskem cestnem omrežju	75
5.2.3 Demo 3: Mobilnostni načrti ob večjih dogodkih.....	76
5.2.4 Demo 4: Mobilnostni načrt za večje generatorje prometa v mestih	77
5.2.5 Skupnostni projekti – Skupnostna sončna elektrarna Loški Potok	77
5.2.6 Vzorčna razpisna dokumentacija za proizvode iz Uredbe o zelenem javnem naročanju	80
5.3 Pilotna območja.....	81
5.3.1 Obnova degradiranih gozdov na Kočevskem	81
5.3.2 Izboljšanje upravljanja mokrišč na Ljubljanskem barju.....	81
5.3.3 Ohranjanje trajnega travinja na Goričkem	83
5.4 Pilotne kampanje.....	83
5.4.1 Pilotne kampanje Odprta ulica	83
<i>Kazalo slik .....</i>	<i>86</i>
<i>Kazalo preglednic .....</i>	<i>88</i>
<i>Seznam kratic in okrajšav.....</i>	<i>88</i>

English summary

In the project monitoring reports, we monitor the effects of the project where the main purpose is to enable the effects of the project to be visible and transparent. The progress made during the implementation of the project is assessed. To measure the desired effects of the project, specific indicators were selected that allow the project team to closely monitor the effects on project progress.

The process of monitoring the effects of the project began with the setting of indicators and the preparation of methodological bases for them, which include: definitions, classification, assessment methods and data sources. Specific project indicators were defined in Annex 5 – Life Performance Indicators table at the time of project application (2018). With the participation of all project partners, this table was reviewed in more detail and supplemented in the first ten months of the project. The indicators were further entered into the European Commission's KPI website and validated by European monitors. A responsible person was selected by the lead partner to monitor the table of indicators, and each project partner authorized a person responsible for carrying out monitoring and reporting tasks. Project progress indicators and expected results are the subject of a monitoring system that we have established and are upgrading as necessary. By periodically monitoring individual project actions, we will be able to assess the overall impact of the project.

In the third monitoring report, we report on the effects of the project, cumulatively, for the period from 1 January 2019 to 31 December 2021. We paid special attention to ZeJN indicators, capacity building, mobilization of complementary funds, reduction of GHG emissions, awareness-raising activities and socio-economic indicators. Emphasis is also placed on monitoring all pilot and demonstration activities.

For the purpose of monitoring Green Public Procurement (GPP) we monitored public procurement by year and the share of the GPP in relation to all public procurements, which in 2020 amounted to 25.85%. For further monitoring, Analysis of the Effects of the Public Procurement Act was conducted in 2021, the results of which are included in the report.

In the field of capacity building, 48 different training courses with 2.059 participants were conducted during the monitoring period, thus achieving 34% of the value of the indicator (number of participants).

We monitored the contribution of the project to the mobilization of complementary funds, and we determined complementary actions to the project. Realized complementary funds in the period of the report are EUR 496,786,634.42, which exceeds the complementary funds envisaged according to the application form.

The effects of reducing GHG emissions will be visible in the continuation of the project with a delay, but preparatory activities have been carried out as part of the C2, C3, C4, C6 and C8 actions, which will contribute to this.

Monitoring the effects of awareness-raising activities includes monitoring websites and social networks, campaigns, events and exhibitions, print media, project reports and other media. In the reporting period, we achieved 180,352 one-off visits to websites, which represents 745% of the indicator's achievement.

The concept of socio-economic impact assessment is also given, and the report also pays special attention to pilot and demonstration projects.

Povzetek

V poročilih monitoringa projekta spremljamo projektne učinke, glavni namen pa je omogočiti, da bodo učinki projekta vidni in pregledni. Ocenjuje se napredek, dosežen pri izvajanju projekta. Za merjenje zelenih učinkov projekta so bili izbrani kazalniki, ki projektni ekipi omogočajo natančno spremljanje učinkov in napredka projekta.

Proces spremljanja učinkov projekta se je začel s postavitvijo kazalnikov in pripravo metodoloških podlag zanje, ki obsegajo: opredelitve, klasifikacijo, metode za ocenjevanje in podatkovne vire. Posebni kazalniki projekta so bili opredeljeni v preglednici Annex 5 Life Performance Indicators ob prijavi projekta (2018). S sodelovanjem vseh projektnih partnerjev je bila ta preglednica podrobneje pregledana in dopolnjena v prvih desetih mesecih projekta. Kazalniki so bili nadalje vneseni v spletno bazo KPI pri Evropski komisiji in potrjeni s strani evropskih monitorjev. Izbrana je bila odgovorna oseba vodilnega partnerja za spremljanje preglednice kazalnikov, prav tako je vsak projektni partner pooblastil osebo, odgovorno za izvajanje nalog, povezanih s spremljanjem in poročanjem. Kazalniki napredka projekta in pričakovani rezultati so predmet sistema spremljanja, ki smo ga vzpostavili in ga po potrebi nadgrajujemo. Z rednim spremljanjem posameznih akcij projekta bomo lahko ocenili celoten vpliv projekta.

V tretjem poročilu monitoringa poročamo o učinkih projekta skupno za obdobje od 1. januarja 2019 do 30. junija 2022. Posebej se osredotočamo na kazalnike ZeJN, krepitve zmogljivosti, mobilizacije komplementarnih sredstev, zmanjšanja emisij toplogrednih plinov (TGP), ozaveščevalnih aktivnosti in socio-ekonomske kazalnike. Poudarek je tudi na spremljanju vseh pilotnih in demonstracijskih aktivnosti.

Za namen spremljanja ZeJN spremljamo javna naročila po letih in delež ZeJN glede na vsa javna naročila (JN), ki znaša v letu 2020 25,85 %. Za nadaljnje spremljanje je bila v letu 2021 izvedena Analiza učinkov ZeJN.

Na področju krepitve zmogljivosti je bilo v obdobju spremljanja izvedenih 48 različnih izobraževanj z 2.059 udeleženci, s čimer smo dosegli 34 % vrednosti kazalnika (število udeležencev).

Spremljamo prispevek projekta k mobilizaciji komplementarnih sredstev, določili smo komplementarne akcije k projektu. Realizirana komplementarna sredstva v obdobju poročila so 496.786.634,42 EUR, kar presega komplementarna sredstva, predvidena po prijavnici.

Učinki zmanjševanja emisij TGP bodo vidni z zamikom, v nadaljevanju projekta, so pa bile v okviru akcij C2, C3, C4, C6 in C8 izvedene pripravljalne aktivnosti, ki bodo k temu prispevale. Monitoring učinkov ozaveščevalnih aktivnosti obsega spremljanje spletnih mest in socialnih omrežij, kampanj, dogodkov in razstav, tiskanih medijev, projektnih poročil in drugih medijev. V obdobju poročanja smo dosegli 180.352 enkratnih obiskov spletnih strani, kar pomeni 745 % doseganja kazalnika.

Prav tako je podana zasnova ocene socio-ekonomskih učinkov, posebno pozornost v poročilu namenjamo tudi pilotnim in demonstracijskim projektom.

1. Monitoring prispevka projekta k izvajanju Celovitega nacionalno energetskega in podnebnega načrta RS (NEPN)¹ (Akcija D2)

Projekt LIFE IP CARE4CLIMATE prispeva k učinkovitejšemu izvajanju NEPN (OP TGP, AN URE, AN OVE), Strategije razvoja prometa v RS do leta 2030 in prispeva k zmanjšanju toplogrednih plinov na področju:

- a) izboljšanja energetske učinkovitosti in povečanja uporabe obnovljivih virov energije v stavbah,
- b) trajnostne mobilnosti (povečanje uporabe javnega prevoza in nemotoriziranih oblik prevoza),
- c) dviga splošne ozaveščenosti o vplivih podnebnih sprememb,
- d) odpadne hrane (dvig splošne ozaveščenosti o preprečevanju in zmanjševanju količin odpadne hrane, krepitev zmogljivosti celotne prehranske verige na področju preprečevanja in zmanjševanja količin odpadne hrane),
- e) Rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF).

Projekt je razdeljen na šest vsebinskih stebrov, in sicer:

- steber 1: krepitev zmogljivosti uslužbencev Ministrstva za okolje in prostor RS
- steber 2: prehod v nizkoogljično družbo
- steber 3: trajnostna mobilnost
- steber 4: energetska učinkovitost v stavbah
- steber 5: odpadna hrana
- steber 6: raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF).

Presečne aktivnosti so:

- monitoring projekta,

¹ NEPN nadomešča nekatere akcijske in operativne dokumente in sicer Akcijski načrt za obnovljive vire energije in Akcijski načrt za energetska učinkovitost ter Operativni program ukrepov za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020 s pogledom na 2030, na katerega smo se sklicevali ob začetku projekta. OPTGP je naveden kot strateška podlaga pri posameznih ukrepih.

- vodenje projekta,
- ozaveščanje javnosti in obveščanje o rezultatih projekta.

Projekt prek stebrov in presečnih aktivnosti uresničuje projektne cilje, vsak steber in presečna aktivnost hkrati uresničujejo cilje, zapisane v strateških dokumentih, ki jih je sprejela Vlada RS. Za vsak steber in presečno aktivnost so določeni kazalniki, ki jih spremljamo v okviru monitoringa projekta.

Kazalniki uspešnosti so bili nadgrajeni v prvi fazi projekta. V akciji D2 bodo v okviru ocene prispevka LIFE IP CARE4CLIMATE posebej izpostavljena področja ZeJN, krepitve zmogljivosti in komplementarna sredstva projektu.

V poročilo je zajeto obdobje izvajanja aktivnosti od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2021.

1.1 Monitoring učinkov zelenega javnega naročanja (ZeJN) in prispevek k izvajanju NEPN (akcija D2.1)

Z zelenim javnim naročanjem lahko javna uprava prispeva k hitrejšemu prehodu v nizkoogljično družbo – predstavlja namreč velik delež porabe, daje zgled zasebni potrošnji in ima kot pomemben naročnik velik vpliv na ponudbo na trgu, ki se prilagaja povpraševanju.

Pri pripravi nove uredbe o zelenem javnem naročanju v Sloveniji² se je pokazalo, da nimamo izčrpnih podatkov o tem, kolikšen je skupni delež zelenih javnih naročil in kakšni so bili do zdaj izvedeni gospodarski, okoljski in družbeni vplivi javne potrošnje. Poleg splošnega spremljanja lestvice zelenih javnih naročil v celotni javni porabi (odstotek javnih naročil, pri katerem so bila uporabljena zelena merila) obstajajo **trije glavni vplivi ZeJN, ki so za nas še posebej zanimivi:**

- **vplivi izvedenih javnih naročil na zmanjšanje emisij toplogrednih plinov;**
- **pozitivni vplivi na reševanje drugih okoljskih problemov (npr. krčenje gozdov, kakovost vode, uporaba materialov) in**
- **ocena ekonomskih koristi (zlasti prihranek stroškov in spodbujanje industrije k inovacijam in trgu, da zniža cene okoljskih tehnologij).**

---

² Uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. [51/17](#), [64/19](#) in [121/21](#))

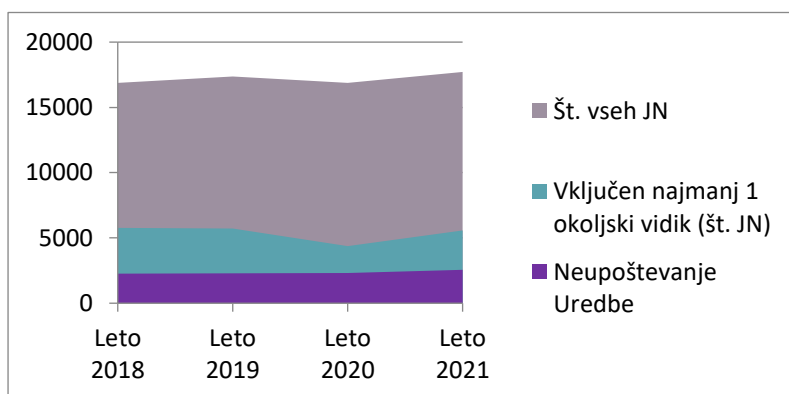
Preglednica 1: Kazalniki iz Statističnega poročila o javnih naročilih

Kazalniki zelenega javnega naročanja	2018	2019	2020	2021
Število vseh javnih naročil (v nadaljevanju: JN)	16.865	17.363	16.872	17.715
Vrednost vseh JN v EUR	2.918.594.609	3.685.793.948	3.908.411.400	5.205.806.416
Vključen najmanj 1 okoljski vidik - število JN	5.771	5.712	4.361	5.564
Vključen najmanj 1 okoljski vidik – delež števila JN glede na vsa JN	34,22%	32,90%	25,85%	31,41%
Vrednost zelenih JN v EUR	559.393.716	720.593.670	752.686.238	995.822.830
Delež vrednosti zelenih JN glede na vsa JN	19,17%	19,55%	19,26%	19,13%
Obvezno upoštevanje Uredbe				
Obvezno upoštevanje Uredbe - število JN	4.539	4.335	3.347	4.484
Obvezno upoštevanje Uredbe - delež števila JN glede na vsa JN	26,91%	24,97%	19,84%	25,31%
Obvezno upoštevanje Uredbe - vrednost JN v EUR	295.152.677	365.403.863	411.249.480	582.258.457
Obvezno upoštevanje Uredbe - delež po vrednosti glede na vsa JN	10,11%	9,91%	10,52%	11,18%
Prostovoljno upoštevanje Uredbe				
Prostovoljno upoštevanje Uredbe - število JN	1.232	1.377	1.014	1.080
Prostovoljno upoštevanje Uredbe - delež števila JN glede na vsa JN	7,31%	7,93%	6,01%	6,1%
Prostovoljno upoštevanje Uredbe – vrednost JN v EUR	264.241.039	355.189.807	341.437.024	413.564.373
Prostovoljno upoštevanje Uredbe - delež po vrednosti glede na vsa JN	9,05%	9,64%	8,74%	7,94%

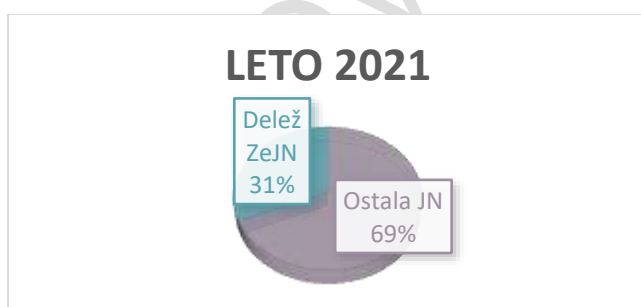
Neupoštevanje Uredbe				
Neupoštevanje Uredbe, čeprav gre za predmet ZeJN - št. JN	2.272	2.297	2.316	2.558
Neupoštevanje Uredbe, čeprav gre za predmet ZeJN – vrednost JN v EUR	389.173.174	442.604.861	311.921.229	564.491.154

Vir: <https://ejn.gov.si/direktorat/porocila-in-analize.html>

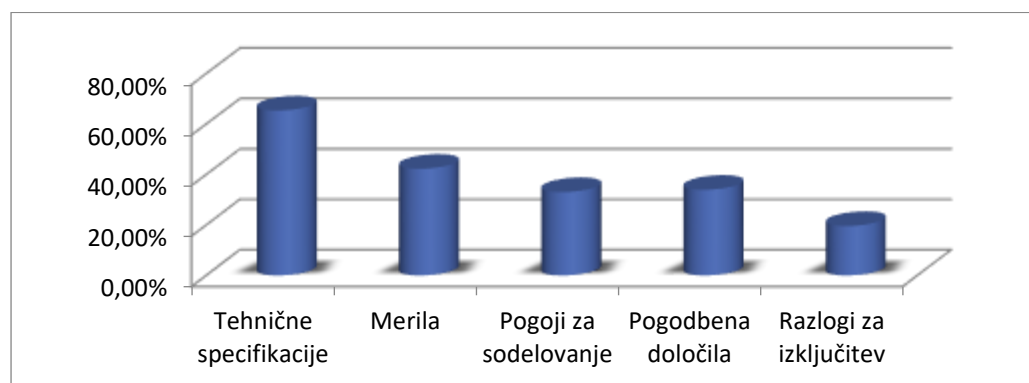
Slika 1: Javna naročila po letih

Slika 2: Delež ZeJN v letu 2021

Slika 3: Način vključevanja okoljskih vidikov (delež v številu zelenih javnih naročil) 2020

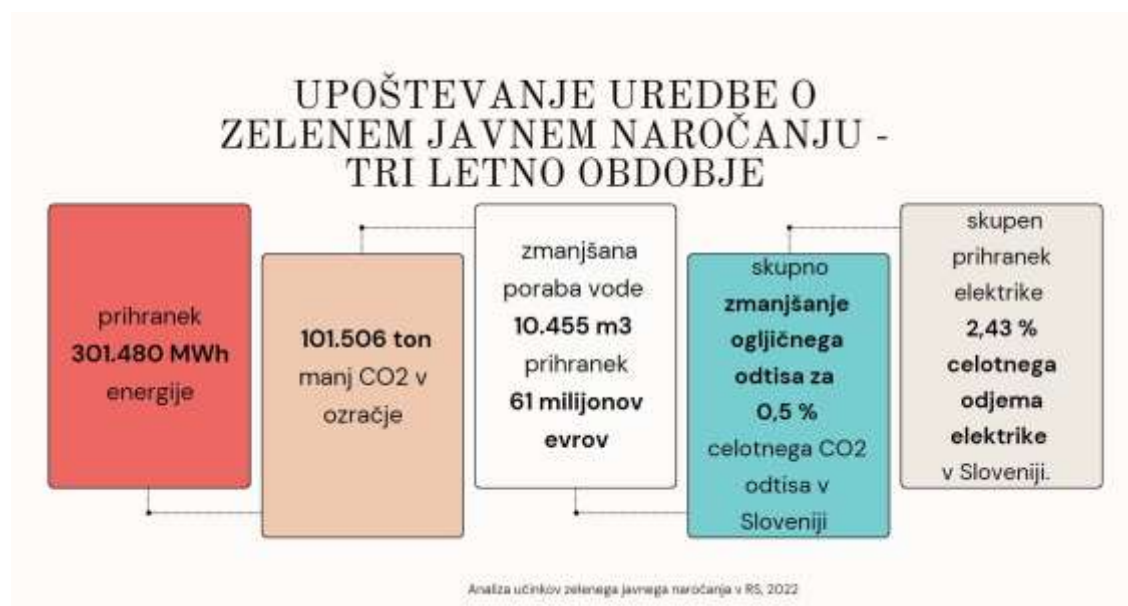
1.1.1 Analiza učinkov zelenega javnega naročanja v RS

Za spremljanje izvajanja zelenega javnega naročanja je bila v okviru projekta izvedena Analiza učinkov zelenega javnega naročanja v RS v okviru akcije C5.3.

Analiza je obsegala oceno okoljskih, družbenih in ekonomskih učinkov. Ker uredba o ZeJN obsega kar dvaindvajset predmetov zelenega javnega naročanja, se je dokument omejil na električne in elektronske naprave, cestna vozila in projektiranje in/ali izvedbo gradnje stavb. Rezultati analize, pridobljeni na več kot sto javnih naročilih, so bili nato s pomočjo ekstrapolacije posplošeni za vsa javna naročila navedenih predmetov v letih 2018, 2019 in 2020.

Z upoštevanjem zahtev uredbe o zelenem javnem naročanju so naročniki v triletnem obdobju prihranili 301.480 MWh energije, v ozračje so izpustili 101.506 ton manj ogljikovega dioksida in zmanjšali porabo vode za 10.455 m³ ter prihranili 61 milijonov evrov. Skupen prihranek elektrike je v treh letih znašal približno 2,43 % celotnega odjema elektrike v Sloveniji. Doseženo je bilo skupno zmanjšanje ogljičnega odtisa za 0,5 % celotnega CO₂ odtisa v Sloveniji (podatki za Slovenijo v 2018: 17,5 milijona ton CO₂). Prihranili so za približno 179.331 ljudi vode. Z uporabo stranišč z dvojnimi splakovanjem na leto prihranimo vode za približno 970 ljudi.

Slika 4: Učinki upoštevanja zahtev uredbe o zelenem javnem naročanju v triletnem obdobju

Na podlagi rezultatov te analize je pripravljen podroben seznam kazalnikov uspešnosti, ki bodo pokrivali zahteve, določene v Uredbi o zelenem javnem naročanju. Dokument je bil dne 1.6.2022 zainteresiranim strokovnjakom tudi javno predstavljen.

Namen analize učinkov zelenih javnih naročil je tudi promocija zelenih javnih naročil. Poleg objave analize bodo v prihodnosti izvedene še nekatere dodatne dejavnosti za učinkovitejšo promocijo zelenega javnega naročanja kot so priprava različnih gradiv s področja zelenega javnega naročanja in vsakoletni dogodek na temo zelenega javnega naročanja. Po analizi in objavi dokumenta na spletni strani projekta je bila v sodelovanju z izvajalcem analize izvedena javna predstavitev analize.

---

*Analiza je obsegala oceno okoljskih, družbenih in ekonomskih učinkov
zelenega javnega naročanja.*

Preglednica 2: Kazalniki iz Analize učinkov zelenega javnega naročanja v RS

Kazalniki zelenega javnega naročanja	2018	2019	2020	2021*
Električne in elektronske naprave				
Prihranki energije [MWh/ življenjska doba]	32.854	36.570	63.575	*znano pri naslednji analizi leta 2025
Ekonomski prihranki [k€/ življenjska doba]	6.179	6.878	11.957	*
Zmanjšanje izpustov CO2 [t CO2/ življenjska doba]	11.335	12.617	21.934	*
Zmanjšanje porabe vode [tisoč m ³]	1.535	1.709	2.971	*
Cestna vozila				
Prihranki energije [MWh/ življenjska doba]	42.096	24.185	11.322	*
Ekonomski prihranki [k€/ življenjska doba]	6.677	3.836	1.796	*
Zmanjšanje izpustov CO2 [t CO2/ življenjska doba]	12.965	7.449	3.487	*
Gradnje				
Prihranki energije [MWh/ življenjska doba]	41.852	32.516	16.509	*
Ekonomski prihranki [k€/ življenjska doba]	10.926	8.488	4.310	*
Zmanjšanje izpustov CO2 [t CO2/ življenjska doba]	14.608	11.350	5.762	*
Zmanjšanje porabe vode [tisoč m ³]	1.948	1.514	769	
Skupni učinki				
Prihranki energije [MWh/ življenjska doba]	116.803	93.271	91.407	*
Ekonomski prihranki [k€/ življenjska doba]	23.781	19.202	18.062	*
Zmanjšanje izpustov CO2 [t CO2/ življenjska doba]	39.029	31.509	31.231	*
Zmanjšanje porabe vode [tisoč m ³]	3.483	3.222	3.739	*

Z dobljenimi preračunanimi prihranki za posamezne predmete zelenega javnega naročanja na vloženi 1.000 € in podatkov o vrednosti naročil predmetov iz statističnega poročila, smo izračunali predvidene prihranke za ZeJN predmetov, obravnavanih v analizi (električne in elektronske naprave, cestna vozila ter gradnje), ki so bila izvedena v letih 2018, 2019 ter 2020 v življenjski dobi naročenih naprav ali vozil. V večini primerov je to obdobje enako desetim letom, izjema so zgolj prenosni računalniki, pri katerih smo predpostavili življenjsko dobo treh let.

V letu 2018 je k zmanjševanju porabe energije največ prineslo zeleno javno naročanje cestnih vozil in sicer 42.096 MWh, tik za njimi so zelena javna naročila na področju gradenj z energijskim prihrankom 41.852 MWh. Najnižji energijski prihranki so bili prisotni na področju električnih in elektronskih naprav, razlog je manjši delež glede na vrednost naročil v primerjavi z ostalima dvema področjema. V primerjavi z letom 2018 je bila leta 2019 skupna vrednost zelenih javnih naročil nižja tako na področju gradnje kot cestnih vozil, povečala pa se je za električne in elektronske naprave. Posledično so drugačna tudi razmerja vrednosti predvidenih prihrankov, ki so posledica izvedenih zelenih javnih naročil v tem letu. Leta 2020 ponovno pride do padca skupne vrednosti zelenih javnih naročil na področju gradenj in cestnih vozil, v primerjavi s preteklim letom se ti vrednosti skoraj prepolovita. Nasprotno se je zgodilo na področju električnih in elektronskih naprav, kjer je bila skupna vrednost zelenih javnih naročil dvakrat višja od skupne vrednosti prejšnjega leta, kar o se močno odraža tudi na prihrankih.

1.1.2 Stalna strokovna pomoč – »help desk«

Javno naročanje predstavlja precejšen del bruto domačega proizvoda (pri nas 11 %, na ravni EU 14%), zato lahko država preko zelenega javnega naročanja bistveno vpliva na hitrejši prehod v nizkoogljično družbo. S povečanim povpraševanjem po okolju prijaznem blagu, storitvah in gradnjah, se pričakuje postopno povečanje ponudbe, kar pa bo dolgoročno znižalo ceno ter povečalo konkurenčnost zelenim produktom. Tako bodo na primer varčne žarnice, energijsko učinkoviti hladilniki ter ekološka živila v prihodnosti cenejši ter potrošnikom dostopnejši.

Prav zaradi omenjene fleksibilnosti Uredbe o ZeJN je Vlada z namenom zagotavljanja enostavnejše in kvalitetnejše strokovne pomoči glede vprašanj s področja zelenega javnega naročanja naročnikom in gospodarskim subjektom, ki sodelujejo ali so zainteresirani za sodelovanje v postopkih javnega naročanja v skladu s 3. točko sklepa Vlade republike Slovenije, št. 00714-24/2016/10 z dne 14. 9. 2017 zagotovila strokovno pomoč v obliki kontaktnih točk. Prav tako je na voljo Direktorat za javno naročanje, ki da je predvsem pojasnila glede javnega naročanja.

V okviru projekta CARE4CLIMATE se sedaj zagotavlja stalna strokovna pomoč – »help desk«, ki tako naročnikom kot ponudnikom nudi hitro in strokovno pomoč na področju zelenega javnega naročanja.

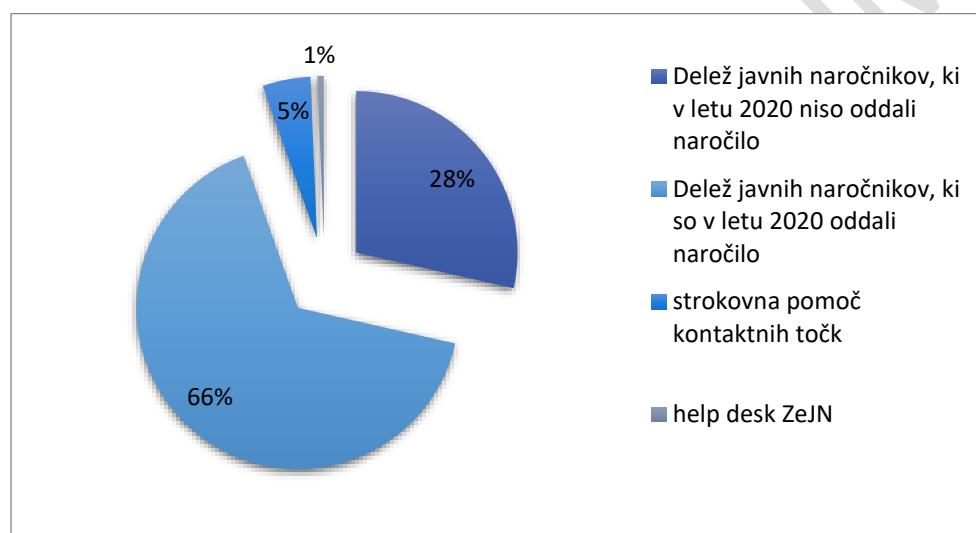

Stalna strokovna pomoč v obliki enotnega elektronskega naslova je bila vzpostavljena 14. 2. 2020. Z namenom zagotavljanja enostavnejše in kvalitetnejše strokovne pomoči glede vprašanj s področja zelenega javnega naročanja je bil naročnikom in gospodarskim subjektom, ki sodelujejo ali so zainteresirani za sodelovanje v postopkih javnega naročanja, zagotovljen enotni kontaktni elektronski naslov:

zejn.mop@gov.si

Vzpostavitev enotne kontaktne točke smo objavili na spletni strani³, v mesečnem novičniku portala e-JN (DJNovice)⁴ ter na spletni strani projekta.⁵ Enotno kontaktno točko smo promovirali na več mestih na spletu, ter na ta način naročnike obvestili o novem načinu izvajanja strokovne pomoči.

Slika 5: Prikaz deležev javnih naročnikov, glede na oddana javna naročila in vprašanja naročnikov 2020

1.1.3 Prispevek projekta Life IP CARE4CLIMATE k izvajanju NEPN

NEPN določa cilje, politike in ukrepe na petih razsežnostih energetske unije, akcije zelenega javnega naročanja so uvrščene pod prvo razsežnost: RAZOGLIČENJE, področje emisije in odvzemi TGP, sektor 1.5 Zelena gospodarska rast, podsektor 1.5.2 Zeleno javno naročanje in javno naročanje inovacij.

³ <https://ejn.gov.si/sistem/zeleno-jn.html> (dne 11.1.2021)

⁴ <https://ejn.gov.si/direktorat/dinovice.html> (dne 11. 1. 2021)

⁵ <https://www.care4climate.si/sl/o-projektu/podrocja-aktivnosti-projekta/zeleno-javno-narocanje> (dne 11.1.2021)

Projekt prispeva k izvajanju instrumenta Razširitev in nadgradnja sistema zelenega javnega naročanja (ZeJN), vključno z uvajanjem javnega naročanja inovacij.

Za spremljanje izvajanja zelenih javnih naročil je bila oktobra 2021 izvedena pilotna analiza učinkov zelenega javnega naročanja, v maju 2022 je bila izvedena Analiza učinkov ZeJN v RS.

Analiza trga ponudnikov in stroškovnih koristi ZeJN v RS (december 2020).

Vzorčna razpisna dokumentacija za proizvode iz Uredbe o ZeJN.

Stalna strokovna pomoč v obliki enotnega elektronskega naslova (februar 2020).

Promocija zelenega javnega naročanja preko publikacij, video vsebin, delavnic.

Izvedba 22 usposabljanj za krepitev zmogljivosti javnih naročnikov in ponudnikov na področju ZeJN – 763 udeležencev (31.12.2021).

Krepitev zmogljivosti javnih uslužbencev s področja ZeJN – 9 izobraževanj, 17 udeležencev.

1.2 Monitoring učinkov krepitev zmogljivosti (Akcija D2.2)

Projekt omogoča krepitev zmogljivosti v ključnih sektorjih, kjer je mogoče doseči večje zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Vzpostavljeni programi so potrebni za učinkovito izvajanje ukrepov NEPN, s čimer se zagotavlja stalno izboljševanje usposobljenosti strokovnjakov in druge zainteresirane javnosti v Sloveniji. Do 31.12.2021 je bilo izvedenih 48 različnih izobraževanj z 2.059 udeleženci.

Da bi ocenili prispevek LIFE IP CARE4CLIMATE h krepitev zmogljivosti, so v vseh aktivnostih za krepitev zmogljivosti opredeljeni kazalniki napredka in uspešnosti. Poleg tega je v aktivnosti krepitev zmogljivosti vključeno ocenjevanje, ki bo zagotovilo povratne informacije za spremljanje napredka in učinka aktivnosti na področju krepitev zmogljivosti. Monitoring učinkov krepitev zmogljivosti se izvaja v vseh obdobjih projekta.

Slika 6: Število izobraževanj in število udeležencev na izobraževanjih projekta Life IP CARE4CLIMATE (stanje 31. decembra 2021)

Izvedene aktivnosti krepitev zmogljivosti so razdeljene po stebrih in povzete v nadaljevanju.

Na dan 31.12.2021 je bilo na ravni projekta izvedenih 48 različnih usposabljanj z 2.059 udeleženci.

1.2.1 Steber 1: Krepitev zmogljivosti MOP

a) Akcija A1 Zaposlovanje kadra na MOP

Krepitev zmogljivosti javnih uslužbencev, ki delajo na področju ZeJN v ožji javni upravi (17 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.1

Šola javnega naročanja za naročnike (september 2019)

Udeleženci so pridobili osnovno znanje o javnih naročilih z vidika javnih naročnikov. Znanje je potrebno za kakovostno izvajanje dejavnosti kampanje C5.

Strokovnjak za oddajo javnih naročil v Republiki Sloveniji (november 2019)

Izvajanje usposabljanja zaposlenih na področju ZeJN. Udeleženci so pridobili široko osnovno in poglobljeno znanje o javnih naročilih.

Predstavitve razvrščanja, pakiranja in označevanja kemikalij; predstavitve varnostnih dokumentov (oktober 2019)

V okviru vsebinskega izobraževanja je bilo prvo izobraževanje s področja kemikalij. Poznavanje tega področja je bistveno za razumevanje ZeJN, saj je eden od namenov ZeJN izogibanje nevarnim snovem. Pomembno je tudi znanje glede varnostnega lista, ki v postopku oddaje javnega naročila pomeni vir informacij za javne naročnike, na podlagi katerega se oceni primernost predmeta javnega naročila.

Predavanje o analizi ocene življenjskega cikla (LCA) (januar 2020)

Znanje na področju analize LCA – ocena življenjskega cikla je pomembno, ker gre za oceno vpliva izdelka na okolje. To je najpomembnejše pri gradnji stavb, ki spadajo med predmete ZeJN. Udeleženci so pridobili osnovno znanje s področja analize LCA in poglobljeno znanje s področja analize LCA-stavb.

Okoljski vidiki ZeJN (december 2019)

Udeleženci so pridobili znanje z okoljskih vidikov ZeJN. Njihovo poznavanje je bistvenega pomena za razumevanje ZeJN in uporabo uredbe o ZeJN ter okoljskih zahtevah in merilih.

Krožno gospodarstvo (maj 2020)

Poznavanje idejne zasnove krožnega gospodarstva je bistvenega pomena za razumevanje javnih ponudb.

Spletni seminar: Sustainable public procurement, buildings and handling of food wastes in Finland (maj 2020)

V dveh dneh se je zvrstilo 14 predavateljev, ki so udeležencem predali znanje na področju gradnje, zelenega javnega naročanja in odpadne hrane. Na ta način smo dobili vpogled v aktivnosti obeh projektov ter izmenjali izkušnje.

Spletni seminar: prenos uredbe o ZeJN v razpisno dokumentacijo (november 2020)

Spletni seminar je bil sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela. Udeleženci so na primerih ustvarili razpisno dokumentacijo za ZeJN.

Plastika in zeleno javno naročanje, spletno izobraževanje (april 2021)

V sklopu projektne aktivnosti A.1 se izvajajo izobraževanja zaposlenih, ki se bodo ukvarjali z zelenim javnim naročanjem. Vsebinsko je konkretno izobraževanje zajemalo vse od osnov plastike, zakonodaje na tem področju, prihodnjih sprememb, embalažnih standardov ter povezave embalaže z živili, do Kataloga živil in digitalizacije javnega naročanja. Izobraževanja se je udeležilo 16 oseb, ki se ukvarjajo z ZeJN v ožji javni upravi.

Kazalnik krepitev zmogljivosti javnih uslužbencev, ki delajo na področju ZeJN v ožji javni upravi je dosežen.

---

b) Akcija C5.1 Krepitev zmogljivosti javnih naročnikov za Zeleno javno naročanje (ZeJN)

Krepitev zmogljivosti javnih naročnikov za ZeJN (763 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.17

Izvedene so bile delavnice krepitev zmogljivosti za ciljno skupino strokovnjakov, tako za naročnike kot za ponudnike. Skupno je bilo izvedenih 22 izobraževanj, 10 različnih, z 763 udeleženci.

Priložnosti ZeJN za ponudnike (oktober 2020)

Za ponudnike je bila izvedena delavnica, kjer je bilo ZeJN predstavljeno kot poslovna priložnost. Povezava je bila vzpostavljena s Trgovinsko zbornico Slovenije, ki je samostojno, nepridobitno združenje trgovskih podjetij in drugih predvsem tržno usmerjenih gospodarskih subjektov ter skrbi za kakovosten razvoj in uspešnost trgovinske dejavnosti na območju Slovenije.

Spletni seminar za ponudnike na temo zelenega javnega naročanja in energijskih nalepk, dve izvedbi (november 2020)

Za ponudnike je bila izvedena delavnica, kjer je bilo ZeJN predstavljeno kot poslovna priložnost. Predstavljeni so bili projekt LIFE IP CARE4CLIMATE, Uredba o ZeJN, okoljski vidiki ter primeri dobrih praks. Predstavljene so bile novosti na področju energijskih nalepk.

Naročnikom so bili prikazani glavni vidiki zelenega javnega naročanja. Predstavljeni so bili projekt LIFE IP CARE4CLIMATE, Uredba o ZeJN,⁶ okoljski vidiki in primeri dobrih praks ter novosti na področju energijskih nalepk, pa tudi načini vključevanja okoljskih vidikov v razpisno dokumentacijo.

Slika 7: Spletni seminar za ponudnike, november 2020

Zeleno javno naročanje v Republiki Sloveniji, štiri izvedbe (november 2020, januar 2021, maj 2021, november 2021)

Prva izvedena delavnica je bila prilagojena za Dravske elektrarne Maribor DEM, d. o. o., ki združuje več javnih naročnikov. Predstavljeni so bili načini vključevanja okoljskih vidikov v razpisno dokumentacijo. Podani so bili komentarji na konkretna javna naročila in smernice za okolju prijaznejša javna naročila.

Udeleženci, uslužbenci Mestne občine Maribor, so v 2,5-urnem izobraževanju pridobili osnove zelenega javnega naročanja ter specifična znanja s predmetov javnega naročanja, katere sami najpogosteje naročajo ter so za njih izrazili interes. Glede na predhodna vprašanja in informacije o njihovih dilemah pri zelenem javnem naročanju, smo opravili tudi analizo njihovih javnih naročil. Izvedeno izobraževanje ocenjujemo kot zelo dobro, saj smo jih posredovali informacije, ki so jih potrebovali za uspešno javno naročanje. Znanje bodo tako lahko neposredno uporabljali pri svojem delu.

Tretja delavnica za študente pravne fakultete v Novi Gorici je obsegala osnove javnega naročanja v Republiki Sloveniji, del o Uredbi o zelenem javnem naročanju in praktično uporabo Uredbe. Na koncu smo študentom podali tudi predloge za pripravo diplomskega/magistrskega dela na področju zelenih javnih naročil.

Četrto izobraževanje je bilo izvedeno zaradi povpraševanja izobraževalne ustanove GEA College. Udeleženci so bili študentje v podjetništvu. Predstavili smo jim osnove javnega naročanja, osnove zelenega javnega naročanja, trende v zeleni ekonomiji, statistične podatke o oddanih javnih naročilih in podali priporočila za uspešno poslovanje v prihodnosti.

Splošni modul za javne naročnike I., štiri izvedbe (december 2020 - 2, januar 2021-1, februar 2021 - 1)

Delavnice so bile v več modulih. Splošno modul I je zajemal osnove ZeJN in je bil bolj teoretično naravnani. Nadaljnji moduli so bili vse bolj osredotočeni na prakso in način

⁶ Uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19 in 121/21).

dejavnega sodelovanja udeležencev. V izbranem obdobju sta bili izvedeni dve izvedbi te delavnice.

Splošni modul za javne naročnike II., tri izvedbe (marec 2021, april 2021 - 2)

Izobraževanje je nadgradnja Splošnega modula I. V delu strokovnega dialoga in priprave razpisne dokumentacije je bila izvedena tudi praktična delavnica preko dela v manjših skupinah.

Zeleno javno naročanje v šolah in vrtcih, spletna izvedba (avgust 2021)

Predavanje smo izvedli kot nadaljevanje promocije zelenega javnega naročanja za javne zavode. Slednjim smo tekom poletja posredovali promocijski material, ki jim bo pomagal pri javnem naročanju. Izkazalo se je, da obstaja interes po izvedbi posebnega izobraževanja, ki se osredotoča na javno naročanje javnih zavodov. Predstavljeno je bilo zeleno javno naročanje, okoljski vidiki, podani so bili nasveti za uspešnejše javno naročanje. V drugem delu je bil fokus na predmete, ki jih šole in vrtci najpogosteje naročajo, predvsem na naročanje živil.

Pomen ZeJN za varstvo okolja – OŠ Ivanjkovci (avgust 2021)

Izobraževanje je bilo izvedeno za specifičnega javnega naročnika, natančneje za osebe znotraj njihove organizacije, ki pri delu uporabljajo postopke javnega naročanja, ali so vsebinski strokovnjaki za področja ZeJN.

Slika 8: Delavnica na OŠ Ivanjkovci

Zeleno javno naročanje kot priložnost (september 2021, dve izvedbi)

Izobraževanje smo izvedli v Celju na Mednarodnem obrtnem sejmu. Izobraževanje je bilo namenjeno ponudnikom produktov iz Uredbe o zelenem javnem naročanju.

Drugo predavanje za ponudnike je bilo izvedeno v okviru dogodka »Podjetništvo za svetlejšo prihodnost« v Novem mestu. Predstavljene so bile prednosti sodelovanja v postopkih javnega naročanja, trendi, okoljski cilji in orodja za uspešno sodelovanje v postopkih javnega naročanja. Delavnice se je udeležilo 30 oseb, bodočih mladih podjetnikov, ki so bodoči ponudniki.

Slika 9: Predavanje v okviru dogodka "Podjetništvo za svetlejšo prihodnost", Novo mesto

Spremembe (zelenega) javnega naročanja, tri izvedbe (oktober 2021)

Izobraževanje je bilo izvedeno zaradi sprememb Uredbe o zelenem javnem naročanju, sprememb zakonodaje na področju energijskih nalepk in sprememb Zakona o javnem naročanju. Udeležili so se javni naročniki, ki morajo v postopku javnega naročanja spoštovati aktualno zakonodajo. Poseben del predavanja je bil namenjen živilom zaradi spremembe Zakona o kmetijstvu po katerem je predmet inšpekcijskega nadzora realizacija ekoloških živil in živil iz shem kakovosti.

Slika 10: Spletno izobraževanje Spremembe (zelenega) javnega naročanja

Zeleno javno naročanje pisarniškega papirja in higienskih papirnih izdelkov (marec 2021)

Udeleženci so v 2-urnem izobraževanju pridobili vsa potrebna znanja za uspešno javno naročanje pisarniškega papirja in higienskih papirnatih izdelkov. Naslovljene so bile vsebinske in postopkovne dileme, predstavljeno je bilo tudi na kakšen način uspešno izvajati javna naročila tovrstnih izdelkov. Gostujoči predavatelj je bil gospod Bojan Borin, vodja laboratorija na Inštitutu za celulozo in papir in ga. Irena Petek kot predstavnica podjetja Paloma d.d..

1.2.2 Steber 2: Prehod v NOD

- a) Akcija C2.2 Priprava, izvedba in spremljanje programov usposabljanja na področjih energetske učinkovitosti, obnovljivih virov energije in zelenih tehnologij ter potrditev pridobljenih znanj**

Področje neformalnih izobraževanj, med katera spadajo tudi ciljna usposabljanja za prehod v nizkoogljično družbo, je podhranjeno in tega se zavedajo tudi članice Evropske unije, vse

skupaj je prepoznano tudi v različnih dokumentih Evropske komisije (EK). Institut »Jožef Stefan« – Center za energetska učinkovitost je v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE zadolžen za izvedbo štirih različnih ciljnih usposabljanj, in sicer:

- ciljno usposabljanje za energetska pogodbeništvu (kazalnik 45.2);
- ciljno usposabljanje za energetska prenova stavb, namenjeno energetskim upravljavcem v javnem sektorju in industriji, projektantom, vodjem vzdrževanja in energetike (kazalnik 45.3);
- ciljno usposabljanje za upravljanje energije v javnem sektorju (kazalnik 45.4);
- ciljno usposabljanje za upravljanje energije v industriji (kazalnik 45.5).

Usposabljanja se izvajajo z namenom, da se področje neformalnih izobraževanj uredi in naredi bolj pregledno. V ciljna usposabljanja so zajeti zaposleni v javni upravi, projektanti, upravniki stavb, nadzorniki in tudi predstavniki industrije ter drugi posamezniki, ki jih zanima trajnostna energetika. Iz omenjenega se vidi, da je ciljna publika široka, predvsem pa je želja prenesti znanje tistim odločevalcem, ki so neposredno vpeti v dejavnosti energetske prenove stavb, predvsem javnega stavbnega fonda. Predavatelji, ki so vključeni v ciljna usposabljanja, prihajajo večinoma iz industrije ter javnega in zasebnega sektorja in se vsakodnevno ukvarjajo z vprašanji, povezanimi z energijo.

Gre za usposabljanja ključnih deležnikov v procesu prenove stavbnega fonda s ciljem pospešiti celovito energetska prenova stavb. Do konca leta 2021 so bila izvedena 4 ciljna usposabljanja, po eno iz vsakega področja, predstavljena so v nadaljevanju, s skupaj 127 udeleženci.

Izvedba usposabljanj poteka v obliki kratkih tridnevni izobraževanj o izbranih tematikah, kjer udeleženci dejavno sodelujejo (teoretična razlaga, razprava, reševanje računskih nalog) in na koncu opravijo pisni izpit. Vsi udeleženci, ki uspešno opravijo pisni izpit, prejmejo dokazilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga lahko vključijo v svoj portfelj znanj in veščin pridobljenih v neformalnem izobraževanju.

Kot dopolnilo k ciljnim usposabljanjem se uvajajo tematska srečanja, ki bodo sledila zaključenemu sklopu predavanj. Njihov namen je predvsem dodatno povezovanje udeležencev ciljnih izobraževanj ter izmenjavi idej in izkušenj.

Učno gradivo je dostopno prek spletne učilnice, kjer imajo udeleženci dostop do dodatnih informacij o tematskih področjih usposabljanja, virtualnega druženja in vabil na vsakoletna tematska srečanja.

Usposabljanje za energetska pogodbeništv za državne in občinske uslužbence ter podjetja (26 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.2

Ciljno usposabljanje za energetska pogodbeništv (april 2021)

Usposabljanje je bilo namenjeno predvsem naročnikom storitev energetske učinkovitosti in ponudnikom oziroma vsem, ki so vključeni v pripravo, izvedbo in spremljanje projektov za izboljšanje energetske in snovne učinkovitosti ter rabe OVE in so želeli izvedeti več o možnostih izvedbe teh projektov po modelu energetskega pogodbeništv.

Spletne usposabljanja so se udeležili zaposleni iz javne uprave, lokalnih energetske agencij ipd.

S pridobljenim znanjem so udeleženci pripravljene na samostojno oceno primernosti energetskega pogodbeništv za izvedbo ukrepov URE in rabo OVE ter načrtovanje, pripravo, izvedbo in spremljanje projektov energetskega pogodbeništv.

Slika 11 Spletno ciljno usposabljanje za energetska pogodbeništv; vir: IJS-CEU

Usposabljanje za energetska prenova stavb za upravljavce v javnem sektorju in industriji, projektante, vodje vzdrževanja in energetiko (45 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.3

Ciljno usposabljanje za energetska prenova stavb, namenjeno energetske menedžerjem v javnem sektorju in industriji, projektantom, vodjem vzdrževanja in energetike (november 2021)

Usposabljanje je potekalo v sodelovanju s projektom H2020 REPLACE, ki prispeva k ozaveščanju in motiviranju končnih potrošnikov s strani ključnih deležnikov, da svoje stare in neučinkovite naprave za ogrevanje in hlajenje zamenjajo z učinkovitejšimi, okolju prijaznejšimi, zelenimi alternativami. Usposabljanja so se udeležili zaposleni iz javne uprave, lokalnih energetske agencij ipd.

Pridobljeno znanje omogoča samostojno analizo potencialov za izvedbo projektov celovite energetske prenove stavb, tehnično in ekonomsko vrednotenje posameznih ukrepov ter organizacijsko pripravo in vodenje projektov celovite energetske prenove

---

Usposabljanje za upravljanje z energijo v javnem sektorju (31 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.4

Ciljno usposabljanje za upravljanje z energijo v javnem sektorju (junij 2021)

Usposabljanje je bilo namenjeno vsem, ki razmišljajo o novih ali obstoječih projektih za izboljšanje energetske in snovne učinkovitosti ter povečanje izrabe OVE in želijo izvedeti več o naprednih konceptih upravljanja energije v javnem sektorju. Na usposabljanju so bili prisotni zaposleni iz javne uprave, lokalnih energetskega agencij ipd.

Pridobljeno znanje omogoča samostojno analizo potencialov za izvedbo projektov uvajanja sistema za upravljanje z energijo v objektih in institucijah javnega sektorja, tehnično in ekonomsko vrednotenje posameznih ukrepov ter oceno in zagotavljanje ciljnih prihrankov.

Slika 12 Spletno ciljno usposabljanje za upravljanje z energijo v javnem sektorju; vir: IJS-CEU

Usposabljanje za upravljanje z energijo v industriji (25 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.5

Ciljno usposabljanje za upravljanje z energijo v industriji (junij 2021)

Usposabljanje je bilo namenjeno energetskega menedžerjem in drugim zainteresiranim deležnikom iz industrije, ki razmišljajo o novih projektih za izboljšanje energetske in snovne učinkovitosti ter povečanju izrabe OVE in želijo izvedeti več o naprednih konceptih upravljanja z energijo v industriji. Na usposabljanju so bili prisotni zaposleni iz industrije, javne uprave, lokalnih energetskega agencij ipd.

Pridobljeno znanje omogoča samostojno analizo potencialov za izvedbo projektov uvajanja sistema za upravljanje z energijo v industriji, tehnično in ekonomsko vrednotenje posameznih ukrepov, zagotavljanje stalnih izboljšav v podjetju ter oceno in zagotavljanje ciljnih prihrankov.

V okviru aktivnosti C2.2 izvaja usposabljanja tudi GI ZRMK, in sicer:

- usposabljanje upravnikov o celoviti energijski prenovi večstanovanjskih stavb (kazalnik 45.6), do konca leta 2021 so bila izvedena 3 usposabljanja;
- usposabljanje: Zagotavljanje zrakotesnosti in mehansko prezračevanje z rekuperacijo pri prenovi stavb (kazalnik 45.7), do konca leta 2021 je bilo izvedeno 1 usposabljanje;
- usposabljanje: Energetska učinkovitost prozornih elementov na ovoju stavbe in njihova vgradnja (kazalnik 45.8), do konca leta 2021 je bilo izvedeno 1 usposabljanje;
- usposabljanje: Toplotna zaščita stavbnega ovoja z upoštevanjem okoljskega in kulturnovarstvenega vidika (kazalnik 45.9), do konca leta 2021 se usposabljanje še ni izvajalo;
- usposabljanje: Sistemi ogrevanja, prezračevanja in klimatizacije s poudarkom na OVE pri energetski prenovi stanovanjskih stavb (kazalnik 45.10), do konca leta 2021 je bilo izvedeno 1 usposabljanje;
- usposabljanje: Celovita, gradbena in energetska, prenova stavb (kazalnik 45.11) do konca leta 2021 sta bili izvedeni 2 usposabljanji.

Do konca leta 2021 je GI ZRMK skupno izvedel 8 usposabljanj, predstavljena so v nadaljevanju, s skupno 466 udeleženci.

Usposabljanje upravnikov o celoviti energijski prenovi večstanovanjskih stavb (167 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.6

Celovita energetska prenova večstanovanjskih stavb (november 2019 in marec 2020; junij 2020; april 2021)

Prvo usposabljanje o celoviti energetski prenovi večstanovanjskih stavb (U1-1, november 2019 in marec 2020) je bilo namenjeno gradbenim in stanovanjskim inšpektorjem v okviru Inšpektorata RS za okolje in prostor Ministrstva za okolje in prostor RS. Vsebinski poudarek

je bil namenjen ogrevanju, hlajenju in prezračevanju stavb. Tema drugega dela usposabljanja so bile trdnost in stabilnost stavb ter potresna in požarna varnost stavb.

Tridnevno usposabljanje U1-2, junija 2020, je bilo namenjeno upravnikom večstanovanjskih stavb (VSS), saj so slednji ključni deležniki v strateških in drugih državnih dokumentih, povezanih s celovito prenovo stavb, predvsem kot spodbujevalci takšnih prenov.

Obravnavana tematika na usposabljanju je obravnavala višjo kakovost celovite in hkrati tudi trajnostne prenove VSS s poudarkom na večji energetski učinkovitosti (URE) in rabi obnovljivih virov energije (OVE).

Slika 13: Usposabljanje upravnikov na temo celovite prenove VSS (U1-2), junij 2020

Usposabljanje U1-3 o celoviti energetski prenovi stavb aprila 2021 je bilo namenjeno energetskim svetovalcem mreže ENSVET in predstavnikom širše strokovne javnosti. Naslovljeni so bili izzivi celovite energetske prenove stanovanjskih stavb, ki je zaradi mednarodnih in tudi domačih podnebno energetskih zavez najbolj izpostavljena in tudi finančno podprta. Tematika je bila višja kakovost celovite in hkrati tudi trajnostne prenove s poudarki na večji energetski učinkovitosti (URE) in rabi obnovljivih virov energije (OVE), podrobneje zakonodajni okvir s predvidenimi novostmi in aktualnimi finančnimi mehanizmi, načela trajnostne gradnje, učinki in vplivi celovite energetske prenove ob upoštevanju trajnostnih meril, terminologija prenove, energetska učinkovitost stavb v našem okolju, potresna odpornost in statična utrditev, požarna varnost stavb po prenovi, električna vozila in fotonapetostni sistemi z vidika požarne varnosti, vplivi celovite energetske prenove pri stavbah kulturne dediščine, tehnični sistemi (ogrevanje, hlajenje in prezračevanje), OVE z zakonodajnega in tehnično-tehnološkega vidika, investicijski načrt vzdrževanja stavbe v celotni življenjski dobi, proces celovite energetske prenove stavbe v luči celovitosti predlaganih ukrepov, prikaz primera protipotresne utrditve in energetske prenove večstanovanjske stavbe ter primeri ukrepov, ki se nanašajo na energetsko revščino.

Udeleženci imajo preko spletne učilnice dostop do gradiva in dodatnih informacij o tematskih področjih usposabljanja, virtualnega druženja ter vabil na vsakoletna tematska srečanja.

Po zaključku usposabljanja je predvideno individualno preverjanje znanja preko spletne učilnice. Udeleženci prejmejo dokazilo o uspešno zaključenem usposabljanju, ki velja kot potrdilo o rednem usposabljanju

svetovalcev mreže ENSVET, vključijo pa ga lahko tudi v svoj portfelj znanj in veščin pridobljenih v neformalnem izobraževanju.

Slika 14 Usposabljanje U1-3; vir: GI ZRMK

Usposabljanje: Zagotavljanje zrakotesnosti in mehansko prezračevanje z rekuperacijo pri prenovi stavb (22 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.7

Zrakotesnost in mehansko prezračevanje z rekuperacijo pri prenovi stavb (junij 2021)

Usposabljanje U2-1 je bilo namenjeno proizvajalcem zunanjšega stavbnega pohištva, ki so prepoznani kot pomembni deležniki in spodbujevalci energetske prenove stavb. Zato je njihova dobra usposobljenost, kompetence ter dodatna znanja in veščine temelj za zaupanje njihovih kupcev in strank.

Z usposabljanjem so se naslovili izzivi zagotavljanja zrakotesnosti in mehanskega prezračevanja z rekuperacijo pri prenovi stavb, ki je ključna za učinkovito in pravilno delovanje tehničnih sistemov, doseganje kakovostnih bivalnih pogojev in za zmanjšanje rabe energije v stavbah ter doseganje ravni skoraj ničenergijjskih stavb (sNES) pri prenovah. Ob načrtovanem porastu celovite energetske prenove stavbnega fonda je razumevanje tega področja ključno, če želimo na gospodaren način preiti k brezogljičnemu stavbnemu fondu.

Slika 15 Usposabljanje U2-1; vir: GI ZRMK

Usposabljanje: Energetska učinkovitost prozornih elementov na ovojju stavbe in njihova vgradnja (64 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.8

Energijsko učinkovito zunanje stavbno pohištvo in njegova vgradnja (november 2020)

Na usposabljanju U3-1, namenjenem projektantom, je bil celovito obravnavan pomen zunanjšega stavbnega pohištva pri prenovi stavb. Udeležencem so bili predstavljeni strateški dokumenti na ravni EU in Slovenije, zakonodaja in njene novosti, trajnostni vidiki ter

označevanje oken in vrat, pa tudi požarna varnost in posebnosti pri stavbah kulturne dediščine. Za razogljichenje stavbnega fonda do leta 2050 so nujni vzpostavitev mehanizmov za zagotavljanje kakovosti, uporaba novih tehnologij, predvsem pri zasteklitvah, ter sodobni pristopi servisiranja in vzdrževanja oken in vrat v procesu upravljanja stavbe. Obravnavani so bili načrtovanje z vidika oblikovno-likovnih in tehnično-tehnoloških rešitev ter parametri za doseganje ustreznih mikroklimatskih pogojev po prenovi, nujnih za vzpostavitev zdravega bivalnega in delovnega okolja. Predstavljeni so bili tudi ekonomski vidiki, načela sodobne vgradnje in razvojne smernice na tem področju.

Usposabljanje: Sistemi ogrevanja, prezračevanja in klimatizacije s poudarkom na OVE pri energetske prenovi stanovanjskih stavb (42 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.10

Usposabljanje: Sistemi gretja, zračenja in klimatizacije s poudarkom na OVE pri prenovi stavb (oktober 2020)

Na usposabljanju U5-1, namenjenem predstavnikom občin in ožjemu javnemu sektorju, so bili obravnavani tehnični sistemi in prehod na obnovljive vire energije. Pri energetske prenovi stavb je bil poudarek namenjen medsebojnemu vplivanju stavbe, ovoja in sistemov za doseganje celovitih učinkov prenove ter na bivalnem ugodju v prostorih in vplivu kakovosti zraka na zdravje uporabnikov. Predstavljene so bile prednosti in pomanjkljivosti posameznih sistemov in virov energije, priporočljive tehnologije in primeri iz prakse. Udeleženci so se seznanili s strokovnim ozadjem vidikov, ki jih je pri prenovi tehničnih sistemov in pri prehodu na obnovljive vire energije treba preučiti.

Slika 16: Usposabljanje Sistemi gretja, zračenja in klimatizacije, oktober 2020

Usposabljanje: Celovita, gradbena in energetska prenova stavb (171 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.11

Usposabljanje: Širša, energijska in protipotresna prenova stavb (december 2020, marec 2021)
V okviru izobraževanja na področju energetske učinkovitosti, obnovljivih virov energije in zelenih tehnologij je bilo izvedeno izobraževanje o širši, energetske in potresni prenovi stavb, namenjeno predstavnikom širše strokovne javnosti.

Usposabljanje je bilo namenjeno projektantom in širši strokovni javnosti. Usposabljanje naslavlja izzive širše prenove stavb. Pri prenovi stavb je poudarek večinoma na energetske prenovi, saj je ta zaradi mednarodnih podnebno energetske zavez najbolj izpostavljena in tudi finančno podprta. Posledično se v praksi izvajajo le določeni ukrepi, prenova je neusklajena, nekatere bistvene zahteve ostajajo prezrte. V našem skupnem interesu je, da so stavbe v svoji celotni življenjski dobi tudi varne, učinkovite, uporabne in kakovostne. Gradbeni zakon

določa te bistvene zahteve: mehanska odpornost in stabilnost, varnost pred požarom, higienska in zdravstvena zaščita ter zaščita okolja, varnost pri uporabi, zaščita pred hrupom, varčevanje z energijo in ohranjanje toplote, univerzalna graditev in raba objektov ter kot osmo še trajnostno rabo naravnih virov.

Udeleženci so se seznanili z aktualno zakonodajo, politiko in strategijami ter z novostmi in izzivi na področju širše prenove stavb. Spoznali so usmeritve za prenovo, kjer se prioritete določajo na podlagi dobrega gospodarjenja s stavbami in stroškovne učinkovitosti ter z zadostitvijo vseh bistvenih zahtev za gradbene objekte, vključno z načeli varovanja kulturne dediščine. Pridobili so znanje o pomanjkljivosti stavb, problemih zaradi dotrajanosti, propadanja, nepravilnih detajlov izvedbe, poddimenzioniranosti stavb ter na drugi strani o dobri praksi širše prenove stavb, sistemskih rešitvah, sprožilcih in spodbujevalcih prenove pri nas in v sosednjih državah.

---

b) Akcija C2.3 Vključevanje lokalnih skupnosti v prehod v nizkoogljično družbo

Programi za krepitev zmogljivosti za občine: delavnice (131 udeležencev, ciljna skupina: strokovnjaki), kazalnik 45.12

Kako narediti promet v Škofji Loki občanom in okolju prijaznejši? (november 2020)

Delavnica je potekala v okviru programa za podporo občinam pri izvajanju projektov trajnostnega upravljanja virov v skupnosti. Udeleženci so obravnavali tri ukrepe trajnostne mobilnosti, ki izhajajo iz celostne prometne strategije občine Škofja Loka, in sicer javni potniški promet, prevoz na klic in kolesarske povezave v občini. Zaključki delavnice so bili predloženi predstavnikom občine kot podlaga za oblikovanje nadaljnjih posvetovanj z občani na temo prevoza.

Slika 17: Delavnica v Škofji Loki, november 2019

Urbani vrtovi po meri lokalne skupnosti (november 2020)

Delavnica je bila izvedena v okviru programa podpore občinam pri izvajanju projektov trajnostnega upravljanja z viri skupnosti. Delavnica, ki so se je udeležili vrtnarji, predstavniki društev, zainteresirani občani in predstavniki občine, je bila namenjena postavitvi prvega skupnega vrta na Ptuju. Srečanje je bilo namenjeno iskanju odgovora na vprašanje: kako bi lahko vrtovi skupnosti izboljšali kakovost življenja lokalne skupnosti na Ptuju? Namen delavnice je bil med drugim vzpostaviti partnerstvo med občino in občani, opolnomočiti člane lokalne skupnosti in povečati njihovo motivacijo za sodelovanje pri izvajanju trajnostnega vrtnarjenja v skupnosti. Udeleženci so spoznali idejno zasnovo trajnostnih vrtov in koristi, ki jih lahko ustvarijo.

LAHKO BI DELOVALI TUDI ... NA VRTU! (februar 2020)

Delavnica je bila izvedena v okviru programa podpore občinam pri izvajanju projektov trajnostnega upravljanja z viri skupnosti. Udeležili so se prihodnji uporabniki vrta, predstavniki lokalnih nevladnih organizacij in predstavniki Mestne občine Ptuj. Namen delavnice je bil med drugim vzpostaviti partnerski odnos med občino in občani, opolnomočiti člane lokalne skupnosti ter povečati njihovo motivacijo za sodelovanje pri udeležanju trajnostnega skupnostnega vrtičkarstva. Na srečanju so udeleženci razmišljali o dejavnostih, ki bi jih lahko izvajali na skupnostnem vrtičku, ter skupaj prepoznavali priložnosti in pričakovanja, ki bodo občini olajšali načrtovanje skupnostnega vrtičkarstva v nadaljnjih korakih.

Časovno in prostorsko umeščanje minibusa v mestu Škofja Loka (maj 2021)

Delavnice je bila zaključni dogodek v okviru programa podpore za občino Škofja Loka. Namen delavnice je bil pri potencialnih uporabnikih minibusa v Škofji Loki preveriti, na kakšen način naj bo storitev minibusa organizirana. Udeležilo se jo je 35 predstavnikov različnih organizacij in institucij, ki predstavljajo bodisi ranljive skupine (starejši, slepi in slabovidni, gibalno ali drugače ovirani, socialno šibkejši) bodisi javne in zasebne organizacije, katerih uporabniki so potencialni uporabniki minibusa (tržnica, župnija, muzej, občina, knjižnica, krajevne skupnosti...).

Kaj bodo podnebne spremembe prinesle turistični destinaciji Postojna? (maj 2021)

Uvodoma je bila udeležencem (23) predstavljena Analiza ranljivosti turizma v občini Postojna zaradi podnebnih sprememb in poglobitni izsledki, ki izhajajo iz nje. Velikega pomena zaradi boljšega razumevanja problematike je bil tudi pregled širšega družbenega in političnega okvira, v katerem bomo v sodelovanju razvijali turistično destinacijo Postojna, in ključnih področij ukrepanja za izboljšanje konkurenčnosti destinacije v času podnebnih sprememb.

Usposabljanje za koordinatorje skupnostnih projektov (20 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.13

Usposabljanje za koordinatorje skupnostnih projektov, dve izvedbi (december 2020 do marec 2021 in marec 2021 do junij 2021)

Okoljski organizaciji Umanotera in Focus znotraj projekta LIFE IP Care4Climate ustvarjata priložnosti za podporo izvedbe različnih projektov, ki bodo povezali lokalne skupnosti in prispevali k blaženju podnebnih sprememb. Eden od načinov za to je deljenje pridobljenega znanja in praktičnih izkušenj v obliki mentorstva.

Usposabljanje za koordinatorje skupnostnih projektov se je pričelo decembra 2020 z uvodno delavnico, na kateri so se udeleženci seznanili s konceptom trajnostnega upravljanja z viri skupnosti, s primeri navdihujočih dobrih praks in različnimi finančnimi modeli. Sledilo je 12-tedensko delo ena na ena, pri katerem so se mentorji prilagodili potrebam vsakega projekta. Mentoriranje so opravili Renata Karba in Gaja Brecelj iz Umanotere ter Tomislav Tkalec iz Focusa, v enem primeru Maja Rijavec in Alenka Kreč Bricelj iz Smetumet.

Nastalo je osem različnih skupnostnih projektov, ki si jih želijo izvesti po celi Sloveniji, od Kopra prek Notranjske do Prlekije, od Ljubljane do Krškega. Največ je bilo zanimanja za skupnostne energetske projekte, predvsem skupnostne sončne elektrarne, izstopala je ideja o razvoju skupnostnega prostora, pestro paleto projektov pa so dopolnili še z idejami za skupnostne projekte na področju zelenega turizma in krožnega gospodarstva.

Ker so bile ob začetku usposabljanja ideje udeležencev in udeleženk v različnih fazah, so tudi njihovi projekti usposabljanje končali v različnih fazah. Večina pa je z mentorjem na individualnih tedenskih srečanjih uspela dodelati zamisel vsaj do ravni osnutka projektne prijave oziroma do jasnih korakov, kako pripeljati projekt do izvedbe v praksi.

Dvanajst udeležencev in udeleženk je uspešno zaključilo Umanoterino in Focusovo prvo izvedbo usposabljanja za koordinatorje skupnostnih projektov, ki bodo naslovili podnebne spremembe.

Prejeli so certifikat, zdaj pa s ponosom in veseljem pričakujemo realizacijo projektov, na katerih so poglobljeno delali z mentorji skoraj tri mesece.

Slika 18: Usposabljanje za koordinatorje skupnostnih projektov, december 2020 – marec 2021

V drugi izvedbi usposabljanja je ponovno 7 različnih nastajajočih skupnostnih projektov, s katerimi so se udeleženci prijavi na usposabljanje. Pokrivajo geografsko široko področje od Dolenjske, Krasa, Ljubljane, Trbovelj, Kranja do Baške grape. Vsebinsko so to: pilotna stanovanjska zadruga; skupnostna sončna elektrarna na stavbi krajevne skupnosti;

skupnostni sadovnjak s starimi lokalnimi sortami na degradirani javni površini; trajnostno upravljanje zelo pomembnega vira skupnosti – vode in pisanje zelene zgodbe enega izmed pritokov reke Soče; razpršeni hotel v 21 vaseh pod Kraškim robom; trajnostni podnebno-energetski načrt za Dolenjsko, s sodelovanjem 20 občin; trajnostno in vključujoče upravljanje krajinskega parka v javnem interesu in za zaščito narave.

Na zaključnem srečanju druge izvedbe "Dovolj za vse" usposabljanja za koordinatorje skupnostnih projektov, ki bodo naslovili podnebne spremembe, smo podelili 8 certifikatov in spoznali 7 različnih nastajajočih skupnostnih projektov.

---

c) Akcija C2.4 Krepitev zmogljivosti za prehod v nizkoogljično družbo v visokošolskem izobraževanju

Krepitev zmogljivosti za prehod v nizkoogljično družbo v visokošolskem izobraževanju: raziskovalni tabori (31 udeležencev, študenti), kazalnik 44.2

Mednarodni raziskovalni študentski tabor: Mikrofon podnebnju (oktober 2021)

Tabor je obsegal osem različnih predavanj z vključenim delavniškim delom, eno predstavitev dobre prakse ter samostojno delavnico – skupno več kot 18 pedagoških ur podnebnih vsebin.

Namen tabora je mlade opolnomočiti in pripraviti na prihajajoče izzive, s katerimi se bodo srečevali kot bodoči odločevalci in strokovnjaki pri ustvarjanju znanstvene, politične in družbene podnebno pravične prihodnosti.

Odpreti smo želeli prostor za izobraževanje, izmenjavo mnenj, razpravo, mreženje in kritičen razmislek o trenutnih ukrepih, politikah, metodologiji in praksah prehoda na nizkoogljično družbo oz. življenja znotraj planetarnih zmožnosti. Hkrati smo želeli okrepiti zavest o moči posameznika in množice pri reševanju podnebnih in ostalih okoljskih izzivov.

Udeležence smo seznanili s podnebnimi vsebinami na področju prometa, gospodarstva, fizike podnebnih sprememb, oblikovanja podnebnih politik, razumevanja in komunikacije podnebnih sprememb ter evropskih finančnih mehanizmov. Mladi so tako poglobili in utrdili svoje znanje z različnih področij podnebnih sprememb, kar je ključno pri komuniciranju le teh. Hkrati so tekom tabora spoznavali tudi to, kako pomembno je, na kakšen način se podnebne spremembe predstavlja različnim skupinam ljudi. Dobili so tudi novo motivacijo za nadaljnje aktivnosti pri prehodu v nizkoogljično družbo.

Slika 19: Mednarodni raziskovalni študentski tabor, oktober 2021

d) Akcija C2.5 Krepitev zmogljivosti javne uprave (nacionalnih in lokalnih organov) za prehod v nizkoogljično družbo in izvajanje participativnih procesov

Krepitev zmogljivosti javne uprave (83 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.14

Delavnica za javne uslužbence: Varčevanje z energijo v javnih stavbah (november 2019)

Namen delavnice so bili izobraževanje, informiranje in ozaveščanje javnih uslužbencev, ki delajo na področju energetskega upravljanja stavb, splošnih storitev in upravljanja posameznih institucij, o prehodu v nizkoogljično družbo, zmanjšanju porabe energije v javnih stavbah in načinih, s katerimi to dosežemo. Na delavnici so udeleženci predstavili ključna izhodišča in konkretne projekte, ki obravnavajo zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v javnih zavodih.

Slika 20: Delavnica Varčevanje z energijo v javnih stavbah, november 2019

Delavnica za javne uslužbence: Trajnostna mobilnost v javni upravi (september 2020)

Namen je bil udeležencem ponuditi informacije in jih spodbuditi za vnašanje praks trajnostne mobilnosti v njihovo organizacijo. S predstavniki različnih institucij javne uprave na državni in lokalni ravni je potekala razprava tudi o ovirah in izzivih pri uvajanju trajnostne mobilnosti, ki jih opažajo v svojih organizacijah.

Delavnica za javne uslužbence: Trajnostna oskrba in potrošnja hrane v javni upravi (maj 2021)

Na delavnici so bile predstavljene naslednje teme: povezava med hrano in podnebnimi spremembami, javno naročanje na področju hrane, zmanjšanje količine zavržene hrane. Na delavniškem delu so udeleženci razmišljali, kako uspešno načrtovati pogostitev na večjem dogodku, ki ga organizira eno izmed ministrstev.

1.2.3 Steber 3: Trajnostna mobilnost

a) Akcija C3.3 Upravljanje zelene logistike

Zelena logistika: delavnice za smernice za nacionalne koordinatorje in lokalne organe (76 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.15

Sistemska ureditev področja zelene logistike v Republiki Avstriji (december 2019)

Namen delavnice je bil pridobiti znanja predstavnikov različnih oddelkov Ministrstva za promet, inovacije in tehnologijo Republike Avstrije ter izmenjati določene izkušnje in pomisleke v zvezi z urejanjem zelene logistike v Republiki Avstriji in Republiki Sloveniji.

Delavnica: Razvoj sistema zelene logistike (oktober 2020)

Namen delavnice je bil predstaviti pregled ukrepov izvajanja zelene logistike v Republiki Sloveniji in Republiki Avstriji, pridobiti znanja predstavnikov različnih deležnikov ter izmenjati določene izkušnje in pomisleke v zvezi z urejanjem zelene logistike v Republiki Avstriji in Republiki Sloveniji.

Delavnica: Upravljanje mestne logistike (december 2020)

Tema delavnice so bili ukrepi upravljanja mestne logistike v različnih mestih po Evropi. Namen delavnice je bil predstaviti ukrepe izvajanja zelene logistike v različnih mestih v Evropi, izmenjati izkušnje in pridobiti nova znanja na področju upravljanja mestne logistike.

Slika 21: Delavnica Upravljanje mestne logistike, december 2020

Delavnica: Akcijskega načrta za upravljanje mestne logistike v mestu Piran v okviru procesa identifikacije pilotnih projektov (marec 2021)

Namen delavnice je bil predstavnikom Občine Piran in drugim ključnim deležnikom vključenim v aktivnosti mestne logistike v mestu Piran predstaviti vsebino akcijskega načrta in skupaj z njimi oblikovati izhodišča za izdelavo akcijskega načrta, kot možnega pilotnega projekta.

b) Akcija C3.4 Mobilnostni načrti ob večjih gradbenih delih v mestnem središču

Izdelava mobilnostnih načrtov za ustanove (49 udeležencev, strokovnjaki, december 2019), dodatni kazalnik

Predstavljene so bile smernice za pripravo mobilnostnega načrta ter kako se spoprijeti s težavami pri izdelavi mobilnostnih načrtov.

Slika 22: Izobraževanje Mobilnostni načrti za ustanove, december 2019

1.2.4 Steber 4: Energetska učinkovitost v stavbah

a) Akcija C4.4 Razvoj trajnostnih kazalnikov za stavbe

Usposabljanje na temo kazalnikov trajnostne gradnje (82 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.20

Testna uporaba alfa-verzije slovenskih kazalnikov trajnostne gradnje (KTG) (november 2021)

Številna prizadevanja zadnjih let v Sloveniji potrjujejo zavedanje o pomenu gradnje trajnostnih stavb. Na tem področju se srečujemo s tržnimi pobudami in spodbujevalnimi programi za uresničevanje državnih politik ter tudi z zakonskimi zahtevami na področju graditve in v okviru zelenega javnega naročanja. Za to pa potrebujemo celovit sistem trajnostnih meril, ki bo v načrtovanje in gradnjo stavb vpeljal načelo upoštevanja življenjskega cikla in ga bomo lahko pri graditvi stavb množično uporabljali.

V testiranje alfa verzije KTG se lahko vključijo projektanti, raziskovalci, investitorji, študenti in druga zainteresirana strokovna javnost s področja graditve stavb. Udeleženci testne faze se lahko s potrebnimi informacijami o KTG seznanijo preko e-platforme in uvodnega usposabljanja. Več na www.kazalnikitrajnostnegradnje.si.

Slika 23 Predavanje predstavnice ZAG-a; vir: GI ZRMK

V Sloveniji v okviru LIFE IP Care4Climate nastaja slovenska prilagoditev kazalnikov trajnostne gradnje (KTG), ki izhaja iz Level(s). Razvoj poteka na GI ZRMK in ZAG pod okriljem MOP. V okviru aktivnosti bodo pripravljene Nacionalne smernice za trajnostno gradnjo, trajnostni kazalniki za stavbe, ki bodo omogočili nadaljnje zmanjšanje okoljskih vplivov in izpustov TGP v gradbenem sektorju. Organizirana so tudi posvetovanja z zainteresiranimi stranmi in strokovnjaki za podporo razvoju kazalnikov ter usposabljanja za končne uporabnike ter kampanje za ozaveščanje in promocijo trajnostne gradnje.

1.2.5 Steber 6: LULUCF

b) Akcija C8.1 Vzpostavitev sistema spremljanja emisij in ponorov v sektorju LULUCF

Krepitev zmogljivosti v sektorju LULUCF: usposabljanje in izobraževanje (78 udeležencev, strokovnjaki), kazalnik 45.23

Določitev indikatorjev trajnostne rabe zemljišč v luči vzpostavitve sistema za spremljanje emisij toplogrednih plinov in odvzemov v sektorju raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF) (november 2019)

Na delavnici so strokovnjaki različnih področij predstavili poglede na izzive, ki čakajo Slovenijo v sektorju LULUCF v obdobju 2021–2030. Na delavnici je bil poudarek na okoljskih vidikih trajnostne rabe zemljišč. S sprejetjem uredbe leta 2018⁷ je EU vključila emisije toplogrednih plinov in odvzeme (ponore) ogljikovega dioksida zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF) med svoje podnebno energetske cilje do leta 2030. Za Slovenijo je pomembno, da do leta 2021 zagotovi robusten sistem spremljanja emisij in odvzemov v tem sektorju, s katerim bo omogočila verodostojno obračunavanje in poročanje ter hkrati preverjala napredek pri doseganju podnebnih ciljev. Udeleženci delavnice se bili

⁷ Uredba (EU) 2018/841 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o vključitvi emisij toplogrednih plinov in odvzemov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva v okvir podnebne in energetske politike do leta 2030 ter spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 in Sklepa št. 529/2013/EU (Besedilo velja za EGP).
PE/68/2017/REV/1
OJ L 156, 19.6.2018,

pozvani, da do 16. decembra 2019 pošljejo predloge dodatnih okoljskih kazalnikov trajnostne rabe zemljišč. Predlogi bodo pregledani in, če to le dopuščajo okviri projekta C4C, vključeni v enoten sistem zbiranja podatkov za spremljanje emisij in ponorov zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF).

Slika 24: Delavnica, dr. Boštjan Mali med predstavitvijo, november 2019

Vzpostavitev enotnega sistema zbiranja podatkov za spremljanje emisij zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (junij 2019)

Namen delavnice je bil določiti okvir, ki bo podlaga v nadaljnjem procesu oblikovanja sistema zbiranja podatkov emisij/ponorov v sektorju LULUCF. Dr. Mitja Skudnik z GIS je predstavil monitoring zaloge ogljika v gozdovih in na drugih rabah zemljišč, dr. Marko Kovač (GIS) pa način zbiranja podatkov in razvoj prostorske informatike v prihodnje. Udeleženci so razpravljali o zdajšnjem stanju, vrzelih in potencialnih izboljšavah v sistemu spremljanja emisij in ponorov ogljika na različnih rabah zemljišč.

Slika 25: Delavnica, dr. Mitja Skudnik med predstavitvijo, junij 2019

c) Akcija C8.3 Krepitev strokovnih in upravljavskih zmogljivosti monitoringa rabe zemljišč

Usposabljanje trenerjev – "train the trainer" na področju LULUCF (7 udeležencev), kazalnik 45.19

Krepitev zmogljivosti v sektorju LULUCF: usposabljanje za trenerje (marec 2021)

V marcu 2021 je bil izveden začetni sestanek za trenerje, ki bodo izvajali delavnice za krepitev zmogljivosti po šestih tematskih področjih: gospodarjenje z gozdovi, promocija rabe lesa in konkurenčnost gozdno-lesne verige, učinkovita in okolju prijazna raba kmetijskih zemljišč,

pametno prostorsko načrtovanje, prenos znanja, poslovne priložnosti za blaženje podnebnih sprememb.

Cilj je okrepiti strokovne in upravljalne kapacitete na področju LULUCF, poudariti pomen ukrepov in novih predlogov za zmanjšanje emisij/povečanje ponorov in blaženje podnebnih sprememb, izboljšati sodelovanje svetovalnih služb, odločevalcev in drugih deležnikov, ozaveščanje o ključnih ukrepih na področju LULUCF.

Krepitev zmogljivosti v sektorju LULUCF: delavnice (129 udeležencev); kazalnik 43.1

Kmetijska tla kot medij za vezavo toplogrednega CO₂ (november 2021)

Dogodka se je udeležilo 87 udeležencev iz vrst odločevalcev (MKGP, MOP), svetovalcev (KGZS), predavateljev/pedagogov (fakultete, NGO, razvojne agencije...) in druge strokovne ter splošne javnosti.

Namen delavnice je bil predstaviti bistvene lastnosti tal, ki so pomembne za vezavo oz. skladiščenje ogljika, ogljikov ciklus s poudarkom na vlogi organske snovi v tleh ter širši pregled organske snovi v kmetijskih tleh Slovenije, vključno s pomenom za blaženje podnebnih sprememb. Glavni trener/predavatelj delavnice je bil dr. Borut Vrščaj s Kmetijskega inštituta Slovenije, ki je predstavil lastnosti tal, ki vplivajo na vezavo ogljika (morfološke lastnosti, pH tal, zračne in vodne lastnosti, vloga talne organske snovi, kroženje snovi skozi tla...) in ključne ukrepe iz Programa razvoja podeželja (PRP), ki so pomembno vplivajo na povečanje ponora ogljika v kmetijskih tleh (petletni kolobar, gnojenje z organskimi gnojili, setev rastlin za podor, konzervirajoča obdelava tal, ozelenitev njivskih površin...).

Na delavnici so sodelovali udeleženci iz vseh ključnih institucij, zavodov in ministrstev, ki bodo pridobljeno znanje širili naprej končnim uporabnikom (npr. kmetom), ga smiselno uporabili pri svojih odločitvah oz. širili na različnih ravneh izobraževanja.

Dr. Andreja Ferrerira, je izpostavila primanjkovalost strokovnjakov na področju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva (LULUCF). Preko izobraževalnih delavnic se bo izboljšalo stanje na področju kadrov tega področja.

Trajnostna raba prostora in njeno načrtovanje v kontekstu blaženja podnebnih sprememb (december 2021)

Dogodka se je udeležilo 42 udeležencev iz odločevalskih, načrtovalskih, raziskovalnih in drugih področij.

Delavnico je v uvodnem delu vodil Matjaž Harmel, direktor podjetja ZaVita d.o.o. Pojasnil je, da so aktivnosti za zmanjševanje vplivov podnebnih sprememb prepočasne, medtem ko so aktivnosti prilagajanja vezane bolj kot ne na tehnološke rešitve. Ozaveščanje je eno od ključnih dejanj za spodbujanje ljudi za ukrepanje v prihodnosti. Navedel je nekaj primerov dobrih in slabih praks.

Cilj delavnice je bil predstaviti dobre prakse, a tudi opozoriti na slabe prakse prostorskega načrtovanja, ki lahko vplivajo na podnebne spremembe. Na delavnici so bila določena ključna področja, ki se nanašajo na prostorsko načrtovanje. Udeleženci so pridobili različna znanja o možnostih zmanjšanja emisij in blaženja podnebnih sprememb, ki se kažejo na različni ravneh prostorskega načrtovanja.

Preglednica 3: Kazalniki krepitev zmogljivosti

Krepitev zmogljivosti – strokovno usposabljanje in izobraževanje po vseh stebrih					
Indikator	Enota	Začetno stanje (2018)	Končno stanje (2026)	Stanje indikatorja na dan 31. 12. 2021	Stanje indikatorja na dan 31. 12. 2021 v %
Krepitev zmogljivosti – strokovnjaki	Št. posameznikov	0	3.963	1.899	48 %
Krepitev zmogljivosti – študenti	Št. posameznikov	0	650	31	5 %
Krepitev zmogljivosti – ostali (člani interesnih skupin...)	Št. posameznikov	0	1.392	129	9 %
Skupno	Št. posameznikov	0	6.005	2.059	34 %

1.2.6 Prispevek projekta Life IP CARE4CLIMATE k izvajanju NEPN

NEPN določa cilje, politike in ukrepe na petih razsežnostih energetske unije, akcije C2.2, C2.3, C2.4 in C2.5 so uvrščene pod razsežnost: RAZISKAVE, INOVACIJE in KONKURENČNOST, sektor 5.1 Raziskave, inovacije in konkurenčnost, podsektor 5.1.1 Nepovratne finančne spodbude za raziskave in inovacije ter tržni prodor nizkoogljicnih tehnologij in izdelkov.

Prispevek projekta k izvajanju instrumenta Načrtovanje in razvoj usposabljanja za prehod v podnebno nevtralno družbo.

C2.2 Priprava, izvedba in spremljanje ciljnih usposabljanj na področju URE in OVE ter zelenih tehnologij & prepoznavanje pridobljenih znanj in spretnosti, 593 udeležencev.

C2.4 Izvajajo se tri aktivnosti: (a) sodelovanje v reformi visokega šolstva, v pripravi so priporočila MOP za vključevanje podnebnih vsebin v študijske programe, (b) višje strokovno izobraževanje: v izdelavi so strokovne podlage za prenovljene poklicne standarde; (c) vsako leto se izvede izobraževalni dogodek za študente na temo podnebnih sprememb (tabor), 31 udeležencev.

C2.5 Krepitev zmogljivosti javnih uslužbencev za prehod v nizkoogljično družbo, 83 udeležencev.

Prispevek projekta k instrumentu Vključevanje podnebnih vsebin v širši proces razvoja vzgoje in izobraževanja

C2.3 Izobraževalne in motivacijske dejavnosti ter usposabljanje z zbiranjem, analizo in objavo informacij o dobrih praksah skupnosti, ki zmanjšujejo emisije TGP. Poleg tega vrsta izobraževanj za koordinatorje skupnosti, ki s svojimi projekti prispevajo k trajnostnemu podnebnem razvoju, 151 udeležencev.

1.3 Monitoring učinkov projekta na mobilizacijo drugih finančnih sredstev (Akcija D2.3)

Izvajanje aktivnosti projekta in z njimi povezanih komplementarnih akcij zajema celotno ozemlje Republike Slovenije prek posebnih ukrepov, ki se nanašajo na mestna in primestna območja, kjer živi približno polovica prebivalstva.

V okviru projekta spremljamo prispevek projekta k mobilizaciji komplementarnih sredstev. Komplementarna sredstva so bila predvidena v prijavnici, in sicer kohezijski skladi v višini 121.660.000 EUR in druga sredstva v višini 89.600.000 EUR. Skupaj 211.260.000,00 EUR.

Med projektom smo opredelili nova komplementarna sredstva, nekatera sredstva v prijavnici pa so se spremenila. Komplementarna sredstva se spremljajo med potekom celotnega projekta v preglednici komplementarnih sredstev projekta.⁸

---

⁸ V okviru projekta Life IP CARE4CLIMATE se komplementarna sredstva spremljajo po posameznih akcijah, v ta namen je izdelana Preglednica komplementarnih sredstev projekta Life IP CARE4CLIMATE. Ta preglednica predstavlja vir podatkov za Poročilo monitoringa.

1.3.1 Komplementarne akcije

Celovita strateška programa ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v Sloveniji sta OP TGP in NEPN s povezanimi programi in instrumenti, ki pomenijo ključne sinergijske prispevke k njenemu izvajanju ter doseganju podnebnih in energetske ciljev, med drugim: Akcijski načrti za energetske učinkovitost (AN EE) in obnovljivi viri energije (AN OVE), Strategija za razvoj prometa, Akcijski načrt za skoraj nič energijske stavbe za obdobje do leta 2020 (AN sNES), izvedbeni program Evropske kohezijske politike v Sloveniji (OP EKP) in Program financiranja ukrepov iz Sklada za podnebne spremembe; vse dokumente je sprejela Vlada Republike Slovenije.

Poleg promocije javnega prevoza in načrtovanja trajnostnega prometa ter drugih ukrepov v lokalnih skupnostih se kot komplementarni akciji izvajata še dva ukrepa v prometnem sektorju, in sicer spodbujanje uporabe biogoriv v prometu in povečanje učinkovitosti vozil. Za spodbujanje železniškega prometa in integriranega JPP so že bila aktivirana ali načrtovana znatna sredstva iz EIS (evropski investicijski sklad). V predlaganem projektu nadgrajujemo in širimo nabor promocijskih in ozaveščevalnih dejavnosti, da zagotovimo večjo uporabo javnega potniškega prometa in različne oblike trajnostne mobilnosti.

1.3.2 Viri komplementarnih sredstev

V sektorjih promet, stavbe in oskrba z energijo se že izvaja vrsta tako imenovanih dopolnilnih ukrepov, ki podpirajo izvajanje programa NEPN (OP TGP), vendar je potrebna nadgradnja in/ali dopolnitev, ki jo delno obravnavajo predlagane projektne aktivnosti. Za izvajanje programa NEPN (OPTGP) in komplementarnih akcij so ključni viri financiranja **sredstva EKO SKLADA**; Slovenska državna proračunska sredstva **sklada za podnebne spremembe** (namenski prihodki od prodaje emisijskih kuponov); strukturni in investicijski skladi EU za izvajanje **kohezijske politike** (ESRR, ESS, kohezijski sklad) v finančnem obdobju 2014–2020; **proračunska sredstva** za zagotovitev slovenske udeležbe pri izvajanju kohezijske politike; **sredstva iz drugih programov EU** v finančnem obdobju 2014–2020; pa tudi **zasebna sredstva**.

Glavni viri so:

a) kohezijski skladi

MZI je odgovorno za dodelitev kohezijskih skladov za financiranje ukrepov trajnostne mobilnosti, spodbujanje energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije, kot je določeno v operativnem programu Program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020.

b) sklad za podnebne spremembe

MOP je odgovorno za upravljanje sklada za podnebne spremembe (prihodki od prodaje emisijskih kuponov). Skladno z določbami zakona, ki ureja varstvo okolja, lahko MOP podpiše pogodbo z EKO Skladom, Slovenskim okoljskim javnim skladom, da pripravlja in objavlja javne razpise za dodelitev sredstev sklada za podnebne spremembe za financiranje ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov.

c) Sredstva EKO Sklada

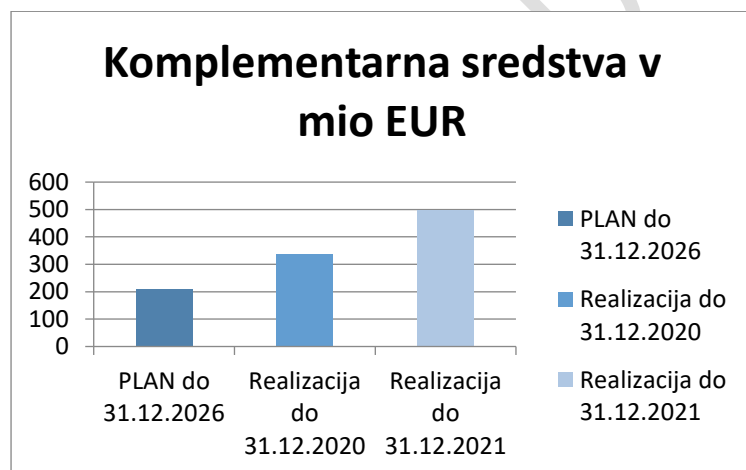
Vlada RS kot ustanovitelj EKO Sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada, sprejme letni poslovno finančni načrt, v katerem določi, katere ukrepe bo EKO Sklad v tekočem letu financiral z ugodnimi krediti ali nepovratnimi sredstvi. Predhodno se s tem seznanijo nadzorni svet EKO Sklada, v katerem sta poleg dveh predstavnikov MOP še predstavnik ministrstva za infrastrukturo in predstavnik ministrstva za finance. Tako je zagotovljena polna preglednost porabe komplementarnih sredstev.

d) Proračunska sredstva

za zagotovitev slovenske udeležbe pri izvajanju kohezijske politike.

Predvidena komplementarna sredstva po prijavnici projekta	211.260.000,00 EUR
Predvidena komplementarna sredstva v obdobju 2019–2023 glede na poročanje partnerjev	853.726.372,13 EUR
Realizirana komplementarna sredstva skupaj v letih 2019, 2020 in 2021	496.786.634,42 EUR

Vir: Preglednica komplementarnih sredstev C4C.

Slika 26: Realizirana komplementarna sredstva glede na načrt

Glavnino komplementarnih sredstev projekta upravljajo projektni partnerji MZI, MOP in EKO Sklad.

a) MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direktorat za trajnostno mobilnost in prometno politiko

Direktorat je odgovoren za spremljanje prometne politike EU in zagotavljanje skladnosti na tem področju, izvajanje slovenske prometne politike, njeno vključevanje v čezevropsko

prometno omrežje in prometna omrežja tretjih držav, pa tudi za vzpostavitev finančnih okvirov za prometno politiko in ukrepe trajnostne mobilnosti iz virov EU.

Poleg tega direktorat pripravlja in spremlja razpise za zbiranje predlogov na področju trajnostne mobilnosti, vključno s spodbujanjem trajnostnih oblik mobilnosti in kombiniranega prevoza, ter predlaga ukrepe za razvoj in regulacijo prometa. Sodeluje tudi pri usklajevanju okoljskih in podnebnih ukrepov, povezanih s prometom.

Komplementarne akcije:

- CA01 javni razpisi za občine za naložbe v infrastrukturo trajnostne mobilnosti (kolesarske proge, skupni prostor, pločniki, avtobusna postajališča itn.),
- CA02 javni razpisi za sisteme parkiraj in presedi (P + R),
- CA03 ukrepi trajnostnega upravljanja mobilnosti (zelena logistika, parkirna politika, ozaveščanje in promocijske kampanje, načrti mobilnosti za institucije, promocija hoje v vrtcu in osnovni šoli),
- CA04 integrirane teritorialne naložbe (kolesarska omrežja, P + R),
- CA05 medregionalne kolesarske proge.

Skupni izplačani znesek v obdobju od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2021 je 46.990.507,38 EUR.

b) MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direktorat za energijo

Komplementarne akcije:

- CA06 celovita energetska prenova stavb,
- CA07 sofinanciranje daljinskega ogrevanja na obnovljive vire energije za obdobje 2019–2022.

Skupni izplačani znesek v obdobju od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2021 je 46.363.675 EUR.

c) EKO SKLAD – MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Komplementarne akcije:

- CA08 zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, zmanjšanje drugih emisij v zrak, ravnanje z odpadki, zaščita vode in oskrba z vodo,
- CA09 ukrepi energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije v stavbah, gradnja ali nakup novih skoraj ničenergijskih stavb za občine, posameznike in pravne osebe, električna vozila; sistemi, ki uporabljajo obnovljive vire energije za samooskrbo z električno energijo; energetske preglede, pnevmatike z manjšo porabo energije,
- CA10 informacije in ozaveščanje.

Skupni izplačani znesek v obdobju od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2021 je 320.073.087,00 EUR (EKO SKLAD) in 35.469.250,00 EUR (MOP). Skupaj 355.542.337,00 EUR.

d) MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Komplementarne akcije:

- CA11 ukrepi za blažitev in prilagajanje podnebnim spremembam v kmetijstvu in gozdarstvu,
- CA12 nakup novih vozil za prevoz potnikov,
- CA13 izgradnja infrastrukture za kolesarje in pešce ter multimodalnih vozlišč,
- CA14 spodbujanje trajnostne mobilnosti območij ohranjanja narave,
- CA15 spodbude za nakup koles,
- CA16 izgradnja železniških prog,
- CA17 energetska sanacija javnih stavb,
- CA18 sofinanciranje nevladnih organizacij,
- CA19 podnebne dejavnosti širše civilne družbe,
- CA20 podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju,
- CA21 projekt Hrana ni odpadke: preprečevanje, zmanjševanje in uporaba odpadne hrane.

Skupni izplačani znesek v obdobju od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2021 je 25.684.461,05 EUR.

e) GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE

- CA22 finančna podpora za spremljanje in zbiranje podatkov v zvezi z LULUCF, vključno z analizo zalog in sprememb v lesnih izdelkih (HWP).
- CA23 Vzorčenje tal in lesnih ostankov trajnih nasadov za oceno zalog ogljika na kmetijskih zemljiščih v letu 2019.
- CA24 Vzorčenje na kmetijskih tleh za oceno zalog ogljika v letu 2020 in za izračun emisij v sektorju LULUCF na kmetijskih zemljiščih.
- CA25 Vzorčenje na kmetijskih tleh za oceno zalog ogljika v letu 2021.

V obdobju od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2021 je bilo za te komplementarne akcije izplačanih 457.895,81 EUR.

Za akcijo CA22 finančna podpora za spremljanje in zbiranje podatkov v zvezi z LULUCF, vključno z analizo zalog in sprememb v lesnih izdelkih (HWP) je vrednost kazalnika zdaj 0, ker sredstva, kot so bila načrtovana iz sklada za podnebne spremembe, še niso bila razpoložljiva. Objavljena sta dva razpisa za področje LULUCF (december 2021), in sicer financiranje monitoringa tal in pridobitev podatkov o zalogah ogljika v nadzemni biomasi v gozdovih. Sredstva bodo na voljo v letih 2022 in 2023.

2. Monitoring učinka projekta na zmanjšanje emisij TGP (akcija D3)

2.1 Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov – CO₂

Projektne aktivnosti C2, C3, C4, C6 in C8 ter dodatno akcija C7 prispevajo k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov ter s tem k manjši obremenitvi okolja in podnebja. Kvantitativno je zmanjšanje emisij TGP opredeljeno v projektnih KPI, kot je prikazano v spodnji preglednici.

Izvedene pripravljalne aktivnosti **C2 – usposabljanje in krepitev zmogljivosti za prehod v NOD:**

- Pripravljani so bili:
  - načrt usposabljanja za prehod v nizkoogljično družbo ter
  - smernice za vzpostavitev državne kvalifikacijske osnove za štiri ciljna usposabljanja, ki se bodo izvajala v času trajanja projekta.

Št.	Kazalnik	Enota	Izhodiščno stanje 2018	Ocenjeni učinek 2026	Stanje 31. 12. 2021	Doseganje kazalnika 31. 12.	Ocenjeni učinek 2029
12	Zmanjšanje emisij CO ₂ - krepitev zmogljivosti	ton CO ₂ /leto	2.737.576	2.733.661	2.737.005	15 %	2.731.706
		kg	1.321	1.312	1.296	290 %	1.312

Navedba cilja, ki ga kazalnik pojasnjuje

Cilj projekta LIFE IP CARE4CLIMATE je usposobiti relevantne deležnike za izvajanje ukrepov učinkovite rabe energije (URE) in izrabe obnovljivih virov energije (OVE) in na ta način prispevati k zmanjšanju emisije CO₂ in hitrejšemu prehodu v podnebno nevtralno družbo.

Sporočilo kazalnika

S kazalnikom *Zmanjšanje emisij CO₂ – krepitev zmogljivosti (12)* spremljamo, koliko bodo k zmanjšanju emisije CO₂ pripomogla usposabljanja za energetske pogodbeništvu, energetske prenove stavb in upravljanje z energijo v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE.

Stanje

Do konca leta 2021 so bila izvedena naslednja usposabljanja: *Ciljno usposabljanje za energetske pogodbeništvu (20. – 22. 4. 2021)*, *Ciljno usposabljanje za upravljanje z energijo v javnem sektorju (8. – 10. 6. 2021)*, *Ciljno usposabljanje za upravljanje z energijo v industriji (15. – 17. 6. 2021)* in *Ciljno usposabljanje za energetske prenove stavb, namenjeno energetskim menedžerjem v javnem sektorju in industriji, projektantom, vodjem vzdrževanja in energetike (23. – 25. 11. 2021)*. Na usposabljanjih je sodelovalo skupno 127 udeležencev, ki so pripomogli k zmanjšanju emisije CO₂ za 572 ton. Ob upoštevanju izhodiščne vrednosti emisije CO₂ v letu 2018, je kazalnik, ki je izražen v tonah CO₂ na leto, leta 2021 dosegel 15 % ciljne vrednosti kazalnika za leto 2026. Kazalnik, ki je izražen v kilogramih CO₂ na osebo,

je leta 2021 dosegel 290 % ciljne vrednosti kazalnika za leto 2026. V izračunu tega kazalnika je bila za število prebivalcev v letu 2021 zaenkrat še uporabljena ocenjena vrednost, ker podatka za 1. 1. 2022, ki je tudi potreben v izračunu, SURS v času poročanja še ni objavil.

Metodološka pojasnila

Definicija: Kazalnik prikazuje ocenjeno zmanjšanje emisije CO₂, doseženo z ukrepi URE in izrabe OVE v izvedbi deležnikov, ki so že opravili usposabljanja za energetske pogodbeništv, energetske prenove stavb ali upravljanje z energijo v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE. Poleg absolutnega zmanjšanja (v tonah CO₂/leto), ki ga spremljamo glede na izhodiščno vrednostjo emisije CO₂ iz rabe energije v storitvah, gospodinjstvih in industriji v letu 2018, je vrednost emisije CO₂ v teh sektorjih ocenjena tudi na prebivalca (v kilogramih CO₂/osebo).

Aktivnost: C2.2

Sektor: večsektorski

Časovni okvir: letni

Enota: t CO₂/leto ; kg CO₂/osebo

Metodologija: Zmanjšanje emisije CO₂ je ocenjeno na podlagi projektnega dela udeležencev usposabljanj. Skupno doseženo zmanjšanje emisije CO₂ je izračunano z upoštevanjem števila udeležencev izvedenih usposabljanj. Vrednost kazalnika, ki je izražen v tonah CO₂ na leto, je izračunana kot razlika med izhodiščno vrednostjo emisije CO₂ iz rabe energije v storitvah, gospodinjstvih in industriji v letu 2018 in skupnim doseženim zmanjšanjem emisije CO₂ zaradi izvedbe usposabljanj. Vrednost kazalnika, ki je izražen v kilogramih CO₂ na osebo, je izračunana kot količnik med vrednostjo predhodnega kazalnika in povprečnim številom prebivalcev v Sloveniji v opazovanem letu.

Vir podatkov: ARSO, SURS, interni projektni podatki, lastne analize

Št.	Kazalnik	Enota	Izhodiščno stanje 2018	Ocenjeni učinek 2026	Stanje 31. 12. 2021	Doseganje kazalnika 31. 12. 2021	Ocenjeni učinek 2029
13	Zmanjšanje emisij CO ₂ - stavbe	ton CO ₂ /leto	935.705	924.696	935.705	0 %	916.305
		kg	10,61	10,00	10,41	33 %	9,74

Navedba cilja, ki ga kazalnik pojasnjuje

Cilj projekta LIFE IP CARE4CLIMATE je v obdobju do leta 2020 podpreti izvajanje Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov (OP TGP) in Akcijskega načrta za energetske učinkovitost (AN URE), v obdobju do leta 2030 pa izvajanje Nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN), ki so ključni dokumenti za doseganje ciljev zmanjševanja emisij TGP in s tem za prehod v podnebno nevtralno družbo.

Sporočilo kazalnika

S kazalnikom *Zmanjšanje emisij CO₂ – stavbe (13)* spremljamo, koliko bo k zmanjšanju emisije CO₂ v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE pripomoglo zmanjšanje rabe energije v storitvenem in stanovanjskem sektorju zaradi izvedbe posameznih C4 in C6 aktivnosti. V storitvenem sektorju bodo k zmanjšanju emisije CO₂ pripomogli vzpostavitev celovitega sistema za zagotavljanje kakovosti energetske prenovе stavb ter izvedba treh pilotnih projektov in vzpostavitev sheme za optimizacijo delovanja energetskih sistemov v stavbah (Re-Co). V stanovanjskem sektorju bo zmanjšanje emisije CO₂ doseženo s pripravo finančnega načrta prenovе stavb ter razvojem finančnih instrumentov za spodbujanje naložb v celovite energetske prenovе stanovanjskih stavb in izvedbo demonstracijskega projekta na tem področju.

Stanje

Pripravljalne aktivnosti v storitvenem sektorju, namenjene vzpostavitvi celovitega sistema za zagotavljanje kakovosti energetske prenovе stavb ter izvedbi treh pilotnih projektov in vzpostavitvi sheme za optimizacijo delovanja energetskih sistemov v stavbah, že potekajo, vendar zaenkrat še niso v taki fazi, da bi bilo z njimi že doseženo zmanjšanje emisije CO₂. V okviru prvega dela teh aktivnosti se je v drugi polovici leta 2021 začelo z izvajanjem naloga, katere rezultat bo digitalizacija projektne dokumentacije pri novogradnjah in večjih prenovah za pridobitev npr. gradbenih dovoljenj. Na področju optimizacije delovanja energetskih sistemov je bil do konca leta 2021 pripravljen širši nabor stavb (ca. 55), primernih za izvedbo pilotnih projektov, od katerih je bilo izbranih 9 stavb, kjer je bil izveden ogled z namenom izbora treh lokacij za izvedbo pilotnih projektov. Na osnovi ogledov so bile izbrane lokacije OŠ A. M. Slomška na Vrhniki, DSO Šiška v Ljubljani in Dijaški dom GEPŠ v Portorožu.

Tudi z aktivnostmi, ki se izvajajo v stanovanjskem sektorju, zmanjšanje emisije CO₂ zaenkrat še ni bilo doseženo. Do konca leta 2021 sta bila odprta dva poziva Eko sklada za financiranje demonstracijskih projektov energetskih in delno protipotresnih prenov večstanovanjskih stavb, ki slonita na novih finančnih instrumentih oblikovanih v okviru aktivnosti C6.2, in sicer na instrumentu financiranja celovitih energetskih prenov s kombinacijo kredita v breme rezervnega sklada in nepovratnih sredstev ter na instrumentu financiranja celovitih energetskih prenov s kombinacijo nepovratnih sredstev in sredstev izvajalca storitev energetskega pogodbeništva (plačilo prenovе po računih za storitev).

Ker zmanjšanja emisije CO₂ še ni bilo, je vrednost kazalnika, ki je izražen v tonah CO₂ na leto, ostala na ravni izhodiščne vrednosti emisije iz leta 2018, medtem ko je kazalnik, ki je izražen v kilogramih CO₂ na enoto površine, zaradi povečanja površine dosegel 33 % ciljne vrednosti kazalnika za leto 2026. V izračunu tega kazalnika je bila za površino stavb zaenkrat še uporabljena vrednost iz leta 2020, saj podatki za leto 2021 v času poročanja še niso bili razpoložljivi.

Metodološka pojasnila

Definicija: Kazalnik prikazuje ocenjeno zmanjšanje emisije CO₂ zaradi zmanjšanja rabe energije, ki je bilo doseženo s posameznimi C4 in C6 aktivnostmi v storitvenem in stanovanjskem sektorju v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE. Poleg absolutnega zmanjšanja (v tonah CO₂/leto), ki ga spremljamo glede na izhodiščno vrednost emisije CO₂ iz

rabe energije v storitvah in gospodinjstvih v letu 2018, je vrednost emisije CO₂ v teh sektorjih ocenjena tudi na enoto površine (v kilogramih CO₂/m²).

Aktivnost: C4.1, C4.2, C6.1, C6.2, C6.3 in C6.5

Sektor: javni in zasebni storitveni sektor, stanovanjski sektor

Časovni okvir: letni

Enota: t CO₂/leto ; kg CO₂/m²

Metodologija: Zmanjšanje emisije CO₂ je ocenjeno na podlagi doseženega zmanjšanja rabe energije. Zmanjšanje rabe energije je pri tem mogoče oceniti na osnovi rezultatov pilotnih projektov, metodologij iz Pravidnika o metodah za določanje prihrankov energije (Uradni list RS, št. 57/21), projektne dokumentacije, energetskega pregleda, meritev ... Vrednost kazalnika, ki je izražen v tonah CO₂ na leto, je izračunana kot razlika med izhodiščno vrednostjo emisije CO₂ iz rabe energije v storitvah in gospodinjstvih v letu 2018 in skupnim doseženim zmanjšanjem emisije CO₂ zaradi izvedbe posameznih C4 in C6 aktivnosti. Vrednost kazalnika, ki je izražen v kilogramih CO₂ na m², je izračunana kot količnik med vrednostjo predhodnega kazalnika in oceno skupne površine storitvenih in stanovanjskih stavb v Sloveniji v opazovanem letu.

Vir podatkov: ARSO, SURS, interni projektni podatki, lastne analize

Št.	Kazalnik	Enota	Izhodiščno stanje 2018	Ocenjeni učinek 2026	Stanje 31. 12. 2021	Doseganje kazalnika 31. 12. 2021	Ocenjeni učinek 2029
14	Zmanjšanje emisij CO ₂ - industrija	ton CO ₂ /leto	1.801.871	1.799.371	1.799.112	110 %	1.797.871
		kg CO ₂ /€ dodane vrednosti	0,23	0,20	0,21	51 %	0,19

Navedba cilja, ki ga kazalnik pojasnjuje

Cilj projekta LIFE IP CARE4CLIMATE je v obdobju do leta 2020 podpreti izvajanje Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov (OP TGP) in Akcijskega načrta za energetske učinkovitost (AN URE), v obdobju do leta 2030 pa izvajanje Nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN), ki so ključni dokumenti za doseganje ciljev zmanjševanja emisij TGP in s tem za prehod v podnebno nevtralno družbo.

Sporočilo kazalnika

S kazalnikom *Zmanjšanje emisij CO₂ – industrija (14)* spremljamo, koliko bodo k zmanjšanju emisije CO₂ v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE pripomogli novi pristopi za spodbujanje naložb energetske učinkovitosti in izrabe obnovljivih virov energije (OVE) v malih in srednje velikih podjetjih (MSP) in industriji.

Stanje

Aktivnosti za vzpostavitev nove sheme finančnih spodbud za energetske učinkovitost in izrabo OVE v MSP in industriji potekajo od začetka projekta. Do konca leta 2021 sta bila izvedena dva javna poziva za sofinanciranje ukrepov URE in OVE (82FS-PO20 in 92FS-PO21). Do konca leta 2021 je bilo na pozivu 82FS-PO20, ki je bil prvi pripravljen v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE (oktober 2020), doseženih 7.582 MWh prihrankov energije in zmanjšanje emisije CO₂ za 2.759 t. Ob upoštevanju izhodiščne vrednosti emisije CO₂ v letu 2018, je kazalnik, ki je izražen v tonah CO₂ na leto, leta 2021 dosegel 110 % ciljne vrednosti kazalnika za leto 2026. Kazalnik, ki je izražen v kilogramih CO₂ na evro dodane vrednosti, je leta 2021 dosegel 51 % ciljne vrednosti kazalnika za leto 2026. V izračunu tega kazalnika je bila za dodano vrednost v industriji zaenkrat še uporabljena vrednost iz leta 2020, saj podatka za leto 2021 SURS v času poročanja še ni objavil.

Metodološka pojasnila

Definicija: Kazalnik prikazuje ocenjeno zmanjšanje emisije CO₂, doseženo z novo shemo finančnih spodbud za energetske učinkovitost in izrabo OVE v MSP in industriji, v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE. Poleg absolutnega zmanjšanja (v tonah CO₂/leto), ki ga spremljamo glede na izhodiščno vrednost emisije CO₂ iz rabe energije v industriji v letu 2018, je vrednost emisije CO₂ v tem sektorju ocenjena tudi na evro dodane vrednosti (v kilogramih CO₂/€ dodane vrednosti).

Aktivnost: C6.4

Sektor: industrija

Časovni okvir: letni

Enota: t CO₂/leto ; kg CO₂/€ dodane vrednosti

Metodologija: Zmanjšanje emisije CO₂ je ocenjeno na podlagi doseženega zmanjšanja rabe energije ali povečanja izrabe OVE. Zmanjšanje rabe energije je pri tem mogoče oceniti na osnovi rezultatov pilotnih projektov, metodologij iz Pravidnika o metodah za določanje prihrankov energije (Uradni list RS, št. 57/21), projektne dokumentacije, energetskega pregleda, meritev ... Vrednost kazalnika, ki je izražen v tonah CO₂ na leto, je izračunana kot razlika med izhodiščno vrednostjo emisije CO₂ iz rabe energije v industriji v letu 2018 in skupnim doseženim zmanjšanjem emisije CO₂ zaradi izvedbe aktivnosti C6.4. Za leto 2021 je bilo v zmanjšanju emisije CO₂ upoštevano celotno zmanjšanje, doseženo s projekti v okviru javnega poziva Eko sklada 82FS-PO20, ki so se zaključili v letu 2021. Vrednost kazalnika, ki je izražen v kilogramih CO₂ na evro dodane vrednosti, je izračunana kot količnik med vrednostjo predhodnega kazalnika in dodano vrednostjo v tem sektorju v opazovanem letu.

Vir podatkov: ARSO, SURS, Eko sklad, interni projektni podatki, lastne analize

Izvedene pripravljalne aktivnosti **C4 – zagotavljanje kakovosti in izboljšanje učinkovitosti pri prenovi stavb** (C4.1 – vzpostavitev celovitega sistema za upravljanje kakovosti energetske preнове stavb, C4.2 – izvajanje projektov optimizacije delovanja energetskih sistemov /Re-Co/)

- V procesu je bil razvoj metodologije za kvalitativno in kvantitativno oceno projektov energetske preнове stavb. V okviru akcije C4.1 in priprave kazalnikov se zdaj usklajuje

projektna naloga za zunanjega izvajalca, začelo se bo operativno delo na tem področju.

- Izvedena je bila analiza akcijskih načrtov za vpeljavo BIM-projektiranja v javno naročanje v Sloveniji in EU.
- Na podlagi vzorčne analize energetskih pregledov (bolnišnice, zdravstveni domovi, domovi za ostarele) je bila narejena analiza energetskih tokov in izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije.
- Metodologija izvajanja projektov optimizacije delovanja energetskih sistemov (Re-Co) je bila pripravljena v priročniku za pomoč tako uporabnikom kot izvajalcem pri izvajanju teh projektov.
- Izdelani sta bili ocena trenutnega stanja sektorja nestanovanjskih stavb in ocena potenciala Re-Co ter opredeljene ključne ovire, pripravljena so bila priporočila za izvajanje Re-Co v Sloveniji.

Izvedene so bile pripravljalne aktivnosti **C6 – razvoj finančnih instrumentov in aktivacija drugih virov financiranja za obnovo stavb v stanovanjskem sektorju in za energetsko učinkovitost v zasebnih podjetjih** (C6.1 – priprava finančnega načrta energetske prenove stavb v javnem in zasebnem sektorju za obdobje 2020–2030, C6.2 – razvoj finančnih instrumentov za spodbujanje investicij v celovite energetske prenove stanovanjskih stavb, C6.3 – izvedba demonstracijskega projekta inovativnega financiranja celovite prenove večstanovanjske stavbe, C6.4 – analiza shem financiranja učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije za MSP ter podpora pripravi državne sheme, izračuna prihrankov energije in priglasitve sheme EU)

- Izdelana je bila poglobljena analiza v podporo pripravi finančnega načrta za energetsko prenovo stavb v obdobju 2020–2030.
- Končana sta bila analiza za razvoj finančnih instrumentov za mobilizacijo naložb v celovite energetske prenove stanovanjskih stavb in pregled tujih praks.
- Pripravljeno je bilo orodje za ocenjevanje finančnih instrumentov in modelov financiranja ter podpore financiranja energetskih prenov stanovanjskih stavb.
- Razviti so bili finančni instrumenti za energetsko prenovo večstanovanjskih stavb. Za testiranje s pilotnima projektoma sta bila izbrana finančni instrument energetskega pogodbeništvu in pa finančni instrument s pridobitvijo posojila v breme rezervnega sklada.
- Narejena je bila raziskava glede finančne podpore, finančnih instrumentov in potreb MSP za financiranje ukrepov URE in rabe OVE.
- Izvedena je bila analiza programov, ki jih MSP za izvajanje ukrepov URE in rabe OVE namenja EKO Sklad.
- Analizirane so bile prijave, ki jih je EKO Sklad prejel v okviru pozivov za MSP, in pripravljen nov poziv s spremembami vsebine in področij poziva ter vrednotenja prijav.
- Začela se je priprava podpornih dokumentov za poziv EKO Sklada, ki bo temeljil na pravilih državnih pomoči.

Izvedene pripravljalne aktivnosti **C3 – trajnostna mobilnost** (C3.1 integriranje javnega potniškega prometa):

- analiza dnevne mobilnosti in ugotavljanje glavnih koridorjev javnega potniškega prometa,
- analiza dostopnosti javnega potniškega prometa s prepoznavanjem glavnih vrzeli v njegovi ponudbi,
- predlog novega modela povračila stroškov prevoza na delo,
- smernice za organiziranje javnega potniškega prometa na podeželju.
- Analiza kakovosti storitve in konkurenčnosti JPP ter predlogi možnih izboljšav.
- Shema izboljšane javnega potniškega prometa v izbranih koridorjih.

Št.	Kazalnik	Enota	Izhodiščno stanje 2018	Ocenjeni učinek 2026	Stanje 31. 12. 2021	Doseganje kazalnika 31. 12.	Ocenjeni učinek 2029
16	Zmanjšanje emisij CO2	ton CO ₂ /leto	380.442	378.783	380.442	0 %	278.071
	- promet/mobilnost	kg CO ₂ /na osebo	500,9	498,7	500,9	0 %	497,7

Navedba cilja, ki ga kazalnik pojasnjuje

Cilj je zmanjšati emisije CO₂ iz naslova uporabe osebnih prevoznih sredstev za pot na delo.

Stanje

Stanje je izračunano še na podlagi stare ankete 2017, zato ni sprememb. **Prva sprememba bo predvidoma znana letos v drugi polovici leta, ko bo možno prvič opraviti izračun.**

Metodološka pojasnila

Izračun je narejen ob predpostavki, da se absolutno število potniških kilometrov z leti ne bo spremenilo; da bo število zaposlenih, ki potujejo na delo ostalo enako; da je povprečni izpust osebnega avtomobila 130 g CO₂ na km in povprečni izpust javnega prevoza (avtobus in vlak) 30 g CO₂ na potniški km.

Izhodiščno stanje je na podlagi ankete 2017, kjer podajamo emisije iz naslova uporabe osebnega vozila za pot na delo (vključili smo tudi kombi vozila) za zaposlene osebe. Samozaposleni in ostali (kmetje, ...) so izzeti. Povečanje uporabe javnega prometa v pkm (iz 4,5% leta 2017 na 5% leta 2026) bo posledično zmanjšalo kilometre osebnih avtomobilov za pot na delo. Zaradi tega povečanja deleža JPP, bo povprečno letno prihranjenih 237 ton emisij CO₂ oziroma 2,1 kg CO₂/zaposleno osebo.

V akciji C7 bo v času izvajanja projekta ocenjen potencial upravljanja odpadne hrane. Ključna sta pridobitev podatkov o količinah odpadne hrane v slovenskih gospodinjstvih in zmanjšanje emisij TGP s preprečevanjem in zmanjševanjem odpadne hrane prek projektnih aktivnosti.

Izvedene pripravljalne aktivnosti C7 – **zmanjšanje emisij TGP s preprečevanjem in zmanjševanjem količin odpadne hrane**

- V letu 2020 je bila izdelana BWA-metodologija.
- V letu 2021 je bila nadgrajena metodologija merjenja količine odpadne hrane s pomočjo kuhinjskih dnevnikov odpadne hrane.

Obe metodologiji upoštevata nove smernice EU za merjenje količine odpadne hrane.⁹

Slika 27: Sortirna analiza bioloških odpadkov, Maribor 2020 (foto: Lara Habič)

Izvedene pripravljalne aktivnosti C8 – **na poti k strategiji podnebju prijazne rabe zemljišč**
(C8.2 — strateški načrt za ključne ukrepe in prikaz izbranih ukrepov)

- Pilotni projekt **Obnova poškodovanih gozdov v Kočevju**. Obnova na površini 5 ha, ki je vključevala približno 12.000 drevesnih sadik avtohtonih drevesnih vrst, je bila izvedena konec leta 2020. Do danes ni bilo neposrednega zmanjšanja emisij. Pričakuje pa se, da bo obnova mešanih gozdov delovala kot ponor ogljika in bo bolj

⁹ Delegirani sklep Komisije (EU) 2019/1597 z dne 3. maja 2019 o dopolnitvi Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s skupno metodologijo in minimalnimi zahtevami glede kakovosti, da se zagotovi enotno merjenje stopenj odpadne hrane (besedilo velja za EGP).

C/2019/3211
OJ L 248, 27.9.2019, p. 77–85

odporna na podnebne spremembe kot drugi sestoji, ki jih tradicionalno obnavljajo s smreko.

- Pilotni projekt **Izboljšanje travniških habitatov na Goričkem**. Izbrane so bile površine v velikosti 7,05 ha, katerih vegetacija je opredeljena kot kvalifikacijski travniški habitatni tip območij Natura 2000, saj je raba teh travnikov ekstenzivna, zato zagotavlja podporo visoki biotski vrednosti.

DELOVNI DOKUMENT

Preglednica 4: Kazalniki zmanjševanja emisij CO₂

Emisije toplogrednih plinov – CO ₂						
Kazalnik	Enota	Začetno stanje (2018)	Končno stanje (2026)	Stanje kazalnika na dan 31. 12. 2021	Stanje kazalnika na dan 31. 12. 2021 v %	Komentar
Zmanjšanje emisij CO ₂ – krepitev zmogljivosti	t/leto	2.737.576	2.733.661	2.737.005	15 %	Usposabljanja in izobraževanja: energetska pogodbenišтво, energetska prenova stavb, energetski menedžment v javnem sektorju, energetski menedžment v industriji.
	kg CO ₂ /osebo	1.321	1.312	1.296	290 %	
Zmanjšanje emisij CO ₂ – stavbe	t CO ₂ /leto	935.705	924.696	935.705	0 %	Sistem za zagotavljanje kakovosti energetske prenove javnih stavb, pilotni projekti Re-Co, shema Re-Co. Finančni načrt za energetska prenova stavb, finančni instrumenti za energetska prenova stanovanjskih stavb, pilotni projekt prenove večstanovanjske stavbe z uporabo novih finančnih instrumentov.
	kg CO ₂ /m ²	10,61	10,00	10,41	33 %	
Zmanjšanje emisij CO ₂ – industrija	t CO ₂ /leto	1.801.871	1.799.371	1.799.112	110 %	Instrumenti za spodbujanje URE in izrabe OVE v MSP in industriji.
	kg CO ₂ /enoto proizvodnje	0,23	0,20	0,21 Napaka! Zaznamek ni definiran.	51 %	
Zmanjšanje emisij CO ₂ – LULUCF	t CO ₂ /leto	243.000	242.899	243.000	0 %	Uvedba in testiranje izbranih ukrepov v pilotnih območjih.
	kg CO ₂ /m ²	0,012	0,01198	0,012	0 %	
Zmanjšanje emisij CO ₂ – promet/mobilnost	t CO ₂ /leto	380.442	378.783	380.442	0 %	Izvajanje mehkih ukrepov za doseganje bolj konkurenčnega javnega potniškega prometa.
	kg CO ₂ /km posebo (ceste)	500,9	498,7	497,7	0 %	

2.1 Sekvestracija ogljika

Gozdarski inštitut Slovenije (GIS) je predvidel izvedbo izbranih ukrepov za blaženje podnebnih sprememb oziroma zmanjševanje emisij in povečanje ponorov na treh pilotnih območjih. Izbrani ukrepi zajemajo obnovo degradiranih gozdov na Kočevskem, izboljšanje upravljanja mokrišč na Ljubljanskem barju in ohranjanje trajnega travinja na Goričkem.

Slika 28: Zemljevid pilotnih območij

V okviru projektnih aktivnosti je bilo do konca leta 2021 izvedenih več pripravljalnih aktivnosti, ki pa za zdaj še niso prispevale k sekvestraciji ogljika. Učinki bodo vidni šele v nadaljevanju projekta.

Preglednica 5: Kazalniki sekvestracije ogljika

Sekvestracija ogljika						
Kazalnik	Enota	Začetno stanje (2018)	Končno stanje (2026)	Stanje kazalnika 31. 12. 2021	Stanje kazalnika 31. 12. 2021 v %	Komentar
Ohranjanje trajnega travinja	kg/ha/leto	0	4.345	0	0 %	Pilotno območje na Goričkem.
Obnova degradiranih gozdov	kg/ha/leto	0	7.986	0	0 %	Pilotno območje na Kočevskem.

3. Monitoring učinkov ozaveščevalnih aktivnosti projekta (Akcija D4)

3.1 Aktivnosti informiranja in ozaveščanja

Za informiranje in obveščanje javnosti je bila oblikovana celostna grafična podoba projekta, ki pomeni rdečo nit vseh komunikacijskih poti, tj. spletišča, profila na Facebooku, Instagramu in LinkedInu. Pripravljen je bil dokument **Krovna komunikacijska strategija in usmeritve za komunikacijo**, ki je podlaga za komuniciranje prek vseh komunikacijskih poti med partnerji projekta in navzven. Dokument vsebuje analizo problematike okoljskih problemov, definirane izzive, cilje in ciljne skupine, strukturo in sporočila komunikacije projekta, definirane metode evaluacije komunikacijskih ciljev in vloge ter zadolžitve partnerjev pri izvajanju komunikacijskih aktivnosti. Strategija prikazuje tudi celostno grafično podobo projekta, ki vključuje logotip, barve in tipografijo. Osrednji cilj je ozavestiti splošno javnost o tem, da so podnebne spremembe pereče in da je zanje predvsem odgovoren človek.

Slika 29: Logotip projekta

Dejavnosti informiranja in ozaveščanja vključujejo objavljanje rezultatov prek spletnih mest in socialnih omrežij, promocijskega materiala, kampanj, dogodkov in razstav, drugih medijev (video, letaki, oddaje), tiskanih medijev ter projektnih poročil.

3.1.1 Spletne strani in platforme, socialna omrežja

Objavljena je bila spletna stran **www.care4climate.si**, kjer so dostopne informacije o projektu in vse novice o aktivnostih partnerjev. Do 31.12.2021 je bilo objavljenih 75 člankov v slovenskem in trije v angleškem jeziku. Število posameznih uporabnikov, ki so obiskali spletno mesto, je 90.433 (31. 12. 2021). Dodatno je v okviru kampanje Zaveza-Reveal pripravljena spletna podstran zaveza.care4climate.si, prek katere so uporabniki lahko oddali svojo zavezo za okolju prijazno dejanje (npr. pranje perila na nižji temperaturi). Število unikatnih uporabnikov na spletni strani zaveze do 31. 12. 2021. je bilo 19.864. Število ljudi, ki so oddali zavezo je 1.527.

Slika 30: Posnetek zaslona spletne strani zaveza.care4climate.si

Decembra 2020 je bilo vzpostavljeno spletno mesto – posebno vsebinsko središče **www.samo1planet.si**, kjer se objavljajo dobre prakse, mala dejanja za blaženje podnebnih sprememb in druge zanimive informacije za širšo javnost, število posameznih uporabnikov na dan 31.12.2021 je 52.082. Informiranje in ozaveščanje poteka tudi prek spletne strani **www.dovoljazavse.si**, kjer je število posameznih uporabnikov, ki so obiskali spletno mesto 12.377 (31. 12. 2021) in preko spletne platforme za trajnostno mobilnost **www.sptm.si**, ki jo je obiskalo 25.460 posameznih uporabnikov. V okviru projekta je nastala tudi platforma Kazalniki trajnostne gradnje - vrednotenje trajnostnih stavb **trajnostnagrada.si**.

Projekt informira in ozavešča tudi prek socialnih omrežij in aplikacij - število unikatnih uporabnikov na spletni strani Trajnikovi: 14.140, Sledilci na Facebooku: 3.299, Sledilci na Instagramu: 1.652, Sledilci na Twitterju: 206, Sledilci na LinkedInu: 353, Naročniki na Novičnik: 1.149 (31.12.2021)

Preglednica 6: Informiranje in ozaveščanje – spletna stran

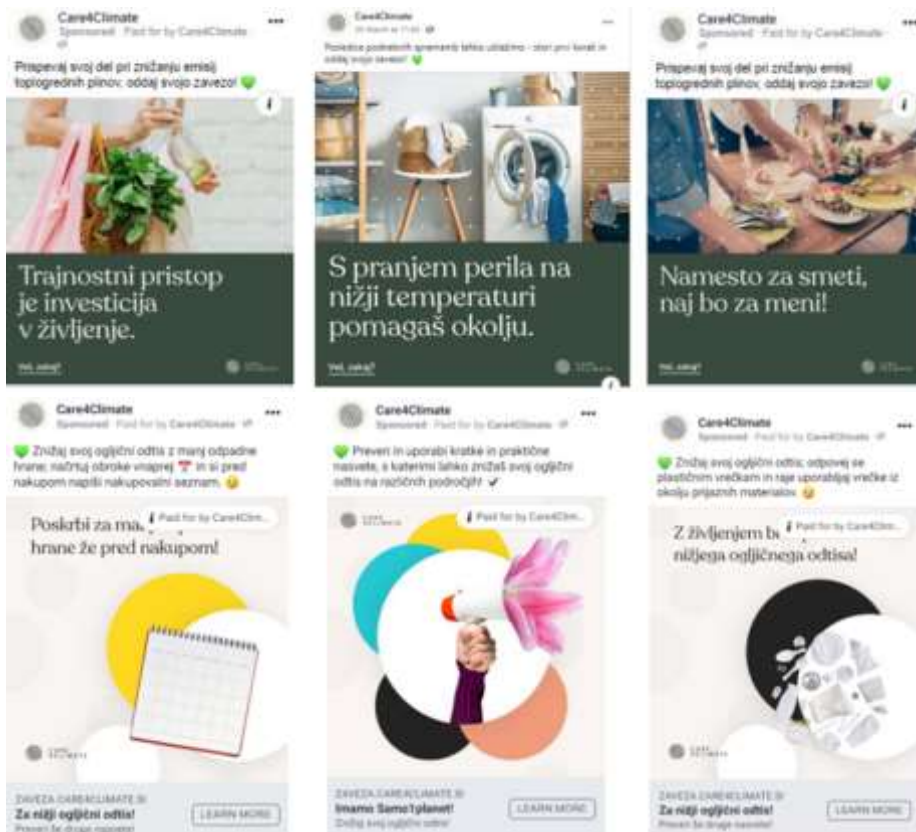
Informiranje in ozaveščanje – spletna stran						
Indikator	Enota	Začetno stanje (2018)	Končno stanje (2026)	Stanje kazalnika 31. 12. 2021	Stanje kazalnika 31. 12. 2021 v %	Komentar
Št. enkratnih obiskov	Št. enkratnih obiskov spletne strani	0	24.200	180.352	745 %	www.care4climate.si www.samo1planet.si dovoljazavse.si www.sptm.si

3.1.2 Kampanje, dogodki, razstave

a) Kampanje

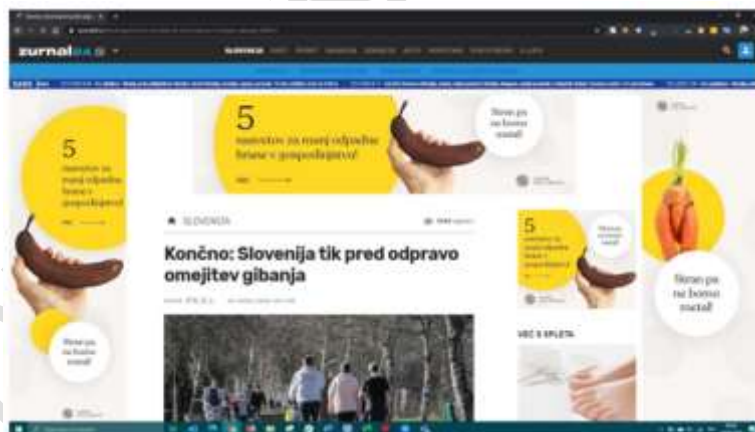
Kampanje so bile večinoma opazne na televiziji in medmrežju (družbena omrežja in digitalni mediji).

- **Digitalna kampanja na družbenih omrežjih Zaveza - Reveal** je potekala v dveh fazah (1. faza: Zaveze, 2. faza: Reveal) v prvi polovici leta 2020. Kampanja je dosegla 841.855 uporabnikov Facebooka in Instagrama ter 26.756 obiskov spletne strani.

Slika 31: Digitalna kampanja Zaveza - Reveal

- **Kampanja za zmanjšanje in preprečevanje odpadne hrane** je potekala v letu 2020 v dveh fazah. Dosegla je 113.184 uporabnikov na facebooku in 2.336.468 uporabnikov prek digitalnih medijev ter 35.635 obiskov spletne strani.

Slika 32: Objava v digitalnih medijih

- **Radijska kampanja** (28. 5.–7. 6. 2020): oglasi so se predvajali na glavnih slovenskih radijskih postajah na temo odpadne hrane, ozaveščanja in krepitev zmogljivosti za prehod v nizkoogljično družbo ter trajnostne gradnje in energetske učinkovitosti v stavbah in podjetjih. Oglasi so bili predvajani 235-krat.

Spoti	sek.	objave	
A	30	39	odpadna hrana 1
B	30	40	odpadna hrana 2
C	30	78	energetska učinkovitost
D	30	78	nizkoogjična družba

Slika 33: Predvajani radijski oglasi v obdobju kampanje

- **Radijska kampanja** (29. 12. 2020–31. 1. 2021): oglasi so se predvajali na HIT Radio Center, Rock Radio, Radio Krka, Radio Veseljak, Radio Salomon, Radio Ptuj in lokalni radijski mreži. Predvajalo se je pet različnih oglasov, do konca 2020 so se predvajali 168-krat.

Prečkovanje radijskih oglasov:

Študentka

"V novem letu se bom več smejala, ne bom več odlašala s stvarmi, pa najmanj dva dni na teden bom namesto z avtom šla peš ali s kolesom in tako zmanjšala negativen učinek na planet."

"Naj bo vsaj ena vaša novoletna zaobljuba namenjena skrbi za naš planet, saj imamo samo enega. Spremembe navad bodo dobre za vas in vse prihodnje generacije. Izberite svojo zaobljubo na samo1planet.si/zaobljuba"

Projekt *care4climate* je sofinanciran s sredstvi Evropskega programa LIFE, sredstvi Sklada za podnebne spremembe in sredstvi partnerjev projekta.

Slika 34: Primer radijskega oglasa

- **Kampanja o aktivnostih blaženja podnebnih sprememb med mladimi** je potekala v prvi polovici leta 2020, dosegla je 261.496 uporabnikov družbenih omrežij (Facebook in Instagram, s podpornimi objavami na omrežjih Twitter in LinkedIn). Oglede video posnetkov s ključnim sporočilom »Vsako dejanje šteje!« je bilo 384.619. Skupno število prikazov kampanje je bilo 1.847.334. Več kot 4.000 uporabnikov je obiskalo spletno stran projekta prek objav kampanje.
- **Kampanje za spodbujanje aktivne mobilnosti – Odprta ulica v Škofji Loki** (2020). Odprta ulica je projekt odpiranja Šolske ulice v Škofji Loki v prvi vrsti za pešce in kolesarje ter za igro in druženje. Namen je bil preizkusiti različne začasne ukrepe za ustvarjanje varnega in prijetnega uličnega prostora, na podlagi katerih bi bili lahko utemeljeni stalni novi ukrepi. Anketiranje pred, med in po Odprti ulici kaže, da je spremembam Šolske ulice z izboljšanjem pogojev za hojo in kolesarjenje ter onemogočanje tranzitnega prometa naklonjena večina ciljnih skupin – prebivalci in lastniki lokalov na Šolski ulici, šola, starši in otroci, splošna javnost. Za potrebe kampanje so bile izdelane informativne table, letaki za starše osnovnošolcev in splošno javnost (2.000 kosov) in priponke za podpornike (250 kosov). V letu 2021 sta izvedeni dve kampanji - **Odprta ulica, pilotna prometna ureditev za izboljšanje pogojev za hojo, kolesarjenje in življenje v Postojni**. V Solkanu izveden **preizkus začasne prometne ureditve Območja varnih prihodov v šolo na Šolski ulici pred Osnovno šolo Solkan**, katere cilj je izboljšati pogoje za

varen in aktiven prihod otrok v šolo. V obeh kampanjah je sodelovalo ulično Gledališče Ana Monro, kot partnerja pri oživljanju in ustvarjanju prostora.

Slika 35: Odprta ulica v Škofji Loki (arhiv: IPOPOP)

- **Sodelovanje s Slovenskim mladinskim orkestrom (SMO)** se je začelo v drugi polovici leta 2020. SMO je postal ambasador projekta in sodeloval v kampanjah pri prenosu ključnih sporočil projekta. V sklopu sodelovanja je bila v Ljubljani organizirana delavnica za članice in člane SMO. Zbranim mladim glasbenikom so bila predstavljena ključna sporočila projekta. Mladi so ves teden preživeli v Ljubljani na pripravah za koncert, ki so ga izpeljali v sklopu Festivala Ljubljana. Med koncertom so bili mladim podeljeni trajnostni letaki, ki vsebujejo semena marjetic. Izdelana je bila video montaža koncerta, ki je vizualno opremljena s sporočili projekta. Video koncert SMO na Festivalu Ljubljana je bil na slovenski nacionalni televiziji predvajan naslednje leto, 22. aprila 2021 na svetovni dan Zemlje. Kampanjo smo podprli tudi oglaševanjem na družbenih omrežjih.

Slika 36: Koncert SMO (arhiv: D'agency)

Mladi #SMO prihodnost!

Problemi prihodnosti, spremembe in nastajajoča prihodnost naših življenj, ki jih bomo doživljali v prihodnosti, so pred nami. Mladi #SMO lahko storijo in spreminjajo stvari, zato jih morajo spodbujati in spodbujati. Slovenski in evropski informativni Program LIFE #CHANGEMAKE v sodelovanju s Slovenskim in evropskim mladinskim svetom pripravljajo projekat na področju trajnostne rasti, spreminjanja življenjskega sloga in energijske učinkovitosti. Mladi lahko storijo veliko več!

Več informacij na www.samo1planet.si #samo1planet

SPREMINJAMO NAVADE

Slika 37: Trajnostni letak

- Kampanja »Nehajmo se igrati s planetom«** je potekala na različnih medijskih kanalih med 28. 12.2020 in 15. 3. 2021. V toku kampanje so preko radija, televizije, tiska in digitalnih medijih deljene različne in zanimive vsebine, katerih ključno sporočilo je bilo »Hej, problem imamo, nehajmo se igrati s planetom, spremenimo navade.« Prek digitalnih medijev je zabeleženo več kot 95.000.000 prikazov in več kot 2.000.000 klikov oziroma ogledov videa. TV kampanja je bila izvedena na RTV SLO, POP TV, KANAL A.... Odvrtelo se je skupaj 10.938 oglasov. Doseženo je 88% ciljne skupine (prebivalci Slovenije 18-64 let). Radijsko oglaševanje je potekalo v 2 valovih. V prvem valu smo vrteli oglas »**Novoletne zaobljube**« v drugem pa »**Sodniški žvižg**«. Skupaj se je odvrtelo 2.500 oglasov na širokem naboru radijskih postaj: Radio 1, Radio Center in Rock radio, Radio Aktual, Radio SI... Tiskano oglaševanje v dnevnikih, revijah je potekalo v Delo, Dnevnik, Slovenske novice, Večer, Finance, Svet 24, Ekipa SN. Skupaj je bilo objavljenih 40 tiskanih oglasov različnih formatov.

- Kampanja »Dan zemlje«** je vključevala PR sporočilo, televizijske oglase, gostovanje v TV oddaji ter oglaševanjem na družbenih omrežjih s sporočilom »Prisluhnimo mladim: obnovimo (našo) Zemljo, ker imamo #samo1planet«. PLANET TV je 22.4.2021 brezplačno vrtel TV oglas »Nehajmo se igrati s planetom«. In sicer kar dvakrat v »prime-time« oglasnem bloku med informativno oddajo PLANET 18. V oddaji Dobro jutro so na RTV SLO gostili direktorico Umanotere Gajo Breclj, ki se je z voditeljem Davidom Urankarjem pogovarjala o podnebnih razmerah in njihovih posledicah.

- **Kampanja »Dan podnebnih sprememb«** je komunicirana čez kanale PLANET TV, TS MEDIA, MDC in Večer). Vsak od njih je v svoj uredniški načrt uvrstil vsebine vezane na podnebje oziroma področja delovanja projekta Care4Climate. Aktivnosti so se dogajale v tednu 10.-17.5.2021. Členke na spletu je ogledalo in prebralo 78.021 uporabnikov. Na portalu je bil izpostavljen tudi »Podnebni kviz« pri katerem je pridobljeno 333 novih naročnikov za Novičnik LIFE IP CARE4CLIMATE. V okviru kampanje so bili predvajani različni otvoritveni (ang. opening) jingli za oglasne bloke v katerih so bila prikazana sporočila malih dejanj s spletnega mesta www.samo1planet.si in telopi na VIP pozicijah na temo odpadne hrane. Predvajane so tudi tri 10-minutne radijske kontaktne oddaje in sicer Trajnostna mobilnost, Odpadna Hrana (z Laro Habič iz Ministrstva za okolje in prostor) in Energijska varčnost. Pripravljen je tudi 8-stranski snopič na temo podnebnih sprememb in trajnosti, ki je kot priloga priložen časopisu Večer. Število prenosov snopiča je bilo 2.110. skupno število ogledov spletne strani je bilo 8.536.

b) Dogodki:

- Dva javna razpisa za sofinanciranje "Priprava in izvedba aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti 2020" za občine s katalogom dobrih praks;
- 268 aktivnosti občin v času ETM;

Slika 38: PARKlet v središču mesta Postojna in sistem izposoje koles za urbano mobilnost (POSbikes)

- Terenski obisk (virtualna strokovna ekskurzija): Skupnostne sončne elektrarne (2021)

- 28 multimedijskih predavanj o podnebnih spremembah in posledicah za Slovenijo – **Slovenija 50+** v novembru in decembru 2020 na različnih dogodkih po Sloveniji: Usposabljanje za mlade in mladinske delavce, Podnebne spremembe, Zeleni dan slovenskega turizma 2019, Srečanje skavtskih voditeljev, 3. kongres slovenskih občin, Statistični dan 2020, Strojništvo in podnebne spremembe – spomladanski spletni seminarji, 23. letna konferenca ocenjevalcev vrednosti, Vremenska napoved za prihodnost Evrope, Okoljski izzivi in podnebne spremembe v Sloveniji (Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije), Kako zelen bo tvoj božič; V letu 2021 sedemnajst predavanj prek spleta: Podnebne spremembe: Kako lahko trende obrnemo v pravo smer?, Podnebne spremembe in jaz , Moj ogljični odtis, 7. mednarodni kongres dijaških domov , Lets get green , The climate crisis in the classroom: individual behaviour and collective action, Prvi zeleni koraki, Noč ima svojo moč 2021, 6. Strateška konferenca elektrodistribucije Slovenije 2X, 5. Dan nacionalne varnosti 2021, Hack4Climate, Sejem Narava-zdravje, Mednarodni raziskovalni študentski tabor Mikrofon podnebnju: znanje in kompetence za komuniciranje podnebnih sprememb, Kaj mladim prinaša zelena in digitalna prihodnost.
- V letu 2021 izvedeni dve razstavi »Na vroči strani Alp« (Državni svet RS, OŠ Brežice).
- Trije dogodki za medije: ob konferenci Lokalne skupnosti v času podnebnih sprememb in ob konferenci Kako lokalne skupnosti merijo in učinkovito zmanjšujejo svoje izpuste toplogrednih plinov v novembru 2020; ob konferenci v letu 2021.
- Tri nacionalne konference: četrte nacionalne konference o trajnostnem upravljanju z viri skupnosti – **Lokalne skupnosti v času podnebnih sprememb** so se udeležili predstavniki občin, razvojnih agencij, civilnodružbenih organizacij in civilnih iniciativ, izobraževalnih ustanov, podjetij in državne uprave (oktober 2019); pete nacionalne konference o trajnostnem upravljanju z viri skupnosti – **Kako lokalne skupnosti merijo in učinkovito zmanjšujejo svoje izpuste toplogrednih plinov** so se udeležili predstavniki občin, razvojnih agencij, civilnodružbenih organizacij, izobraževalnih ustanov, podjetij in državne uprave (november 2020); šesta nacionalna konferenca je potekala pod naslovom **Sončno elektrarno v vsako skupnost** (2021).

Slika 39: Četrta državna konferenca Dovolj za vse, oktober 2019 (arhiv: Umanotera)

- predstavitve idejne zasnove skupnostnih projektov na šestih dogodkih: S skupnimi močmi za boljšo občino in bolj zadovoljne občane (maj 2019), Okrogla miza o idejni zasnovi Od-rasti (junij 2019), Communities for Future (september 2020), Ekobralna značka Ekonomske Fakultete (2021), Konferenca Pametna mesta 2021 - Aktivnosti slovenskih mest za doseganje podnebne nevtralnosti (2021), Razprava Uresničevanje Evropskega zelenega dogovora v lokalnem okolju (Zavod PIP) (2021).

- Konferenca - Evropski zeleni dogovor – izzivi in rešitve na področju mobilnosti in logistike v mestih 7. in 8. oktobra 2021
- Tiskovna konferenca MOP C7
- 12 delavnic in izobraževanj s podporo platforme SPTM: O upravljanju parkiranja v mestih, četrta državna konferenca o TM, delovno srečanje” projekta IDACS, konferenca o dostopnosti in uporabi objektov pri univerzalni graditvi; Sodobni pristopi k celostnemu umirjanju prometa v naseljih, Urejanje javnega prostora po meri pešcev in kolesarjev, Nova orodja za pripravo celostnih prometnih strategij;
- izvedenih je bilo šest delavnic ZeJN,
- ozaveščanje na promocijskih dogodkih, sejnih, strokovnih srečanjih in podobnih dogodkih.

Na Sejemu Dom plus 2019 so bile izvedene dve pogovorni delavnici in razstava, na kateri so bili predstavljeni primeri dobre prakse višje kakovosti storitev – dobitniki certifikata ZKG, na 59. sejmu DOM 20201 sta bila strokovno srečanje na temo ZKG in nacionalni strokovni posvet Stavbe in zeleni dogovor: Izzivi in trendi, predavanje The Slovenian approach to sustainability indicators for buildings na World construction forum: Buildings and Infrastructure Resilience 2019 (WCF 2019), predavanje Vrednotenje produktov in stavb – zakaj in kako na seminarju Razvoj novih produktov in tehnologij v gradbeništvu, predavanje Razvoj kazalnikov trajnostne gradnje – LIFE IP CARE4CLIMATE na državnem posvetu Stavbe in zeleni dogovor: Izzivi in trendi, predavanje Metrika trajnostne gradnje na dogodku Strokovni gradbeni kažipot: Kakovost izvedenih del pri graditvi stavb;

- organiziranih je bilo šest javnih razprav ob kampanji Odprta ulica za lastnike lokalov in splošno javnost;
- tiskovna konferenca ob dogodku Odprta ulica;
- predavanje Priložnosti in ovire vzpostavitve mobilnosti kot storitve MaaS v Sloveniji;
- posvet projekta EAT CIRCULAR (CLIMATE KIC);
- Evropa v šoli, izobraževanje za mentorje – Zveza prijateljev mladine Slovenije.

c) Razstave:

- na Sejemu Dom plus 2019 je bila razstava, na kateri so bili predstavljeni primeri dobre prakse višje kakovosti storitev – dobitniki certifikata ZKG;
- virtualna razstava Na vroči strani Alp.

3.1.3 Drugi mediji (video, oddaje, letaki)

a) Kratki filmi/videi:

- Izdelani trije videi v akciji Ozaveščanje o podnebnih spremembah in njihovih posledicah za Slovenijo ter promocija dobrih praks zmanjševanja emisij toplogrednih plinov: Sistem za izboljšanje učinkovitosti v podjetju Xella probeton <https://youtu.be/Z-vXpa38e14>, Stoli iz recikliranih materialov podjetja Donar <https://youtu.be/vlaOh8B3Fog>, Umirjanje prometa v občini Bohinj <https://youtu.be/FqwqwMQH6QQ>.

- Multimedijška predstavitev **Slovenija 50+**
https://www.care4climate.si/_files/132/Umanotera-2019-Predavanje-PS.pdf.
- Izdelanih osem videov dobrih praks v akciji Vključevanje lokalnih skupnosti v prehod v nizkoogljično družbo: Zadruga Zemlja & Morje
<https://youtu.be/OFb3YwG2DEs>, Zadruga Konopko <https://youtu.be/gNt9p-kmUIs>, Sončna elektrarna Skupnosti v Križevcih
https://www.youtube.com/watch?v=UAWgwhr8iLI&t=3s&ab_channel=Dovoljzavse, Lesna zadruga Loški Potok
https://www.youtube.com/watch?v=85bdG3N4hig&t=3s&ab_channel=Dovoljzavse, , Center mobilnosti Maribor
https://www.youtube.com/watch?v=Mw4_vCbhAsU, Lojtrin skupnostni vrt
https://www.youtube.com/watch?v=8wIL4iF7yW8&ab_channel=Dovoljzavse, Knjižnica reči https://www.youtube.com/watch?v=K-tQEXOrDLc&ab_channel=Dovoljzavse
Skupnostna sončna elektrarna Jesenice
https://www.youtube.com/watch?v=vSZu6ahavqs&ab_channel=Dovoljzavse
- Izdelani trije kratki videoposnetki na temo energetske učinkovitosti v akciji Vključevanje ciljnih skupin na področju energetske učinkovitosti.
- Izdelan video Priložnosti zelenega javnega naročanja za ponudnike
<https://www.youtube.com/watch?v=9urmoL0eK7E>.
- Izdelan video Po odprti ulici na temo trajnostne mobilnosti
https://www.youtube.com/playlist?list=PL6yANV78-DbH7XRV_7laj0CXBjoLWoyif.

Slika 40: Predavanje Slovenija 50+

b) Oddaje

- Sredin info, FB Občina Škofja Loka
<https://www.facebook.com/106622190816260/videos/334333170944436>;
- Radijska oddaja Studio ob 17.00 na temo odpadne hrane
<https://radioprvi.rtv slo.si/2020/09/studio-ob-17-00-366/>.

c) Zloženke

- zloženska Odprta ulica za starše otrok iz OŠ Škofja Loka (2000 kosov);

- letaki v akciji C3.1 – trajnostna mobilnost, integriranje javnega potniškega prometa.

3.1.4 Tiskani mediji in socialna omrežja

Objave v tiskanih medijih in na družbenih omrežjih:

- objave na temo ozaveščanja o podnebnih spremembah in njihovih posledicah za Slovenijo ter promocija dobrih praks zmanjševanja emisij toplogrednih plinov – 125 objav (MMC RTV, Zelena Slovenija, Gorenjski glas, LIFE novice, Novice Skupnost občin Slovenije, Korocivsi, Posavski obzornik, Mladinski center Vič, Radio Slovenija, Studio ob 17h, TVS, Tednik, STA, Primorske novice, Zeleni genij /24 ur/, Siol, Statistični Urad RS, EOL, Delo, Dnevnik ...),
- izjave za javnost na temo vključevanja lokalnih skupnosti pri prehodu v nizkoogljično družbo – 3, Skupnostni projekti: gradijo skupnosti (2021), Sončno elektrarno v vsako skupnost (2021).
- članki ali publikacije na temo vključevanja lokalnih skupnosti pri prehodu v nizkoogljično družbo – 42 objav (Večer, Vestnik, Delo in dom, Mesta.si, Skupnost občin Slovenije EcoLex Life, Finance, Dnevnik ...),
- članki na temo odpadne hrane – 7 objav (Revija EOL, NAŠA SUPER HRANA, spletna stran novica, EU Platform on food losses and food waste – novičnik ...),
- članki na temo trajnostne gradnje in učinkovite rabe energije v stavbah in podjetjih – 12 objav in štirje strokovni članki (Gradbenik, EGES, Revija EOL, Zbornik prispevkov strokovnega posveta, Gornja Radgona ...),
- trije članki na temo trajnostne mobilnosti, odprtje Šolske ulice (Loški glas, Ločanka),
- spletne in FB-novice, članki na temo LULUCF – 18 objav (revija Eko dežela, spletna stran GIS in FB-stran Oddelka GEKO).

Slika 41: Objave v tiskanih medijih

3.1.5 Poročila

- a) Študije in analize

- izhodiščne študije v okviru akcije A2: Temelji kampanj za promocijo aktivne mobilnosti – 4:
  - analiza raziskave potovalnih navad Statističnega urada Republike Slovenije,
  - analiza odnosa, motivov, vrednot in navad za mobilnostne navade v Sloveniji,
  - ovrednotenje slovenskih in tujih dobrih praks za spodbujanje aktivne mobilnosti,
  - pregled mednarodnih, državnih in lokalnih strateških dokumentov s področja aktivne mobilnosti.
- izhodiščni študiji v okviru akcije C3.1 – trajnostna mobilnost, integriranje javnega potniškega prometa:
  - analiza dostopnosti javnega potniškega prometa s prepoznavanjem glavnih vrzeli v njegovi ponudbi,
  - analiza dnevne mobilnosti in prepoznavanje glavnih koridorjev javnega potniškega prometa.
  - Predlog novega modela povračila potnih stroškov
  - Analiza kakovosti storitve in konkurenčnosti JPP ter predlogi možnih izboljšav
  - Smernice za organizacijo javnega potniškega prometa na podeželju
  - Shema izboljšane javnega potniškega prometa v izbranih koridorjih

b) Publikacije, novičniki, informativni listi

- informativni listi 10: Dobre prakse zniževanja izpustov toplogrednih plinov;
- publikaciji: Fizično ozadje podnebnih sprememb in njihove posledice za Slovenijo ter Politično-zakonodajno ozadje blaženja podnebnih sprememb;
- tiskane in e-publikacije (4) v akciji C5;
- novičniki za ključne deležnike v okviru akcije E5: Slovenska platforma za trajnostno mobilnost.
- publikacija: Zbornik konference Evropski zeleni dogovor – izzivi in rešitve na področju mobilnosti in logistike v mestih 7. in 8. oktobra 2021.

c) Načrti, smernice, poročila

- Komunikacijski načrt za zmanjšanje in preprečevanje odpadne hrane je bil pripravljen v akciji C7.2 – ozaveščevalne kampanje o zmanjšanju in preprečevanju količin odpadne hrane za različne deležnike.
- Smernice in dokumenti, objavljeni na SPTM.
- Izdelani so bili štirje novičniki (Trajnostna mobilnost v okviru projekta Life IP CARE4CLIMATE), aktivnosti ministrstva za infrastrukturo na področju trajnostne mobilnosti.

3.1.6 Promocijski material

- informativne table projekta,
- promocijska stojala,
- trajnostni letaki,
- informativne table za Odprto ulico,
- priponke Odprta ulica.

Slika 42: Kampanja Odprta ulica v Škofji Loki (foto: IPOP)

Preglednica 7: Kazalniki informiranja in ozaveščanja širše javnosti

Informiranje in ozaveščanje širše javnosti					
Kazalnik	Enota	Začetno stanje (2018)	Končno stanje (2026)	Stanje kazalnika 31. 12. 2021	Stanje kazalnika 31. 12. 2021 v %
Poročila		0	92	48	52 %
Tiskani mediji (vključno s članki na družbenih omrežjih)		0	766	456	59 %

Drugi mediji (video/oddaje/letaki)	0	25	42	120 %
Dogodki/razstave	0	352	403	104 %
Informativna gradiva (posterji, št. table ipd.)	0	147	409	278 %

4. Socio-ekonomski učinki (Akcija D5)

Neposredni učinki projekta se kažejo kot nove delovne naloge (projektne cilji) in pritek novega kapitala za njihovo izpolnitev, zaradi povečanega obsega dela pa so bile ustvarjene tudi nove zaposlitve. Zaradi aktivnosti projekta se je v gospodarstvu povečala gospodarska dejavnost preostalih ekonomskih subjektov, ki so kot zunanji izvajalci za opravljanje storitev oziroma dobavitelji opreme sodelovali pri izvajanju projekta in bili plačani iz projektne sredstev. To so na primer izvajalci del (ukrepov) 552.909,42 EUR, dobavitelji opreme 79.665,50 EUR. To so posredni učinki, ki jih je ustvaril projekt.

Inducirani učinki pa so posledica povečane potrošnje gospodinjstev, ki je nastala zaradi povečanega neposrednega in posrednega učinka projekta (npr. dobršen del induciranih učinkov predstavlja poraba plač zaposlenih za storitve in nakupe dobrin v različnih ekonomskih panogah. Ta denar vnovič zakroži v gospodarstvu, to pa spodbudi nova delovna mesta.)

V letu 2021 so projektne dejavnosti ustvarile **51,55 FTE**. Porabljenih je bilo **8.374.615,39** EUR sredstev.

Socio-ekonomski in okoljski učinki ZeJN so bili ocenjeni prek analize učinkov ZeJN v Sloveniji, ki je bila izvedena maja leta 2022.

---

5. Vrednotenje ugotovitev in rezultatov izvedenih aktivnosti, vključno s stroškovno učinkovitostjo ter prenosom uspešnih pilotnih aktivnosti (akcija D6)

5.1 Pilotni projekti

5.1.1 Regionalni pilotni projekt CPS na primeru koroške regije

Območje izvajanja: koroška regija, začetek izvajanja: maj 2020, UIRS, C3.2, zaključek 10/2021

Gre za poskus izboljšanja sistema celostnega prometnega načrtovanja v državi. Želi se doseči, da je celostno prometno načrtovanje v slovenskih občinah in regijah sistemsko urejeno in podprto z državnimi institucijami s primernimi znanji, strokovno podporo, zakonodajo in finančnimi viri za aktivnosti. Ob začetku projekta je sistem sicer kazal pozitivne rezultate, vendar je bila vrsta njegovih prvin slabo razvita. Predvideni učinki akcije se bodo pokazali posredno, prek pristopa k načrtovanju mobilnosti v občinah, posameznih območjih in celotni državi. Z boljšim sistemom načrtovanja se bodo lažje usmerjale investicije v trajnostne prometne načine, kar se bo izrazilo v potovalnih navadah prebivalcev. Z zmanjšanjem odvisnosti prebivalcev od rabe motornih vozil bodo manjši tudi izpusti CO₂ iz prometa.

Občinske CPS so v Sloveniji že dobro uveljavljene, saj jih je v zadnjih letih pripravilo več kot 80 občin. Občine so pripravile načrte reševanja lokalnih prometnih izzivov. Izkazalo pa se je, da mora biti vrsta težav obravnavanih na višji ravni, torej medobčinsko, regionalno ali celo državno.

V okviru projekta pripravljamo pilotno regionalno CPS za koroško regijo. Njeno pripravo in izvajanje naj bi podpirala regionalna mreža strokovnjakov, ki je bila zasnovana zgodaj v projektu, a je zaradi epidemije covid-19 delovala okrnjeno. Tudi priprava regionalne CPS se je prilagajala spremenjenim razmeram, tako da je bilo vključevanje deležnikov in javnosti težje in prilagojeno epidemiološkim razmeram. Vseeno je bila izvedena vrsta delavnic in spletnih srečanj, v okviru katerih smo izvedli ključne korake za pripravo CPS, prilagojene načrtovanju na regionalni ravni.

Kot nadaljnje korake predvidevamo oblikovanje modela delovanja regionalne mreže strokovnjakov, ki bodo spremljali izvajanje CPS in nudili podporo občinam pri razvoju ukrepov jeseni 2020, po zaključku priprave CPS koroške regije. Formalno oblikovanje regionalne mreže in izdelava letnega programa dela regionalne mreže za leto 2021 bo predvidena v okviru CPS. Skupina bo o svojem delu in napredku pri izvajanju CPS pripravljala letna poročila.

5.1.2 Akcijski načrt za upravljanje mestne logistike v mestu Piran ter spremljanje in vrednotenje ukrepov

Območje izvajanja: ožje mesto Piran, začetek izvajanja: marec 2021, ZUM d.o.o., C3.3

Da bi bilo mesto Piran čim bolj trajnostno dostopno, je treba sprejemati odločitve glede zagotavljanja in rabe mestnih površin tudi za področje logističnih storitev. Predmet pilotnega projekta je priprava akcijskega načrta za upravljanje mestne logistike v mestu Piran, ob upoštevanju okoljskih, ekonomskih in družbenih vplivov, katerega cilji so: učinkovitejša in sprejemljivejša mestna logistika, znižanje emisij prometa in racionalna raba prostora. Izdelava akcijskega načrta temelji na principu vzpostavitve ustreznih podatkovnih podlag, ki bi omogočile identificirati logistične procese in probleme v mestu Piran (dostava blaga in paketov, odvoz odpadkov, gradbena logistika) ter na tej osnovi opredeliti logistično politiko in ukrepe za zmanjšanje emisij zaradi logističnih operacij.

S sklepom župana je bila potrjena delovna skupina, ki je vključena v pripravi akcijskega načrta. Izdelan je bil terminski načrt in načrt vključevanja javnosti. Opravljeni so bili terenski ogledi, štetje prometa in številne aktivnosti analitičnega dela, ki so vključevale deležnike, strokovno in splošno javnost: ankete, intervjuji, razgovori, predstavitve. Zastavljena je bila vizija upravljanja mestne logistike ter strateški in operativni cilji razvoja mestne logistike v Piranu. Z opredelitvijo nabora ukrepov in akcijskega načrta bo gradivo posredovano na sprejem na občinskem svetu predvidoma v prvi tretjini leta 2023. Sledilo bo spremljanje in vrednotenje ukrepov.

V okviru analitičnega dela je bilo ugotovljeno, da so izpusti CO₂ zaradi dostave z lahkimi in težkimi tovornimi vozili (kombiji in tovornjaki) v ožjem mestu Piran približno 72 ton na leto, glede na uporabo osebnih vozil in motorjev za namen dostave, pa še več. Skupni izpust CO₂ zaradi dostave je tako ocenjen na najmanj 145 ton na leto. Na podlagi analiz je moč oceniti, da je dnevno v ožje mesto Piran 300 dostav, s katerimi se dostavi med 25 in 30 ton blaga.

Slika 43: Vizija upravljanja mestne logistike v Piranu

5.1.3 Projekti za upravljanje (zelene) mestne logistike v Novi Gorici

Območje izvajanja: mesto Nova Gorica, začetek izvajanja: april 2021, ZUM d.o.o., C3.3

Mestna občina Nova Gorica je leta 2017 sprejela Celotno prometno strategijo (CPS), s katero se je zavezala k celostnemu načrtovanju prometa v prihodnosti ter k uresničevanju zastavljenih ciljev in izvedbi ukrepov, s katerimi bo možno v celotni občini zagotoviti potrebne pogoje za povečanje deleža opravljenih potovanj na do okolja prijazen, zdrav in aktiven način. Proces priprave CPS se je večinoma ukvarjal s prevozi potnikov, so pa bili v okviru analitičnega dela priprave CPS identificirani tudi nekateri izzivi prevoza tovora oz. dostave.

V okviru pilotnega projekta se načrtuje priprava več med seboj povezanih dejavnosti: izdelava načrta za tovorni promet (angl. freight rout plan, lorry rout map), sodelovanje v »živem laboratoriju« Cankarjeva z vsebinami mestne logistike in priprava Logističnega načrta v času dogodka Evropska prestolnica kulture v letu 2025.

Problemi v mestu Nova Gorica so podobni, kot v večini slovenskih mest oz. mestnih središč, kot na primer: neselektivni dostopi do središča mesta (npr. vrsta vozil, število vstopov), dostavne poti niso opredeljene, razpršena dostava, problem dostopa za izvajanje servisnih storitev (čiščenje kanalizacije idr.), pomanjkanje opreme (dostavna kolesa, paketomati, vozički ipd.), ni možnosti za konsolidacijo blaga, slab nadzor. Mestna občina Nova Gorica ima tudi precej zastarel odlok s področja urejanja prometa.

Da bi bilo mesto Nova Gorica čim bolj trajnostno dostopno, je treba sprejemati odločitve glede zagotavljanja in rabe mestnih površin tudi za področje logističnih storitev. Predmet pilotnega projekta so različni projekti upravljanja mestne logistike oz. vključitev v projekte, ki se bodo pričeli izvajati, in v okviru katerih je mestna logistika lahko eden izmed segmentov izvajanja.

Leta 2025 bo Nova Gorica Evropska prestolnica kulture v letu 2025. V okviru tega dogodka bo mesto izvedlo številne kulturne dogodke, ki bodo imeli za posledice prostorske intervencije, spremembe v prostoru z odpiranjem za druge uporabnike, preureditvami ipd. ter spremembo pomembnih ciljev potovanj. Posledično se bo spremenila dostopnost določenih lokacij, nastali bodo novi ponori blagovnih tokov. Namen pilotnega projekta se je vključiti v živi laboratorij v širšem pomenu z vsebinami zelene mestne logistike, tako na nivoju mikrolokacije (Cankarjeva ulica) kot tudi na nivoju celotnega mesta v okviru evropske prestolnice kulture ter nato po zaključku dogodkov oceniti učinke ukrepe in jih tiste s pozitivnimi dolgoročnimi učinki obdržati v prostoru in delovanju. Cilj je zagotoviti učinkovitejšo in sprejemljivejšo mestno logistiko, znižanje emisij prometa in racionalna raba prostora.

V okviru projekta so bile izvedene uvodne faze (podpis dogovora z Mestno občino Nova Gorica in potrditev projektne naloge ter dogovor o projektni skupini, ki pa še ni formalizirana). V zaključevanju je analitični del naloge: dobre prakse, prostorski akti, prometne strategije, drugi projekti MONG v izvajanju, terenski ogledi in analiza dosedanjih projektov EPK in njihova evalvacija, štetje prometa in terenski ogledi.

5.1.4 Pilotni projekt celovite energetske prenove večstanovanjskih stavb s pomočjo novih finančnih instrumentov

Pilotna razpisa Eko sklada za celovite prenove večstanovanjskih stavb, začetek izvajanja, EKO SKLAD, 2021, C6.3

Pilotni projekt energetske prenove večstanovanjskih stavb z uporabo novih finančnih instrumentov je v teku. Eko sklad je z IJS pripravil nova finančna instrumenta v okviru akcije C 6.2, ki so podlaga za izvedbo pilotnih projektov obnove večstanovanjskih stavb s izvedbo novih finančnih instrumentov v okviru akcije C 6.3.

Na javnem razpisu Krediti v breme rezervnega sklada in nepovratne finančne spodbude za pilotne projekte skupnih naložb celovite prenove starejših večstanovanjskih stavb je etažnim lastnikom starejših večstanovanjskih stavb ponujeno financiranje s kombinacijo kredita v breme rezervnega sklada in nepovratnih sredstev.

Na javnem razpisu Nepovratne finančne spodbude za pilotne projekte skupnih naložb celovite prenove starejših večstanovanjskih stavb, sofinanciranih s strani podjetij za energetske storitve je ponujeno financiranje s kombinacijo nepovratnih sredstev in sredstev izvajalca energetskega pogodbenišтва

Projekt v tej akciji naslavlja naslednja socialno-ekonomska vprašanja, ki ovirajo odločitve za obnove večstanovanjskih stavb: dostop do financ, odločanje v večstanovanjskih stavbah, lastniki z nizkimi dohodki itd. S to akcijo se želi pospešiti število odločitev za (celovito) prenovo večstanovanjskih stavb, preveriti interes trga za nove finančne instrumente in dopolniti nabor obstoječih finančnih spodbud za obnove večstanovanjskih stavb.

5.1.5 Platforma mobilnost kot storitev MaaS (Mobility as a service)

Območje izvajanja: Slovenija, začetek izvajanja: 2023, ZRC SAZU, C3.1

Z MaaS platformo se bodo integrirale vse informacije o JPP-ju in drugih trajnostnih oblikah prometa v Sloveniji, vsem potnikom bo omogočala pregledno, enostavno in hitro načrtovanje poti s trajnostnimi načini prevoza. Storitev poleg informacij vključuje tudi integracijo različnih ravni prevoza (mestni, medkrajevni) ter nakup enotne vozovnice.

Sprememba se bo odrazila v večji uporabi javnega prometa in drugih trajnostnih ter alternativnih oblikah prometa, ki bi posledično zmanjšale izpuste CO₂ iz prometa na nacionalni ravni.

5.1.6 Pilotni projekti optimizacije delovanja energetskih sistemov

Pilotni projekti, lokacija: Dijaški dom Portorož, OŠ Antona Martina Slomška Vrhnika, DSO Šiška Ljubljana, IJS, C4.2

Št.	Projekt	Začetek	Predviden konec	Trenutno stanje izvedbe	Namen projekta (kakšno pozitivno spremembo želimo doseči)
1	Dijaški dom Portorož	24. 2. 2022	1. 5. 2023	Potekata dodatno zbiranje podatkov in optimizacija delovanja novo vgrajenega energetskega sistema.	Znižanje rabe energije in s tem posredno stroškov in okoljskih vplivov Optimizacija delovanja novo instalirane opreme Izobraževanje tehničnega osebja
2	OŠ Antona Martina Slomška Vrhnika	18. 2. 2022	1. 5. 2023	Del ukrepov je že izveden, potekata dodatna analiza in zbiranje podatkov ter iskanje finančnih virov za izvedbo preostalih ugotovljenih ukrepov.	Znižanje rabe energije in s tem posredno stroškov in okoljskih vplivov Optimizacija delovanja obstoječih energetskih sistemov Izobraževanje tehničnega osebja
3	DSO Šiška Ljubljana	21. 12. 2021	1. 5. 2023	Potekajo optimizacija in nastavljanje urnikov obstoječih sistemov, dodatno zbiranje podatkov in iskanje novih ukrepov.	Znižanje rabe energije in s tem posredno stroškov in okoljskih vplivov Optimizacija delovanja obstoječih energetskih sistemov Izobraževanje tehničnega osebja

5.2 Demonstracijski projekti

5.2.1 Demo 1: Mobilnostni načrti ob večjih gradbenih delih v mestnem središču

Lokacija: Maribor, Cafova ulica, začetek izvajanja: 2/2019, UMFG, C3.4

V okviru projekta je bilo vzpostavljeno sodelovanje z Mestno občino Maribor pri projektu preureditve Cafove ulice v skupni prometni prostor (shared space), prvenstveno namenjen pešcem in kolesarjem. Na podlagi števnih podatkov smo izračunali ogljični odtis prometa in z računalniškimi mikrosimulacijami prometa analizirali morebitne spremembe prometnih tokov. Rezultate smo predstavili ključnim uporabnikom ulice ter s tem omilili odpor stanovalcev do nove prometne ureditve in njihove strahove.

Pričakovani učinki nove ureditve Cafove ulice vključujejo večjo varnost pešcev in kolesarjev, oživitve ulice in manjši ogljični odtis. Dolgoročno pričakujemo ugodne odzive stanovalcev na preureditev Cafove ulice, saj gre za prvi primer preureditve ulice v skupni prometni prostor na območju Mestne občine Maribor.

Slika 44: Cafova ulica pred ureditvijo v skupni prometni prostor, desno odprtje Cafove ulice v skupni prometni prostor (arhiv: UMFG)

Lokacija: Maribor, Glavni trg in Koroška cesta, začetek izvajanja: 1/ 2019, UMFG, C3.4

V začetku leta 2020 se je v Mestni občini Maribor zaprla pomembna prometna povezava med vzhodnim in zahodnim delom mesta (**Koroška cesta**), ki jo je dnevno prevozilo tudi do 18 tisoč vozil. V sklopu projekta LIFE CARE4CLIMATE so bili predlagani omilitveni ukrepi ob zaprtju Koroške ceste ter njeno zaprtje kot priložnost za spremembe potovalnih navad občanov. Z namenom blaženja prometnih zastojev med obnovo Koroške ceste in Glavnega trga je bila izvedena vrsta različnih omilitvenih ukrepov. Pozitivna izkušnja zapiranja ene najbolj tranzitnih cest v središču Maribora se lahko prenese tudi na druga območja v mestnih središčih z dolgoročnim ciljem spremembe potovalnih navad občanov.

Da bi se izognili »prometnemu kaosu« so bili sprejeti omilitveni ukrepi na cestnoprometnem omrežju, in sicer:

- omilitveni ukrepi za cestni motorni promet zaradi lokalne preusmeritve cestnoprometnih tokov;
- preusmeritve nekaterih avtobusnih linij v mestnem javnem potniškem prometu;
- vnovična uporaba avtobusnega postajališča Mladinska – Trubarjeva in postavitve novega avtobusnega postajališča Mladinska – muzej MOM.

Po uspešnem zaprtju Koroške ceste, se je zavedanje občanov Mestne občine Maribor o težavah, ki jih povzročata avtomobilski promet v središču mesta (zastoji, onesnaževanje itn.), spremenilo. Da je zaprtje ene najbolj obremenjenih cest v mestnem središču, ki jo je na delovni dan prevozilo tudi do 18.000 vozil, mogoče, dokazuje tudi anketa, objavljena v časniku Večer.

5.2.2 Demo 2: Mobilnostni načrt ob večjih gradbenih posegih na daljinskem cestnem omrežju

V okviru projekta želimo spodbuditi voznike osebnih avtomobilov, da bi zaradi pričakovanih težav na svoji običajni (največkrat) vsakodnevni poti namesto klasičnega iskanja alternativne

poti (**route change**) uporabili katero od alternativnih prevoznih oblik (**mode change**) ali alternativnih načinov potovanja (**sopotništvo**).

Dodatno želimo spodbuditi ustanove, sklicatelje poslovnih sestankov, da prestavijo svoje dejavnosti na čas izven prometnih konic (**time of travel change**) ali – če je to sprejemljivo – na druge lokacije (**destination change**).

Za pripravo ustreznih ukrepov je treba najprej (natančno) vedeti, kdo so uporabniki avtocestnega odseka, ki se bo zapiral; predvsem od kod in kam potujejo ter (če je to mogoče) njihov namen potovanja.

Lokacija: predor Golovec, začetek izvajanja: 1/ 2019, UMFG, C3.4

Izvedeni ukrepi so zajemali informiranje uporabnikov prek občinskih poti obveščanja o ponudbi in ugodnostih sistema JPP, promocijo nakupa integriranih IJPP-voznic, brezplačni prevoz koles na vlaku, informiranje o možnostih parkiranja v bližini avtobusnih in železniških postaj, promocijo mikromobilnosti, promocijo garažnih hiš P + R ter možnost nakupa železniških voznic v času obnove po polovični ceni.

Podobna rešitev se lahko uporabi tudi ob obnovi drugih odsekov daljinskega cestnega omrežja, kjer ne obstaja vzporedna prometna povezava, ki bi omogočala klasično preusmeritev prometa nanjo.

5.2.3 Demo 3: Mobilnostni načrti ob večjih dogodkih

Maribor, začetek izvajanja: 1/2019

Povod: Večji dogodki v mestnem središču (festival Lent, nogometne tekme, operne prireditve in podobno) privlačijo veliko obiskovalcev. Praviloma se dogajajo izven siceršnjih prometnih koničnih časov, kar omogoča vpeljevanje manj stresne »mikrologistike« za obiskovalce ter manj motenj na mestnih javnih in zasebnih površinah.

Namen: Izkoristiti težave, ki bodo nastale za voznike (tudi organizatorje dogodkov in prireditev, ki so cilji potovanj teh voznikov), da prizadeti začnejo razmišljati o spremembah z ukrepi, kakor so uporaba javnega prevoza, naprav P + R in podobno.

Zaradi razglasitve pandemije je bilo izvajanje demoprojekta 3 ovirano. V okviru projekta smo zato spremljali zasedenost parkirnih mest, spodbujanje trajnostne mobilnosti in uporabo javnega potniškega prometa pred in po izvedbi dogodka Operne noči na Glavnem trgu.

5.2.4 Demo 4: Mobilnostni načrt za večje generatorje prometa v mestih

Univerza v Mariboru je z več svojimi lokacijami velik oziroma največji povzročitelj prometa na levem bregu Drave. Ob tem je tudi pomemben »vzor« (v dobrem ali slabem) in bi vsaj načeloma morala biti glavni zagovornik sprememb v dobro trajnostne mobilnosti.

V okviru tega projekta smo izdelali:

- pregled dobrih praks tujih univerz,
- oceno prenosljivosti dobrih praks iz tujine na Univerzo v Mariboru,
- analizo stanja potovalnih navad,
- analizo stanja primernosti oziroma prijaznosti lokacij za spremembo potovalnih navad (metodologija),
- analizo parkirne zmožljivosti tehniških fakultet,
- analizo dostopnosti za pešce, kolesarje in javni potniški promet.

Pri pripravi mobilnostnega načrta za ustanove na primeru Univerze v Mariboru (UM) smo se osredotočili na območje TF na Smetanovi ulici (združuje fakulteto za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, fakulteto za strojništvo, fakulteto za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo ter fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo), rektorata UM na Slomškovem trgu in dislocirane enote fakultete za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo na Krekovi ulici. Izbrane ustanove so v središču mesta in spadajo med večje povzročitelje prometa. Število zaposlenih na TF in rektoratu obsega 47 % vseh zaposlenih na Univerzi v Mariboru.

Enako obravnavo je mogoče uporabiti tudi za podobne povzročitelje prometa v večjih urbanih sredinah, kot so na primer klinični centri, univerze, srednješolski centri.

5.2.5 Skupnostni projekti – Skupnostna sončna elektrarna Loški Potok

Lokacija: Loški Potok, začetek izvajanja: zamik izvedbe, Umanotera in Focus, C2.3

Z demonstracijskim projektom želimo vzpostaviti skupnostno sončno elektrarno na javnem objektu, ki bo izkoristila možnost samooskrbe z obnovljivimi viri energije za energetske skupnosti. S tem bo projekt prispeval k izrabi obnovljivih virov energije v skupnosti in tako tudi k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Zmanjšal bo odvisnost lokalne skupnosti od fosilnih virov energije in povečal stopnjo samooskrbe lokalne skupnosti, okreplil sodelovanje občine Loški Potok z lokalnim prebivalstvom ter pomenil vzorec za podobne projekte v drugih občinah.

Povečan bo delež OVE v lokalni skupnosti oziroma občini ter zmanjšane bodo emisije TGP zaradi rabe energije.

Pilotni projekt v Loškem Potoku še ni izveden. Izvedba se je zamaknila najprej zaradi covid-19, naknadno še zaradi odločitve občine, da prednost nameni

vzpostavitvi manjše sončne elektrarne (financirane iz LAS) za potrebe polnjenja električnega vozila prostofer. Trenutno poteka dogovarjanja z občino Loški Potok za določitev nove časovnice za izvedbo skupnostne elektrarne, pri čemer se občina nagiba k naši podpori pri izgradnji skupnostne vetrne elektrarne.

Lokacija: Ljubljana, Demonstracijski projekt Livada LAB - edinstven trajnostni učni poligon začetek izvajanja 2021, Umanotera, C2.3

V okviru demonstracijskega projekta v sodelovanju z Zavodom BOB na Livada LAB razvijamo edinstven trajnostni učni poligon, ki spodbuja aktivacijo mladih za naslavljanje podnebne krize. Zelena javna površina v Ljubljani (Livada LAB), kjer Zavod BOB program z mladimi izvaja že od leta 2015, bo postala demonstracijski skupnostni prostor trajnostnih rešitev, s poudarkom na energetski samooskrbi, trajnostni infrastrukturi za druženje, lastni ekološko pridelani hrani ter ozaveščanju in pomenu preživljanja časa v naravi ter gradnji skupnosti kot primer dobre prakse.

Predvideni rezultati: bolj ozaveščeni, socialno vključeni in aktivni mladi, manjši ogljični odtis prostora, boljša oskrba s hrano in energijo, demonstracijski prostor, ki je dobra praksa za prenos v druga okolja.

V okviru demonstracijskega projekta Livada LAB so bili vzpostavljeni prvi trajnostni elementi skupnostnega zelenega prostora (stojala za kolesa, lesen pokrit prostor za shranjevanje, na katerega bodo nameščeni solarni paneli, postavljenih več izobraževalnih tabel. Izvedene so bile različne komunikacijske aktivnosti (video, družabna omrežja).

Demonstracijski projekt skupnostna sončna elektrarna Sončna Šola Hrastnik, začetek izvajanja 2021, Umanotera, C2.3

Z demonstracijskim projektom želimo vzpostaviti veliko skupnostno sončno elektrarno na javnem objektu, ki bo izkoristila možnost samooskrbe z obnovljivimi viri energije za energetsko skupnost. Predvidoma bo ustanovljena zadruga. S tem bo projekt prispeval k izrabi obnovljivih virov energije v skupnosti in posledično k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Projekt bo zmanjšal odvisnost lokalne skupnosti od fosilnih virov energije in povečal stopnjo

samooskrbnosti lokalne skupnosti, okrepil sodelovanje občine Hrastnik z lokalnim prebivalstvom ter predstavljal vzorec za multiplikacijo podobnih projektov v drugih občinah.

Predvideni rezultati:

- *Povečan delež OVE v lokalni skupnosti/občini*
- *Zmanjšanje emisij TGP iz naslova rabe energije*

Skupaj z občino je bila sprejeta odločitev, da bo skupnostna sončna elektrarna postavljena na strehi osnovne šole narodnega heroja Rajka. Postavljena bo 300 kW elektrarna. Pripravljen je bil projektni načrt in finančna konstrukcija investicije. Ustanovljena je bila energetska zadruga Zeleni Hrast in vzpostavljena spletna stran www.zeleni-hrast.si. Pridobljivo je bilo soglasje za priključitev na omrežje. Oddana je bila prijava na javni razpis za sofinanciranje projekta na Ministrstvo za infrastrukturo, potekajo pogovori za pridobitev bančnega kredita za financiranje investicije. Projekt je bil na različne načine predstavljen javnosti (občinsko glasilo, lokalni mediji, delavnica za občane, sestanki z deležniki). Trenutno poteka zbiranje interesa občanov za vključitev v zadrugo.

Demonstracijski projekt – inovativni način ogrevanja na skupnostnem prostoru Krater, začetek izvajanja 2021, Umanotera, C2.3

Z demonstracijskim projektom bo vzpostavljen prenosni ogrevalni sistem zunaj omrežja s pomočjo vročega kompostiranja, ki bo prispeval k zmanjšanju ogljičnega odtisa iz ogrevanja z uporabo lokalnih virov začasnega prostora.

Sistem bo vzpostavljen na skupnostni način in bo primer dobre prakse trajnostne energetske rešitve za mobilno infrastrukturo npr. kontejnerji na začasnih prostorih, kmetijskih površinah, krajinskih parkih ipd.

Slika 45 Demonstracijski projekt Krater

V okviru demonstracijskega projekta Krater je bil zaključen in analiziran prvi cikel ogrevanja z odvečno toploto iz komposta (kompostiranje urbanega zelenega materiala). Izračunan je bil ogljični odtis projekta. Izvedenih je bilo več komunikacijskih aktivnosti.

5.2.6 Vzorčna razpisna dokumentacija za proizvode iz Uredbe o zelenem javnem naročanju

Začetek izvajanja: 2020, MOP, C5.6

V projektni prijavnici je bila v osnovi predvidena priprava dveh paketov vzorčne razpisne dokumentacije za štiri skupine proizvodov iz Uredbe o zelenem javnem naročanju: stavbe, pohištvo, vozila, elektronska oprema – nato sta bili, glede na potrebe naročnikov, izbrani še dve skupini izdelkov, in sicer tekstil ter pnevmatike.

Slika 46: Skupine proizvodov iz Uredbe o ZeJN: stavbe, pohištvo, vozila, elektronska oprema, tekstil in pnevmatike

Do konca leta 2020 se je izvajala analiza razpisnih dokumentacij na spletnih straneh: <https://www.enarocanje.si/> in https://ejn.gov.si/ponudba/pages/aktualno/aktualna_javna_narocila.xhtml. Zaradi aktualnih sprememb zakonodaje na področju javnih naročil so opisani izdelki zdaj še v posodabljanju.

Vzorčna razpisna dokumentacija bo objavljena na spletni strani projekta v novembru 2021 in bo tako na voljo vsem 3000 javnim naročnikom v Republiki Sloveniji pri naročanju predmetov iz Uredbe o ZeJN.

Zadevno gradivo temelji na Zakonu o javnem naročanju (ZJN-3), ki temelji na dveh direktivah EU: Direktivi 2014/24/EU¹⁰ in Direktivi 2014/25/EU.¹¹ Ker omenjeni direktivi veljata na območju

¹⁰ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES Besedilo velja za EGP. OJ L 94, 28.3.2014, p. 65–242

¹¹ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštinih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES. Besedilo velja za EGP OJ L 94, 28.3.2014, p. 243–374.

EU, se lahko pripravljeno gradivo uporablja tudi v drugih državah članicah EU. Za to bomo poskrbeli s prevodom pripravljenega gradiva v angleški jezik.

5.3 Pilotna območja

5.3.1 Obnova degradiranih gozdov na Kočevskem

Obnova na površini 5 ha, ki je obsegala približno 12.000 drevesnih sadik avtohtonih drevesnih vrst, je bila izvedena konec leta 2020. Do danes ni bilo neposrednega zmanjšanja emisij. Pričakuje pa se, da bo obnova mešanih gozdov delovala kot ponor ogljika in bo bolj odporna na podnebne spremembe kot drugi sestoji, ki jih tradicionalno obnavljajo s smreko.

Slika 47: Pilotno območje na Kočevskem

Izvedeni ukrepi v prvi fazi projekta (do 31. 12. 2020):

- izbira in določitev pilotnega območja,
- pridobitev soglasij in odločb,
- postavitve ograje,
- pridobitev soglasij in odločb,
- vzorčenje tal in popis vegetacije,
- priprava tal,
- priprava sadilnega načrta,
- saditev,
- zaščita sadik,
- pregled objekta in vzdrževalna dela.

5.3.2 Izboljšanje upravljanja mokrišč na Ljubljanskem barju

Na pilotnem območju Ljubljansko barje bomo preizkusili več metod oživitve mokrotnih travnikov. Pilotno območje zajema tri skupine med seboj povezanih zemljišč, katerih skupna površina je 7,64 ha (slika 17). Hidrološke ukrepe na terciarnih jarkih Ljubljanskega barja bomo spremljali z vidika vpliva na emisije TGP in na biotsko raznovrstnost (popis vegetacije).

Izvedeni ukrepi v prvi fazi projekta (do 31. decembra 2020):

- izdelana je študija Analiza in identifikacija potencialnih površin, primernih za revitalizacijo travnikov Ljubljanskega barja;
- nameščenih je 9 mikrozapornic v 460 m terciarnih jarkov;
- na 800 m terciarnih jarkov se je opustilo njihovo redno čiščenje;
- popis vegetacije;
- izvedeno je vzorčenje tal, na podlagi katerega se bodo ugotovile zaloge ogljika v tleh, ti podatki pa se bodo uporabili tudi za razumevanje dinamike ogljika v tleh (prvo vzorčenje je bilo izvedeno v letu 2020, drugo bo v letu 2025);
- nameščena je prva od štirih naprav (tj. dva para naprav) za merjenje emisij toplogrednih plinov;
- opravljeno je bilo spremljanje emisij CO₂, CH₄ in N₂O na zamočvirjenih barjanskih travnikih z izvedenimi ukrepi in hkrati na bolj sušnih kontrolnih površinah, kjer ukrepov ne bo – na slovenskih mokriščih tovrstnih raziskav še ni bilo, tuje raziskave pa kažejo zmanjšanje emisij CO₂ oziroma povečanje emisij CH₄ po oživitvi površin.

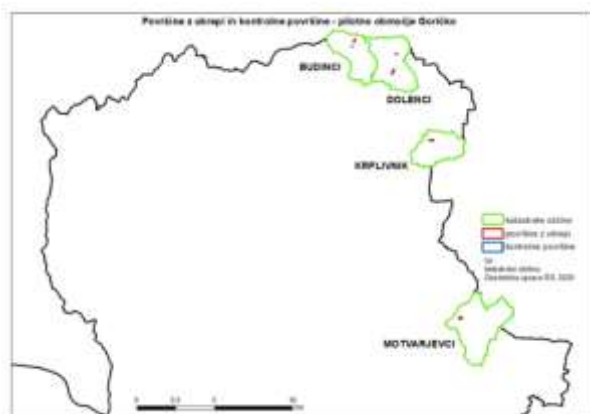
Slika 48: Pilotno območje Ljubljansko barje – načrt ukrepov hidrološkega monitoringa

Slika 49: Nameščanje mikrozapornice v terciarni jarek z mini rovokopačem (foto: Boštjan Mali)

5.3.3 Ohranjanje trajnega travinja na Goričkem

Izbrane so bile površine, katerih vegetacija je opredeljena kot kvalifikacijski travniški habitatni tip območij Natura 2000, saj je raba teh travnikov ekstenzivna, zato zagotavlja podporo visoki biotski vrednosti. Travniki z gostejšo travno rušo omogočajo boljši ponor CO₂ zaradi kopičenja CO₂ v koreninah in prsti, medtem ko so suhi travniki zaradi redkejšje ruše lahko manjši ponor CO₂, imajo pa lahko večji biodiverzitetni in naravovarstveni pomen (povzeto po Domanjko in sod. 2020).

Slika 50: Pilotno območje Goričko – površine z načrtovanimi ukrepi in kontrolne površine na Goričkem

Izvedeni ukrepi v prvi fazi projekta (do 31. decembra 2020)

Izdelana študija Identifikacija trajnih travnikov na Goričkem, primernih za izvedbo ukrepov (košnja, paša, odstranjevanje invazivnih tujerodnih rastlin):

- zatiranje ITRV,
- izvedba dodatne košnje in spravila letno,
- popis kobilic,
- popis vegetacije,
- vzorčenje tal.

5.4 Pilotne kampanje

5.4.1 Pilotne kampanje Odprta ulica

Na IPoP – Inštitutu za politike prostora vabijo k sodelovanju občino, ki želi z Odprto ulico preizkusiti drugačno prometno ureditev, s katero bo izboljšala pogoje za hojo in kolesarjenje in omogočila kratkoročne in dolgoročne pozitivne učinke na življenje, zdravje in gospodarstvo v lokalnem okolju. Izbrani občini IPoP pomaga z znanjem, vsebinami in nasveti pri izvedbi Odprte ulice ter s sofinanciranjem izvedbenih stroškov.

Lokacija: Odprta ulica Škofja Loka, začetek izvajanja: 5/2020, IPOP, C1.1

Odrpta ulica je projekt odpiranja Šolske ulice v Škofji Loki za igro, druženje, hojo in kolesarjenje. S tem je omogočen bolj varen prihod v šolo in prijetni sprehodi med mestnim jedrom in območjem nekdanje vojašnice.

S projektom upoštevamo uveljavljene idejne zasnove odpiranja ulic za rabo brez avtomobila (open street). Gre za ukrep odpiranja javnega prostora za ljudi, kjer imajo pešci in kolesarji prednost, tranzitni motorni promet je omejen, omogočen pa je dostop za lokale in lokalne prebivalce. Na ulici se lahko izvaja privlačen program. Odrpta ulica lahko deluje cel dan, če je to pred osnovno šolo, pa lahko le v času pred začetkom in ob koncu pouka, kar se v tuji praksi imenuje šolska ulica (school street). Za otroke, ki živijo bolj oddaljeno od šole in ne morejo prihajati v šolo peš, se na ulici uredi tudi točko, poimenovano »Poljubi in odpelji«, tako da lahko tudi oni prehodijo vsaj del svoje vsakdanje poti v šolo peš. V projektu Šolska ulica smo v Škofji Loki izvedli oboje, odrpoto in šolsko ulico.

Odrpta ulica je bila ustrezen rešitev, saj smo z njo povečali prostor za pešce in kolesarje, ki jih je statistično več kot avtomobilov. Hojo in kolesarjenje med območjem vojašnice in starim mestnim jedrom smo naredili bolj privlačno in udobno ter predvsem varno, s čimer smo na mehek način vplivali na razmislek o spremembah potovalnih navad. Omogočena je bila izkušnja prilagoditve ulice, ki je namenjena ljudem.

Slika 51: Jutranja odrpta ulica je bila všeč vsem - otrokom in staršem

---

Odrpta ulica je projekt odpiranja Šolske ulice v Škofji Loki v prvi vrsti za pešce in kolesarje ter za igro in druženje. Namen je bil preizkusiti različne začasne ukrepe za ustvarjanje varnega in prijetnega uličnega prostora, na podlagi katerih bi bili lahko utemeljeni stalni novi ukrepi.

Lokacija: Odrpta ulica na Tržaški cesti v Postojni, začetek izvajanja: 2021, IPOP, C1.1

Prijava Občine Postojna je bila izbrana za pomoč občinam pri uvajanju ukrepa odrpta ulica na Tržaški cesti v Postojni. Občina načrtuje celostno prenovo Tržaške ceste, s poudarkom na izboljšanju varnosti in udobnosti za hojo in kolesarjenje. Odrpta ulica je, pod sloganom »Dobrodošli na ulici nasmejanih ljudi«, omogočala preizkus drugačne prometne ureditve pred

prenovo, ki bo pripomogla k oživiljanju kraja in spodbujanju lokalnega gospodarstva na некоč živahni ulici polni ljudi, na kateri danes prevladuje avtomobilski promet.

Slika 52: Začasna zapora za motorni promet na Tržaški cesti

Lokacija: Dvotedenski preizkus prometne ureditve Rudarske ceste v Velenju, začetek izvajanja: 2022, IPOP, C1.1

Komisija je iskala občino, ki je zavzeta za uvajanje ukrepov trajnostne mobilnosti s potencialom vplivanja na spremembe potovalnih navad prebivalcev na kratke razdalje. Prednost so imele občine, ki v bližnji prihodnosti načrtujejo spremembe prometne ureditve na izbrani ulici in kjer bodo lahko analize in učinki odprte ulice podlaga za pripravo projekta idejne zasnove bodoče prometne ureditve.

Prijavitelji z Mestne občine Velenje so izkazali visoko stopnjo motiviranosti in namero prenoviti v središču mesta umeščeno Rudarsko cesto, skladno s cilji trajnostne mobilnosti. Odprta ulica je tako preizkus nove prometne ureditve skupaj s številnimi dodatnimi aktivnostmi in s poudarkom na vključevanju deležnikov. Na občini namreč želijo, da bi bila ulica urejena v skladu s pričakovanji večine uporabnikov te pomembne cestne povezave – šolarjev, srednješolcev in drugih uporabnikov, ter stanovalcev, po njej predvsem hodijo peš, pa tudi tistih, ki sedejo v avtomobil in se po Rudarski rajši zapeljejo.

Kazalo slik

Slika 1: Javna naročila po letih	10
Slika 2: Delež ZeJN v letu 2020	10
Slika 3: Način vključevanja okoljskih vidikov (delež v številu zelenih javnih naročil) 2020 ...	11
Slika 4: Učinki upoštevanja zahtev uredbe o zelenem javnem naročanju v triletnem obdobju	12
Slika 5: Prikaz deležev javnih naročnikov, glede na oddana javna naročila in vprašanja naročnikov 2020.....	15
Slika 6: Število izobraževanj in število udeležencev na izobraževanjih projekta Life IP CARE4CLIMATE (stanje 31. decembra 2021)	16
Slika 7: Spletni seminar za ponudnike, november 2020	19
Slika 8: Delavnica na OŠ Ivanjkovci	20
Slika 9: Predavanje v okviru dogodka "Podjetništvo za svetlejšo prihodnost", Novo mesto .	21
Slika 10: Spletno izobraževanje Spremembe (zelenega) javnega naročanja.....	21
Slika 11 Spletno ciljno usposabljanje za energetske pogodbeništvu; vir: IJS-CEU	23
Slika 12 Spletno ciljno usposabljanje za upravljanje z energijo v javnem sektorju; vir: IJS-CEU	24
Slika 13: Usposabljanje upravnikov na temo celovite prenove VSS (U1-2), junij 2020	26
Slika 14 Usposabljanje U1-3; vir: GI ZRMK.....	27
Slika 15 Usposabljanje U2-1; vir: GI ZRMK.....	27
Slika 16: Usposabljanje Sistemi gretja, zračenja in klimatizacije, oktober 2020	28
Slika 17: Delavnica v Škofji Loki, november 2019	29
Slika 18: Usposabljanje za koordinatorje skupnostnih projektov, december 2020 – marec 2021	31
Slika 19: Mednarodni raziskovalni študentski tabor, oktober 2021	33
Slika 20: Delavnica Varčevanje z energijo v javnih stavbah, november 2019.....	33
Slika 21: Delavnica Upravljanje mestne logistike, december 2020	34
Slika 22: Izobraževanje Mobilnostni načrti za ustanove, december 2019	35
Slika 23 Predavanje predstavnice ZAG-a; vir: GI ZRMK	36
Slika 24: Delavnica, dr. Boštjan Mali med predstavitvijo, november 2019	37
Slika 25: Delavnica, dr. Mitja Skudnik med predstavitvijo, junij 2019.....	37

Slika 26: Realizirana komplementarna sredstva glede na načrt	42
Slika 27: Sortirna analiza bioloških odpadkov, Maribor 2020 (foto: Lara Habič).....	52
Slika 28: Zemljevid pilotnih območij.....	55
Slika 29: Logotip projekta.....	56
Slika 30: Posnetek zaslona spletne strani zaveza.care4climte.si	57
Slika 31: Digitalna kampanja Zaveza - Reveal	58
Slika 32: Objava v digitalnih medijih	58
Slika 33: Predvajani radijski oglasi v obdobju kampanje.....	59
Slika 34: Primer radijskega oglasa	59
Slika 35: Odprta ulica v Škofji Loki (arhiv: IPOP).....	60
Slika 36: Koncert SMO (arhiv: D'agency) Slika 37: Trajnostni letak	61
Slika 38: PARKlet v središču mesta Postojna in sistem izposoje koles za urbano mobilnost (POSbikes)	62
Slika 39: Četrta državna konferenca Dovolj za vse, oktober 2019 (arhiv: Umanotera).....	63
Slika 40: Predavanje Slovenija 50+	65
Slika 41: Objave v tiskanih medijih	66
Slika 42: Kampanja Odprta ulica v Škofji Loki (foto: IPOP).....	68
Slika 43: Vizija upravljanja mestne logistike v Piranu	71
Slika 44: Cafova ulica pred ureditvijo v skupni prometni prostor, desno odprtje Cafove ulice v skupni prometni prostor (arhiv: UMFG)	75
Slika 45 Demonstracijski projekt Krater	79
Slika 46: Skupine proizvodov iz Uredbe o ZeJN: stavbe, pohištvo, vozila, elektronska oprema, tekstil in pnevmatike.....	80
Slika 47: Pilotno območje na Kočevskem.....	81
Slika 48: Pilotno območje Ljubljansko barje – načrt ukrepov hidrološkega monitoringa.....	82
Slika 49: Nameščanje mikrozapornice v terciarni jarek z mini rovokopačem (foto: Boštjan Mali)	82
Slika 50: Pilotno območje Goričko – površine z načrtovanimi ukrepi in kontrolne površine na Goričkem	83
Slika 51: Jutranja odprta ulica je bila všeč vsem - otrokom in staršem	84
Slika 52: Začasna zapora za motorni promet na Tržaški cesti.....	85

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Kazalniki ZeJN	9
Preglednica 2: Kazalniki krepitve zmogljivosti	39
Preglednica 3: Kazalniki zmanjševanja emisij CO ₂	54
Preglednica 4 Kazalniki sekvestracije ogljika	55
Preglednica 5 Informiranje in ozaveščanje – spletna stran.....	57
Preglednica 6: Kazalniki informiranja in ozaveščanja širše javnosti.....	68

Seznam kratic in okrajšav

Kratica/simbol	Beseda ali besedna zveza	Slovenski prevod
AN	/	akcijski načrt
BIM	<i>Building Information Modeling</i>	informacijsko modeliranje gradenj
BWA	Bio waste analysys	analiza bioloških komunalnih odpadkov
DSEPS	/	dolgoročna strategija za spodbujanje naložb v energetske prenove stavb
EE	/	energetska učinkovitost
EIS	/	evropski investicijski sklad
EKP	/	evropska kohezijska politika
ESRR	European Regional Development Fund	evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	European Social Fund	evropski socialni sklad
EU ETS	EU Emissions Trading System	sistem trgovanja s pravicami do emisij toplogrednih plinov v Evropski uniji

HWP	Harvested wood products	analiza zalog in sprememb v lesnih izdelkih
JN	/	javna naročila
JPP		javni potniški promet
KPI	<i>Key Performance Indicators</i>	kazalniki uspešnosti
LAS	/	lokalna akcijska skupina
LCA	Life-cycle assessment	ocena življenjskega cikla
LULUCF	Land use, land-use change, and forestry	raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo
MJU	/	ministrstvo za javno upravo
MSP	/	mala in srednja podjetja
NEPN	/	celoviti državni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije
NOD	/	nizkoogljična družba
NOx	<i>Nitrogen oxides</i>	dušikovi oksidi
OP TGP	/	operativni program ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020
OVE	/	obnovljivi viri energije
P+R	Park and ride	parkiraj in se pelji

Re-Co	Re-Commissioning of the building	optimizacija delovanja energetskih sistemov
RS		Republika Slovenija
SMO	/	Slovenski mladinski orkester
sNES	/	skoraj ničenergijske stavbe
SPTE		soproizvodnja toplotne in električne energije
TF	/	tehniške fakultete
TGP	/	toplogredni plini
TSP	<i>Total suspended particles</i>	vsi prašni delci
URE	/	učinkovita raba energije
VSS	/	večstanovanjske stavbe
ZeJN	/	zeleno javno naročanje